

Strategia mentorNET

«transkrypcja»

Produkt projektu:

mentorNET - Mentoring by extended networks to organise volunteer resources,
zrealizowanego przez mentorNET Project Consortium:

E-mel - Janus s.r.l. RIEP - ifa Akademie - Synthesis

KA2 strategic Partnership Project 2019-1-UK01-KA204-061657

Projekt współfinansowany w
ramach programu Unii Europejskiej
„Erasmus+”

"Publikacja sfinansowana z funduszy Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+ Publikacja została zrealizowana przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autorów i Komisja Europejska oraz Narodowa Agencja Programu Erasmus+ nie ponoszą odpowiedzialności za jej zawartość merytoryczną. Publikacja bezpłatna."

Tytuł:
Strategia mentorNET

Autorzy:
Rafał Raczyński i Arkadiusz Modrzejewski
(Research Institute for European Policy)

we współpracy z
Jon Moon (European Management Education & Learning (e-mel) LLP), Suzie Moon
(European Management Education & Learning (e-mel) LLP), Tiziana Tartari (JANUS srl),
Martin Kilgus (IFA AKADEMIE gGmbH), Irene Kamba - Maltezopoulou (SYNTHESIS Centre
for Research and Education Ltd)

Recenzenci:
Dr. Ondřej Filipec, Prof. Gianluca Luise

Redakcja:
Jon Moon, Suzie Moon (European Management Education & Learning (e-mel) LLP)

Opracowanie graficzne i skład:
Seaya Paweł Nieczuja-Ostrowski

Produkt projektu:
mentorNET - Mentoring by extended networks to organise volunteer resources,
realised by mentorNET Project Consortium:
e-mel, Janus s.r.l., RIEP, ifa Akademie, Synthesis
KA2 strategic Partnership Project 2019-1-UK01-KA204-061657

© *mentorNET Project Consortium, 2021*
Wszystkie materiały są chronione prawami autorskimi na licencji Creative Commons CC BY-NC-ND.
Mentoring by Extended Networks to Organise Volunteer Resources. KA2 strategic Partnership
Project 2019-1-UK01-KA204-061657

Wkład:
Roadmap concept, Jon Moon, European Management Education and Learning (e-mel) LLP
Good practice research, the mentorNET project partners
Appendices, the mentorNET project partners.

ISBN 978-83-954212-4-2

Publishing House:
Research Institute for European Policy
Gdańsk 2021

Spis treści

SŁOWO WSTĘPNE.....	4
1. WPROWADZENIE.....	6
1.1. Cele projektu mentorNet	6
1.2. Partnerzy projektu mentorNet.....	7
1.2.1. Partner koordynujący	7
1.2.2. Członkowie konsorcjum	7
1.3. Produkty i rezultaty projektu	9
1.3.1. Opis kursu MOOC	9
1.3.2. Cele strategii mentorNET	9
2. SIECI MENTORINGU DLA MIGRANTÓW	12
2.1. Czym jest sieć?.....	12
2.2. W jaki sposób sieci działają?	13
2.3. Czemu służą sieci?	15
2.4. Networking	17
2.5. Sieć mentorNET	19
2.5.1. Cechy sieci mentorNET	20
2.5.2. Cele sieci mentorNET	21
2.5.3. Uczestnictwo w sieci mentorNET	21
3. TWORZENIE, ORGANIZACJA I TRWANIE SIECI MENTORSKIEJ.....	23
3.1. Czym jest mentorNET?	23
3.2. Jak ustanowić niezawodną sieć?	25
3.3. Tożsamość internetowa	26
3.4. Zadania Meta-Mentora	28
3.5. Uwagi końcowe	29
4. APLIKACJA MENTORNET.....	31
4.1. Aplikacja jako nowoczesne narzędzie edukacji i komunikacji interpersonalnej.....	31
4.2. Szukanie inspiracji – Kimolia Art Café	34
4.3. mentorNET App – innowacyjne narzędzie dla sieci mentorskiej	35
4.3.1. Użytkownicy mentorNET App	36
4.3.2. Udogonienia związane z mentorNET App	36
4.4. Podsumowanie	37
5. JAK PROMOWAĆ SIEĆ?.....	38
5.1. Czynniki wpływające na gotowość do uczestnictwa w sieci mentorNET	38

5.2. Potencjalni uczestnicy sieci mentorNET	39
5.3. Sposoby dotarcia do potencjalnych uczestników sieci mentorNET	41
6. KONKLUZJE	45
7. ZAŁĄCZNIK	48
ZAŁĄCZNIK I. BAZA DANYCH ORGANIZACJI I SIECI DZIAŁAJĄCYCH NA RZECZ MIGRANTÓW W KRAJACH PARTNERSKICH PROJEKTU	48
7.1. Wielka Brytania	48
7.2. Włochy.....	54
7.3. Polska.....	81
7.4. Niemcy.....	90
7.5. Cypr	97
8. BIBLIOGRAFIA	99

SŁOWO WSTĘPNE

Prezentowana praca jest przede wszystkim przewodnikiem, jak stworzyć, zorganizować, utrzymać i promować sieć dla mentorów migrantów. Dostarcza także podstawowych informacji o narzędziu umożliwiającym sieciowanie, a mianowicie o aplikacji myNET Caffé. Jest rezultatem innowacyjnego projektu „mentorNET - Mentoring by extended networks to organise volunteer resources”, realizowanego przez międzynarodowe konsorcjum w ramach programu Erasmus Plus. Nie chcieliśmy jednak, by Strategia ta była tylko prostą instrukcją, jak stworzyć sieć czy narzędzie sieciowania. Dlatego nadaliśmy jej formę swego rodzaju mikro monografii akademickiej, osadzając prezentowaną problematykę w szerszym kontekście teoretyczno-badawczym, w tym także dotyczącym migracji jako takiej, jak również networkingu i mentoringu. Czytelnik, nie będący zainteresowany akademicką dysertacją, nie musi bynajmniej wzdragać się przed sięgnięciem po tę pracę. Treści teoretyczne stanowią raczej tło, ważne, bo pozwalające lepiej zrozumieć prezentowaną problematykę, ale jednak w dalszym ciągu tło. Naszą ambicją nie jest prowadzenie badań czy rozważań teoretycznych na miarę klasyków badań nad sieciami społecznymi, jakim jest z pewnością chociażby najbardziej bodaj rozpoznawany Manuel Castells (2005), do którego siłą rzeczy nawiązujemy, nawet jeśli nie wprost.

Istota Strategii wyraża się w praktycznych jej walorach, czego najlepszym przykładem jest opis wymyślonego przez zespół zaangażowany w realizację projektu narzędzia, umożliwiającego sieciowanie, czyli aplikacji myNET Caffé, czy praktycznych wskazówek, jak budować i promować sieci. Praktycznie użytecznym jest także Aneks, który zawiera wykaz organizacji oraz sieci, zajmujących się wsparciem dla migrantów. Dzięki niemu łatwo odnaleźć organizację, z którą można nawiązać kontakt oraz rozpocząć tworzenie sieci mentorskiej.

Strategia, jak i cały projekt, jest naszą odpowiedzią na ważne wyzwania związane z migracją oraz integracją imigrantów. Celem nadrzędnym projektu jest ułatwienie procesu integracji migrantów i ich włączenia w społeczeństwa przyjmujące, przy czym integrację - za Bosswick and Heckmann [2006] - rozumiemy po prostu jako proces inkluzji imigrantów w instytucje oraz relacje funkcjonujące w społeczeństwie przyjmującym. W naszej opinii proces integracji migrantów zawsze ma indywidualny charakter i zachodzi przede wszystkim na poziomie lokalnym. Jak wynika z badań, migranci budują poczucie przynależności przede wszystkim ze społecznością lokalną, miastem czy dzielnicą [Raczyński, 2019]. Mentoring, gwarantujący indywidualne podejście, stanowi jeden z najlepszych mechanizmów wsparcia procesów integracyjnych. Jednocześnie sieci wydają się najbardziej odpowiednią strukturą organizacyjną wspomagającą mentorów w ich działaniach na rzecz migrantów.

Strategia nie powstałaby, gdyby nie międzynarodowy zespół zaangażowany w realizację projektu „mentorNET - Mentoring by extended networks to organise volunteer resources”. Poszczególne

rozdziały były wielokrotnie konsultowane i dyskutowane w ramach współpracy. Poszczególni wykonawcy projektu dostarczyli też niezbędnych informacji dotyczących organizacji i sieci, zajmujących się migrantami w swoich krajach, dzięki czemu powstał obszerny Aneks, zawierający podstawowe dane tychże podmiotów.

Rafał Raczyński & Arkadiusz Modrzejewski

1. WPROWADZENIE

1.1. Cele projektu mentorNet

"mentorNET - Mentoring by extended networks to organise volunteer resources" to projekt, który rozpoczął się 1 października 2019 r. i jest realizowany przez organizacje partnerskie z Wielkiej Brytanii, Włoch, Polski, Niemiec i Cypru. Ma on na celu zapewnienia zasobów i strategii wspierających tworzenie skutecznej sieci mentorów dla migrantów.

Projekt mentorNet obejmuje następujące działania prowadzące do osiągnięcia powyższego celu:

- Stworzenie kursu szkoleniowego dla mentorów i udostępnienie go jako MOOC, który jest dostępny na całym świecie i uwzględnia różne potrzeby migrantów w kraju pierwszego kontaktu i kraju, w którym ostatecznie się osiedlą.
- Stworzenie aplikacji mentorNET jako praktycznego narzędzia wspierającego „strategię budowania sieci” mentorNET. Aplikacja zapewni różne „chat roomy”, w których mentorzy będą mogli rozmawiać i wspierać się nawzajem.
- Analizę dobrych praktyk w zakresie mentoringu i funkcjonowania organizacji zajmujących się mentoringiem.
- Prace prowadzone zarówno w krajach, z których wywodzą się organizacje partnerskie projektu, jak i poza nimi, mające na celu wspieranie tworzenia sieci zrzeszającej organizacje migrantów i mentorów - wsparcie oraz zapewnianie im środków technologicznych do komunikowania się ze sobą w celu dzielenia się dobrymi praktykami, historiami sukcesu oraz porażkami.
- Ustanowienie nadrzędnej i samowystarczalnej struktury w celu koordynowania działań mentorskich i wykorzystywania zidentyfikowanych dobrych praktyk oraz uczenia się na sukcesach i porażkach.
- Ponadnarodowy charakter projektu, który pozwala osiągnąć skuteczne rezultaty i zmaksymalizować ich oddziaływanie. Organizacje migrantów i ich wolontariusze działają w lokalnych społecznościach, którym służą. Migracja jest jednak zjawiskiem ponadnarodowym, a organizacje migrantów i wolontariusze odnoszą korzyści z dzielenia się swoimi doświadczeniami z organizacjami zrzeszającymi migrantów i wolontariuszami z całej Europy. W ten sposób można rozpowszechnić dobre praktyki i stworzyć skuteczną i silniejszą, samowystarczalną społeczność międzynarodową wolontariuszy działających na rzecz migrantów. W tym kontekście należy podkreślić, że sieci mogą działać na trzech podstawowych poziomach: lokalnym, krajowym i ponadnarodowym. Przynajmniej w przypadku krajów partnerskich projektu, rozwiązania przyjęte w projekcie umożliwiają

sprawne funkcjonowanie sieci mentorNET na wszystkich wskazanych powyżej poziomach. Na pierwszych dwóch poziomach jest to możliwe, ponieważ wszystkie rezultaty projektu (zwłaszcza aplikacja mentorNET, która jest głównym kanałem komunikacji w sieci mentorNET) zostały opracowane w językach narodowych partnerów projektu. Jednocześnie zalecamy, aby sieć mentorNET na poziomie ponadnarodowym funkcjonowała w oparciu o angielską wersję językową aplikacji mentorNET, ponieważ język angielski jest obecnie *lingua franca*.

1.2. Partnerzy projektu mentorNet

Projekt mentorNet jest zarządzany przez brytyjskiego koordynatora E-mel, a członkowie konsorcjum pochodzą z Włoch, Polski, Niemiec i Cypru.

1.2.1. Partner koordynujący

European Management Education & Learning (e-mel) LLP to profesjonalna organizacja specjalizująca się w badaniach i doradztwie. Jest częścią światowej sieci organizacji badawczych i konsultingowych działającej w ponad 40 krajach, w tym w krajach UE, USA, Australii, RPA, Indiach, Zjednoczonych Emiratach Arabskich i Japonii. Ponadto organizacja współpracuje z wieloma brytyjskimi organizacjami biznesowymi, w tym z Izbami Handlowymi i FSB. Firma oferuje szereg usług, w tym pomoc dla firm chcących importować lub eksportować towary i usługi na nowe rynki oraz wyszukiwanie potencjalnych klientów i dostawców, dystrybutorów i agentów dla produktów: www.e-mel.co.uk

1.2.2. Członkowie konsorcjum

Partnerami projektu są:

- **JANUS S.R.L.**

JANUS s.r.l. jest włoską firmą, która tworzy i rozwija innowacyjne aplikacje dla podmiotów publicznych i prywatnych, działających w dziedzinach kultury, szkoleń i edukacji, a także biznesu. JANUS zapewnia kompatybilność swoich produktów z dowolnym rodzajem sieci (Internet, intranet i/lub ekstranet). Usługi świadczone przez firmę obejmują również projektowanie graficzne oraz produkcję cyfrową/multimedialną. Wszystkie usługi JANUS otrzymują wsparcie w postaci pomocy, instrukcji obsługi i szkoleń. Wśród udanych produktów JANUS znajdują się „AmaMusei” i „Amacittà”, składające się ze zintegrowanej platformy i aplikacji opartych na BAC – Beacon Access Control. Oba produkty są szeroko stosowane przez wiele muzeów i gmin we Włoszech: www.janus.it

- **INSTYTUT BADAŃ NAD POLITYKĄ EUROPEJSKĄ (RIEP)**

Stowarzyszenie Naukowe „Instytut Badań and Polityką Europejską”, ang. Research Institute for European Policy (RIEP) jest stowarzyszeniem naukowym, działającym w obszarze non-profit, którego celem jest promowanie rozwoju badań nad polityką europejską, wspieranie środowiska naukowego, rozwijanie współpracy między środowiskami naukowymi, promowanie idei demokratycznego państwa prawa, społeczeństwa obywatelskiego oraz integracji europejskiej. Organizacja została założona w Polsce w 2015 roku i od tego czasu RIEP angażuje się w realizację wielu międzynarodowych i lokalnych zadań i projektów we współpracy z polskimi i zagranicznymi partnerami. RIEP jest wydawcą książek naukowych i współwydawcą „European Journal of Transformation Studies”. Czasopismo jest indeksowane w kilku światowych bazach danych, m.in. w ERIH PLUS oraz Emerging Sources of Citation Index w ramach Web of Science, co jest najważniejszym osiągnięciem i dowodem jakości naszej działalności naukowej. RIEP jest również organizatorem międzynarodowych konferencji i seminariów oraz lokalnych dyskusji publicznych: www.riep.org

- **IFA AKADEMIE GGMBH**

ifa Akademie jest częścią ifa, Instytutu Stosunków Międzynarodowych z siedzibą w Stuttgarcie (Niemcy). Ifa jest finansowana przez niemiecki Federalny Departament Spraw Zagranicznych. ifa Akademie jest centrum szkoleniowo-edukacyjnym ifa. Oferuje kursy języka niemieckiego jako języka obcego oraz seminaria i szkolenia z zakresu stosunków kulturalnych z zagranicą, edukacji i szkolenia zawodowego, integracji oraz włączenia społecznego i na rynku pracy. Jako akademia skierowana do międzynarodowych studentów, studentów migrujących i nowo przybyłych wykwalifikowanych uchodźców, ifa Akademie zawsze pracowała w szerokim, wielowymiarowym i wielokulturowym kontekście. ifa Akademie prowadzi działania mentorskie dla migrantów i uchodźców oraz ściśle współpracuje z lokalnymi partnerami w zakresie upodmiotowienia społecznego, aktywnego obywatelstwa i partycypacji obywatelskiej migrantów: www.ifa-akademie.de

- **SYNTHESIS CENTRE FOR RESEARCH AND EDUCATION LIMITED**

SYNTHESIS Centre for Research and Education Ltd (Cypr) jest pionierską organizacją, która inicjuje i wdraża projekty przynoszące pozytywne zmiany społeczne w przedsiębiorczości, zatrudnieniu, w zakresie aktywnego obywatelstwa, integracji migrantów i włączenia społecznego. SYNTHESIS jest również liderem w dziedzinie przedsiębiorczości społecznej i innowacji społecznych na Cyprze. Jako dostawca usług kształcenia i szkolenia zawodowego koncentruje się na opracowywaniu programów szkoleniowych w celu podnoszenia umiejętności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym młodzieży nie uczącej się i nie pracującej, migrantów, osób niepełnosprawnych lub osób o mniejszych

szansach. Ponadto SYNTHESIS zajmuje się badaniami i rozwojem polityki oraz świadczy usługi doradcze dla Komisji Europejskiej, instytucji rządowych, pozarządowych i prywatnych. Partnerami SYNTHESIS są uniwersytety, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia migrantów i sieci europejskie: www.synthesis-center.org

1.3. Produkty i rezultaty projektu

Opierając się na fundamentach poprzedniego projektu Erasmus+, MAV (2017-1-DE02-KA204-004284, którego celem było stworzenie „zestawu połączonych narzędzi edukacyjnych” do szkolenia wolontariuszy, aby byli mentorami dla nowo przybyłych migrantów i pomagali w ich integracji ze społeczeństwem i miejscem pracy, projekt mentorNET ma na celu opracowanie:

- Najlepszych praktyk dotyczących zrównoważonych sieciowych struktur organizacyjnych.
- Kursu mentorskiego MOOC pomagającego osobom, które chcą zostać mentorami-wolontariuszami dla migrantów.
- Strategii umożliwiającej zbudowanie dynamicznej międzynarodowej sieci wolontariuszy, którzy po pomyślnym ukończeniu kursu mentorskiego MOOC mogą działać jako mentorzy dla migrantów.
- Aplikacji wspierającej sieć oraz mentorów, którzy ukończyli kurs MOOC.
- Procesu mentorskiego wrażliwego na różne potrzeby migrantów (od momentu pierwszego kontaktu w nowym kraju aż do momentu znalezienia państwa, w którym osiedlą się na stałe).

1.3.1. Opis kursu MOOC

Kurs mentorNET MOOC ma na celu szkolenie przyszłych mentorów migrantów. Około 20-godzinny kurs online zachęca uczestników do wykorzystania ich osobistego doświadczenia i wiedzy oraz do konfrontacji ich poglądów z materiałami (które obejmują wkład opracowany przy udziale doświadczonych mentorów) i doświadczeniami innych uczestników kursu. Jest on podzielony na dwa moduły. Moduł 1 jest ogólnym kursem szkoleniowym na temat mentoringu. Moduł 2 to kurs poświęcony mentoringowi relizowanemu na rzecz migrantów. Kurs jest dostępny w językach pięciu partnerów projektu: angielskim, włoskim, polskim, niemieckim i greckim. Łączy się on również ze strategią mentorNET w zakresie tworzenia samowystarczalnych sieci oraz z aplikacją mentorNET, która ma wspierać te sieci.

1.3.2. Cele strategii mentorNET

Strategia mentorNET stanowi jeden z trzech najważniejszych produktów projektu "mentorNET - Rozbudowanie sieci mentoringu na rzecz promowania wolontariatu" (obok kursu MOOC oraz aplikacji mentorNET App).

O ile kurs MOOC dostarcza praktycznej wiedzy na temat tego jak skutecznie realizować mentoring dla migrantów, a aplikacja mentorNET App stanowi praktyczne narzędzie umożliwiające łatwe sieciowanie się mentorów działających na rzecz migrantów, to zasadniczym celem strategii mentorNET jest przybliżenie samej idei sieciowania i ukazanie w jaki sposób sieć mentorNET może działać w praktyce, będąc strukturą samowystarczalną i efektywną.

Niniejsza strategia zawiera zestaw informacji, dobrych praktyk i rekomendacji na temat powołania do życia i skutecznego funkcjonowania sieci mentoNET, zraszającej osoby działające w obszarze mentoringu dla migrantów lub zainteresowane tym zagadnieniem. Publikacja może być traktowana jako podręcznik lub mapa drogowa, która w przystępny sposób dostarcza uporządkowanej wiedzy na ten temat tego: Czym są sieci? Jak działają? Jak się sieciować? Czym jest sieć mentorNET? Jak zostać jej członkiem? Jakie korzyści wynikają z uczestnictwa w niej? itp.

Warto zaznaczyć, że dzięki takiemu podejściu wszystkie najważniejsze produkty projektu stają się komplementarne.

Cele szczegółowe strategii obejmują:

- dostarczenie praktycznej wiedzy na temat funkcjonowania sieci społecznych, wykorzystania struktur tego typu przy realizacji przedsięwzięć społecznych oraz idei sieciowania się i wynikających z niej korzyści;
- ukazanie sieci jako najlepszej formy organizacyjnej zraszającej mentorów realizujących mentoring dla migrantów, służącej udzielaniu sobie wzajemnego wsparcia w postaci wymiany wiedzy, informacji i doświadczeń, a także rozwijania współpracy i podejmowania wspólnych inicjatyw;
- zebranie informacji na temat organizacji i sieci (zarówno formalnych jak i nieformalnych) działających na rzecz migrantów w krajach partnerskich projektu, które są potencjalnymi odbiorcami produktów projektu i które mogą być szczególnie zainteresowane udziałem w sieci mentorNET;
- przedstawienie działań mających na celu zainicjowanie funkcjonowania sieci mentorNET w krajach partnerskich projektu, w tym nawiązania współpracy i przyciągnięcia do sieci mentorNET organizacji i struktur sieciowych działających już na rzecz migrantów (plan działań, które należy podjąć, aby uruchomić sieć mentorNET i zapewnić jej efektywne funkcjonowanie);
- przekazanie wiedzy, dobrych praktyk i zasad dotyczących takiego sposobu organizacji sieci mentorNET, aby miała on charakter stabilny i samowystarczalny w dłuższej perspektywie czasowej;

- zaprezentowanie aplikacji mentorNET App oraz jej funkcjonalności, jako kluczowego narzędzia umożliwiającego sprawne działanie sieci mentorNET, tworzącego przestrzeń dla nawiązywania kontaktów, budowania relacji, wymiany doświadczeń oraz inicjowania współpracy pomiędzy mentorami;
- przedstawienie sposobów promowania sieci mentorNET, zarówno w przestrzeni publicznej, jak i w środowiskach skupiających cztery podstawowe grupy, do których skierowany jest projekt (są to: interesariusze, mentorzy, osoby pragnące zostać mentorami oraz migranci).

2. SIECI MENTORINGU DLA MIGRANTÓW

2.1. Czym jest sieć?

W ostatnich latach "sieć" zyskała miano jednej z najbardziej efektywnych, skutecznych i praktycznych form organizacji, zwłaszcza przy podejmowaniu lub rozwijaniu oddolnych inicjatyw społecznych. W literaturze naukowej termin „sieć” po raz pierwszy użyty został najprawdopodobniej w publikacji Radcliffe-Brown z 1940 r., w której ówczesni socjologowie rozpoznali jej znaczenie w aspekcie życia społecznego [Gilchrist, 2004: 85]. Pojęcie to stało się ostatnio popularne przede wszystkim za sprawą technologii informatycznych, gdzie stosuje się je do opisywania czynności łączenia ze sobą dwóch lub więcej urządzeń komputerowych w celu udostępniania danych. My jednak w niniejszym rozdziale skupimy się na wyjaśnieniu tego pojęcia w kontekście relacji i oddziaływań społecznych, czyli zaprezentujemy podstawowe informacje na temat funkcjonowania **sieci społecznych** (*social networks*), które wydają się szczególnie przydatne do wykorzystania przy organizowaniu mentoringu dla migrantów.

W najprostszym znaczeniu sieć można zdefiniować „jako zbiór powiązań pomiędzy elementami tworzącymi jedność” [van Dijk, 2006: 24]. Tym samym sieć to pewien złożony system lub grupa powiązanych ze sobą elementów (ludzi, bądź rzeczy) [Hawker & Cowley, 1996: 336] oraz istniejących pomiędzy nimi powiązań i interakcji. W interesującym nas tutaj kontekście społecznym pod pojęciem sieci społecznej będziemy rozumieli „**sieć powiązań społecznych i osobistych relacji pomiędzy ludźmi**” [Oxford University Press, 2020]. Warto pamiętać jednak, że w ramach struktur sieciowych funkcjonować mogą zarówno indywidualne osoby, jak i różnego typu organizacje i instytucje, czyli podmioty zbiorowe, zrzeszające jednostki. W wymiarze zawodowym natomiast sieć może być definiowana jako „**grupa podobnie myślących ludzi tworzących możliwości i podejmujących działania**” [KVINFO, 2014: 8].

Chociaż sam termin „sieć społeczna” spopularyzowany został dopiero niedawno, to struktury te – jak zauważa Jan van Dijk „**są tak stare jak ludzkość**” [van Dijk, 2006: 24]. Człowiek bowiem zawsze dążył do utrzymywania relacji i komunikowania się z innymi ludźmi, w pierwszej kolejności ze swojego najbliższego otoczenia. Zdaniem historyków J.R. and W. McNeill kształtowanie się tych interakcji datuje się przynajmniej od czasu, kiedy człowiek nauczył się mówić. Podkreślają oni w tym kontekście, że nasi dalecy przodkowie stworzyli solidarność społeczną wewnątrz małych grup, rozmawiając ze sobą oraz wymieniając informacje i towary [McNeill & McNeill, 2003: 4]. Studia nad człowiekiem wskazują, że wrodzona towarzyskość, biologiczny popęd, skłonność do łączenia się i współpracy, a także zdolność koordynacji działań z osobami spoza bezpośredniego kręgu rodzinnego, stanowiły elementy, które zdecydowały o naszej ewolucyjnej przewadze jako gatunku [Gilchrist,

2004: 27]. Obecnie rozwój nowoczesnych technologii komunikacyjnych zarówno znacznie ułatwił kształtowanie i rozwój sieci społecznych, jak i radykalnie zwiększył ich zasięg i oddziaływanie.

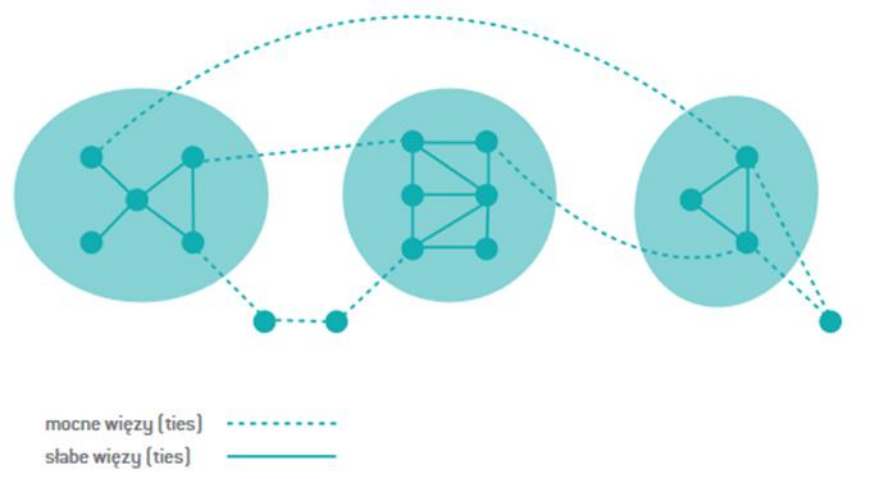
2.2. W jaki sposób sieci działają?

Sieci społeczne stanowią takie formy organizacji, które cechuje **dobrowolna, wzajemna i horyzontalna komunikacja oraz wymiana, służące do podejmowania wspólnych działań w celu osiągnięcia określonych celów społecznych**. W ramach sieci ludzie, grupy i organizacje łączą siły i wymieniają się doświadczeniami w imię realizacji wspólnych przedsięwzięć i udzielania sobie wzajemnego wsparcia, bez potrzeby tworzenia formalnych struktur instytucjonalnych, czy też „fizycznej obecności”. Struktury sieciowe pozbawione są „centrum kierowniczego”, a zamiast niego funkcjonują w nich tzw. „punkty węzłowe”, czyli osoby, organizacje, lub rozwiązania informatyczne w których skupia się przepływ informacji [Popiuk-Rysińska, 2006: 100].

Sieci nie są ani organizacjami, ani grupami. Składają się one ze:

- zbioru węzłów (*nodes*) (gdzie połączenia tworzone są zarówno poprzez poszczególne osoby jak i jednostki organizacyjne);
- powiązań między nimi [Gilchrist, 2004: 86].

Rys. 1 SCHEMATYCZNE PRZEDSTAWIENIE SIECI

Źródło: Gilchrist, 2004, p. 86.

Sieci społeczne tworzą dynamiczny system komunikacji, współpracy i partnerstwa pomiędzy ich uczestnikami. Stanowią "zbiór połączonych relacji (wymiany)" [Dumała, 2007: 209]. Sposób zorganizowania sieci (jej strukturę) określić można jako "policentryczne i dynamiczne schematy

wzajemnych oddziaływań, które nie są ani przypadkowe, ani bezpośrednio nakazane". Struktury sieciowe w dużej mierze **działają w oparciu o nieoficjalne relacje**, nie zaś na podstawie wyznaczonych, formalnych ról. Uczestnictwo w sieci ma charakter dobrowolny i jest nastawione na partycypację. Współpraca pomiędzy uczestnikami polega na "przekonywaniu" i "zasadzie wzajemności", a nie wywieraniu nacisku, stosowaniu przymusu czy też spisywaniu kontraktów. Co istotne **w ramach sieci często nie funkcjonują jasne mechanizmy przynależności, nie istnieją formalne reguły członkostwa**. W organizacji typu sieci członkowie są luźno powiązani ze sobą za pomocą formalnych i nieformalnych więzów, które dają im możliwość dzielenia się wiedzą i przekazywania informacji. Uczestnictwo może być "płynne" i zależy od stopnia zaangażowania osób zrzeszonych w tych strukturach. **Efektywność funkcjonowania sieci opiera się w dużej mierze na zaufaniu, lojalności, wzajemności, życzliwości i towarzyskości tworzących ją osób** [Gilchrist, 2004: 87-95].

Sieci często bywają utożsamiane z organizacjami. Poniższa tabela przedstawia podstawowe różnice pomiędzy tymi strukturami.

Rys. 2 NAJWAŻNIEJSZE RÓŻNICE MIĘDZY SIECIĄ A ORGANIZACJĄ

	Sieci	Organizacje
Charakter połączeń	Relacje międzyludzkie	Formalne procedury i granice odpowiedzialności
Członkostwo	Niewyraźna kategoria, zależna od będących w toku interakcji i uczestnictwa	Wyraźnie określone przez przynależność, subskrypcję, zatrudnienie
Węzły	Jednostki prywatne / organizacyjne	Role / etaty / oddziały / jednostki
Rodzaj struktur	Niescentralizowana sieć połączeń	Zazwyczaj biurokratyczne rozporządzenia, z odgórną kontrolą centralną
Granice	Niewyraźne, przepuszczalne, wiele połączeń ponad podziałami	Zdefiniowane i utrzymywane, często poprzez ustawy lub pisemne protokoły
Typ interakcji	W oparciu o zwyczaje, osobiste doświadczenia i zwajemne koalicje	Zasady i przepisy
Podstawa dla wymiany	Zaufanie i przysługi	Kontrakty i dyrektywy

Wspólna więź	Wspólne wartości i interesy	Uzgodnione cele i zadania

Źródło: Gilchrist, 2004: 94.

Podsumowując sposób funkcjonowania organizacji typu sieć można opisać ją jako strukturę [Dumała, 2007: 210]:

- a) **samoorganizującą się** - sieć oparta jest na związkach oddolnych, mających charakter dynamiczny;
- b) **współpracy** - dominują transakcje i przepływy zorientowane na członków sieci, wymagające pewnych wzajemnych zobowiązań i świadczeń;
- c) **niehierarchiczną** - więzi pomiędzy uczestnikami są dwukierunkowe i horyzontalne, dają możliwość jednakowego wpływu na zbiorowe decyzje sieci, brak jest nadrzędności i podporządkowania;
- d) **elastyczną** - zarówno w sensie tworzonych struktur organizacyjnych, które nie są niezmiennie i mogą ulegać modyfikacjom, jak i w sensie otwartości, oznaczającej możliwość opuszczenia sieci oraz przyłączenia się nowych partnerów;
- e) **topologiczną** - umożliwia powstawanie więzi między osobami i podmiotami, które wcześniej nie miały ze sobą kontaktu, a nawet były odizolowane.

Alison Gilchrist [2004] wskazuje natomiast na następujące kluczowe **cechy sieci**: silne relacje międzyludzkie, „przekraczanie granic”, współdzielenie zasobów, zaufanie, współpraca i wspólna wizja.

2.3. Czemu służą sieci?

Sieci, zwłaszcza w kontekście poruszanej w niniejszej publikacji tematyki, można postrzegać jako **"złożony system przechowywania, przetwarzania i rozpowszechniania informacji"** [Gilchrist, 2004: 87]. Zdaniem Patrick Kenis i Leon Oerlemans [2008: 303] sieci można postrzegać jako **„kolektywne źródła wiedzy i informacji”**. Są one również określane mianem **„środowiska nawiązywania łączności”** [Traynol, 2008: 222].

Sieci społeczne są tworzone przez organizacje pozarządowe, instytucje publiczne i prywatne, grupy interesu i nacisku, władze samorządowe, a także indywidualne osoby **przede wszystkim w celu wymiany wiedzy, informacji i doświadczeń, a także rozwijania współpracy i podejmowania wspólnych inicjatyw**. Funkcje realizowane przez sieci można podzielić na te skierowane **do wewnątrz, czyli do uczestników sieci** – będzie to przede wszystkim **wymiana informacji i**

doświadczeń, oraz **na zewnątrz**, czyli wobec osób, organizacji i instytucji spoza sieci – w tym przypadku chodzi głównie o **lobbing oraz promocję** [Dumała, 2007: 16].

Sieci są ważne ponieważ [Gilchrist, 2004: 103]:

- zapewniają solidne i rozprzeszczone kanały komunikacji;
- wspomagają zaangażowanie członków;
- tworzą szanse dla analizy i nauki;
- umożliwiają działania zbiorowe;
- propagują jedność społeczności;
- są podstawą złożonych i zróżnicowanych partnerstw.

Zadania sieci nie ograniczają się tylko i wyłącznie do przekazywania informacji, ale struktury te **pełnią również ważną rolę w zakresie udzielania praktycznego wsparcia oraz budowania poczucia przynależności**. Sieci zwiększają zdolność do radzenia sobie z problemami i wyzwaniem, oferują praktyczną pomoc, stanowią formę bezpłatnego poradnictwa, umożliwiają koordynację różnych działań oraz dzielenie się pomysłami. Pełnią one istotną funkcję w utrwalaniu i budowaniu kapitału społecznego, o czym będzie jeszcze mowa. Zdaniem Lin [2002] kapitał społeczny można zdefiniować jako zbiorowy zasób osadzony i uwalniany przez nieformalne sieci

Rys. 3 PLUSY I MINUSY PRACY W UKŁADZIE SIECIOWYM

Niektóre zalety sieci:

- *lepsza koordynacja* świadczenia usług — w tym np. wspólna lokalizacja, zarządzanie sprawami, wspólne specjalistyczne umiejętności i wiedza;
- *szerszy zasięg społeczny* dla każdego członka sieci — każda sieć będzie miała innych członków i może rozszerzyć swój zasięg geograficzny poprzez partnerstwa lub skoordynowane wyjście na obszary regionalne/wiejskie;
- *wspólne umiejętności i zasoby* — zwiększanie wiarygodności organizacji i zbliżanie ludzi o wspólnych zainteresowaniach;
- możliwości rozwijania *współpracy wieloagencyjnej* i pokazania tego potencjalnym źródłom finansowania, które takiej współpracy wymagają;
- rozwój obecnych relacji, które promują bardziej komplementarne podejście do świadczenia usług w celu *przezwyciężenia luk i oparcia się na odmiennych mocnych stronach*; i
- *lepsze rozpowszechnianie informacji* na dany temat wśród szerszego grona interesariuszy spoza jednej grupy.

Niektóre z wyzwań, które mogą pojawić się w ramach rozwiązań sieciowych, jeśli nie są one przed nimi zabezpieczone:

- *wolniejsza realizacja* usług/projektów ze względu na zaangażowanie większej liczby interesariuszy w planowanie, realizację i podejmowanie decyzji;
- *brak jasności* co do ról organizacyjnych i indywidualnych, oczekiwań i priorytetów
- *polityka wewnętrzna* pomiędzy interesariuszami;

- *niepowodzenia w komunikacji;*
- *różne stopnie zaangażowania w sieć;*
- *różne i często rozbieżne filozofie organizacyjne;*
- *historyczne napięcia między jednostkami, grupami i organizacjami;*
- *działanie w środowisku konkurującym o finansowanie; i*
- *brak czasu i zasobów.*

Źródło: Kenny, Morley, Higgins, 2015: 7.

2.4. Networking

Uczestnictwo w sieciach społecznych jest jedną z najważniejszych form networkingu (sieciowania). Pojęcie to w ostatnich latach zyskało dużą popularność. Networking oznacza **"działanie lub proces interakcji z innymi w celu wymiany informacji i rozwijania kontaktów zawodowych lub społecznych"** [Lexico, 2020]. Zdaniem Suzanne C. de Janasz oraz Monica L. Forret [2008: 630] **networking reprezentuje proaktywne próby podejmowane przez osoby w celu rozwijania i utrzymywania osobistych i zawodowych relacji z innymi, które prowadzą do uzyskania obopólnych korzyści w pracy lub rozwoju kariery.** Wielokrotnie przywoływana w niniejszym rozdziale Alison Gilchrist [2004: 129] podkreśla, że **networking to "tworzenie, utrzymywanie i korzystanie z połączeń i relacji pomiędzy osobami i/lub organizacjami"**.

Należy w tym miejscu zauważyć, że sieciowanie jest naturalnym procesem. Każdy z nas bowiem w życiu codziennym, w większym lub mniejszym stopniu, tworzy, kształtuje i rozwija kontakty oraz relacje z innymi ludźmi, których spotka podczas aktywności zawodowych oraz w życiu prywatnym. **Nasze relacje z innymi stanowią ważny "zasób"**, który jest lub może być istotnym źródłem nowych pomysłów, aktualnych informacji, wpływów, wsparcia społecznego, czy też np. ofert pracy. Poprzez spotkania "twarzą w twarz", wykorzystanie telefonów, tradycyjnej korespondencji czy też nowoczesnych kanałów komunikacji (w tym mediów społecznościowych) ludzie dążą do kontaktów z innymi osobami, które mogą zapewnić im potrzebne informacje lub stworzyć nowe możliwości.

Budowanie relacji w ramach networkingu opiera się przede wszystkim na wzajemnym zaufaniu, które rozwija się, gdy osoby zaangażowane w sieciowanie kreują pozytywne interakcje i wspierają się nawzajem. Kształtowanie relacji opartych na zaufaniu zwiększa prawdopodobieństwo, że osoby będą udzielać sobie wzajemnie pomocy i zmniejsza ryzyko wykorzystywania budowanych relacji dla uzyskania partykularnych, osobistych korzyści, osiągniętych kosztem innych [de Janasz & Forret, 2008: 631]. Gilchrist [2004: 140] pisze w tym kontekście: "Istotnym a często zaniedbywanym aspektem tworzenia sieci jest potrzeba utrzymania wzajemności w relacjach. Nie oznacza to od razu, że w ramach każdej transakcji trzeba tyle samo dawać co brać, bo nie zawsze jest to nawet możliwe. Bardziej chodzi o to, żeby utrzymywać ogólne odczucie (wewnątrz sieci), że nikt nie szefuje i nikt nie "pasożytuje". Dobrowolne relacje są zazwyczaj trwałe, jeśli opierają się na sprawiedliwym i równym

poziomie wymiany". Autorka ta na podstawie przeprowadzonych badań wskazuje **cechy osobiste, które ułatwiają networking**. Cechy te zostały zebrane w tabeli poniżej.

Rys. 4 CECHY WSPOMAGAJĄCE NETWORKING

Uprzejmość	Ciepły, współczujący, empatyczny, towarzyski, elastyczny, troskliwy
Prawość	Samoświadomy, godny zaufania, solidny, realistyczny, szczerzy, otwarty na kontakty z innymi osobami, szanujący poufność
Śmiałość	Upodobanie do zmian i innowacji, przygotowanie do walki z władzą, gotowość do podejmowania ryzyka i łamania zasad
Adaptacja	Tolerujący odmienność, cieszący się z kulturalnej różnorodności, elastyczny, nieosądzający, otwarty na krytykę
Nieustępliwość	Cierpliwy, wytrwały, odporny na stres i niepewność

Źródło: Gilchrist, 2004: 135.

Networking jest ściśle związany z kapitałem społecznym. **Sieciowanie może zwiększać kapitał społeczny poszczególnych osób, wpływając na:**

- a) rozmiar ich sieci społecznych;
- b) siłę ich relacji w ramach sieci społecznej;
- c) wzorce relacji w ramach ich sieci społecznej; oraz
- d) zasoby w ramach ich sieci społecznych.

Rozmiar odnosi się bezpośrednio do liczby członków funkcjonujących w ramach sieci społecznej. Poprzez tworzenie struktur sieciowych, indywidualne osoby mają możliwość znaczącego poszerzenia skali swoich relacji. Można wskazać przynajmniej na pięć typów zachowań pomagających w zwiększaniu i utrzymywaniu rozmiaru sieci społecznych, tj.: zwiększanie wewnętrznej widoczności (np. dołączanie do różnego rodzaju grup), angażowanie się w działania zawodowe, udział w spotkaniach towarzyskich, angażowanie się w wydarzenia społeczne i utrzymywanie kontaktów z innymi poprzez nowoczesne kanały komunikacji (np. e-maile, social media).

Siła relacji w sieci społecznej odnosi się do stopnia bliskości, która charakteryzuje poszczególne relacje. Można ją oceniać na podstawie częstotliwości kontaktów, stopnia zażyłości i zaangażowania emocjonalnego. Relacje sieciowe są zwykle postrzegane jako tzw. więzi słabe, które pomimo braku dużego ciężaru emocjonalnego są dobrym źródłem informacji i pomocy. Mogą one jednak stosunkowo łatwo przekształcić się w silniejsze więzi (nawet o charakterze relacji mentorskich), jeśli

kontakty pomiędzy uczestnikami sieci staną się częstsze, a związek będzie charakteryzował się większą zażyłością.

Wzorce relacji koncentruje się na tym czy członkowie sieci społecznej są ze sobą połączeni. W przypadku, gdy nie ma połączenia pomiędzy dwoma członkami sieci, mówimy o istnieniu tzw. dziury strukturalnej. Warto w tym miejscu podkreślić, że obecnie dzięki zastosowaniu nowoczesnych kanałów komunikacji, w tym aplikacji oraz mediów społecznościowych, ilość takich dziur można łatwo ograniczyć.

Zasoby sieci społecznej odnoszą się natomiast do możliwych korzyści wynikających z członkostwa w sieci, o których była już mowa we wcześniejszym podrozdziale [de Janasz & Forret, 2008: 631-633].

Rys. 5 CECHY NATWORKINGU

CECHY NATWORKINGU
▪ długofalowość (im dłuższa znajomość tym solidniejsza podstawa do kontaktu);▪ systematyczność (podtrzymywanie znajomości znaczy więcej niż jej nawiązywanie);▪ zaufanie (nikt nie poleci i nie pomoże osobie, jeśli jej nie ufa);▪ wzajemność (najważniejszym sposobem, aby dostawać jest dawanie);▪ procesowość (sieć cały czas się tworzy, nie jest czymś stałym i niezmiennym - stąd nieustannie wymaga działania).

Źródło: Bank danych o inżynierach, 2020: 3.

Rys. 6 CZYM NETWORKING NIE JEST

CZYM NETWORKING NIE JEST
▪ nie jest nagabywaniem, dręczeniem innych;▪ nie bazuje na krótkich, szybkich, płytkich spotkaniach;▪ to nie są działania tylko wirtualne;▪ to nie jest prośenie o posadę, lub bezpośrednie zabieganie o to aby prowadzić z kimś interes;▪ to nie jest kontakt z nieznanymi;▪ to nie jest konkurs na zgromadzenie większej liczby kontaktów;▪ nie służy do manipulowania.

Źródło: Bank danych o inżynierach, 2020: 3.

2.5. Sieć mentorNET

Sieci społeczne odgrywają ważną rolę w procesie integracji imigrantów i ich zdomowienia w społecznościach lokalnych. Dla osób nowo przybyłych stanowią one istotne źródło informacji na

temat funkcjonowania w nowym otoczeniu. Jak pokazują badania tworzenie różnorodnych i trwałych sieci jest również postrzegane przez migrantów jako istotna składowa samej idei i procesu integracji (obok takich elementów jak: nauka języka, budowanie systemu rozumienia, zdolność do podjęcia pracy, czy rozumienie kultury państwa przyjmującego i wnoszenie w nią własnego wkładu) [Phillimore, Humphris, Khan, 2014: 8].

Z naszego punktu widzenia organizacje typu sieć stanowią jednak przede wszystkim dobrą formę współpracy przy realizacji i koordynacji działań ułatwiających integrację migrantów, podejmowanych zarówno przez osoby z doświadczeniem migracyjnym, jak i osoby, organizacje i instytucje działające na rzecz integracji migrantów, zwłaszcza w obszarze mentoringu.

2.5.1. Cechy sieci mentorNET

Odwołując się do różnych typologii sieci społecznych [Dumała, 2007: 211-219] sieć MentorNET można opisać jako:

a) sieć tematyczną (wyspecjalizowaną)

Sieci tematyczne to takie, które koncentrują swoje działanie wokół jednego zagadnienia, zatem współpraca pomiędzy członkami danej struktury sieciowej ogranicza się do jednego, interesującego wszystkich wątku. **W przypadku sieci MentorNET będzie to zagadnienie mentoringu dla migrantów.**

b) sieć wymiany

Sieci wymiany to takie, których podstawowym celem funkcjonowania jest wymiana szeroko rozumianych informacji, w postaci wiedzy, doświadczeń, dobrych praktyk itp. Uczestnicy sieci dzielą się informacjami na temat udanych przedsięwzięć, napotykanymi trudnościami, sprawdzonymi rozwiązaniami wspólnych problemów. **W przypadku sieci MentorNET wymianie będą podlegały praktyczne informacje związane ze świadczeniem mentoringu dla migrantów.**

c) sieć otwartą

Sieci otwarte to takie, które charakteryzują się swobodą przyłączania się osób, organizacji i instytucji zainteresowanych celami funkcjonowania sieci. W ramach takich struktur nie istnieją specjalne warunki, które trzeba spełnić by zostać włączonym do sieci. **Sieć MentorNET jest dostępna dla wszystkich zainteresowanych osób, organizacji i instytucji, które prowadzą lub chciałby prowadzić mentoring dla migrantów.**

d) sieć synergii

Sieci synergii to takie, które są tworzone przez uczestników podobnych do siebie, mających podobne zainteresowania, cele i interesy. **W przypadku sieci MentorNET spoiwem łączącym członków tej struktury jest otwartość wobec idei integracji migrantów i chęć ułatwienia tego procesu poprzez oferowanie mentoringu dla migrantów.**

2.5.2. Cele sieci mentorNET

Celami bezpośrednimi sieci MentorNET jest:

- promowanie idei mentoringu dla migrantów, jako skutecznego i dostosowanego do indywidualnych potrzeb działania ułatwiającego proces integracji cudzoziemców;
- promowanie i zachęcanie do praktycznego wykorzystania narzędzi wypracowanych w ramach projektu, tj. kursu MOOC oraz aplikacji MentorNET App;
- stworzenie warunków do powołania sieci zrzeszającej osoby zainteresowane ideą mentoringu dla migrantów, ułatwiającej dzielenie się wiedzą i doświadczeniami w tym zakresie;
- umożliwienie nawiązania kontaktu oraz ułatwienie komunikacji pomiędzy osobami i podmiotami realizującymi mentoring dla migrantów lub zainteresowanymi podjęciem tego typu działalności;
- stworzenie warunków do powstania społeczności osób, organizacji i instytucji zaangażowanych w realizację mentoringu dla migrantów, która będzie zdolna do rzecznicstwa interesów; zintegrowanie środowisk działających na rzecz integracji imigrantów i wykorzystujących do tego celu mentoring.

2.5.3. Uczestnictwo w sieci mentorNET

Jak już wspomniano sieć mentorNET jest otwarta dla wszystkich zainteresowanych jej celami osób, organizacji i instytucji. Jej członkami, a tym samym użytkownikami aplikacji mentorNET App, mogą zostać dwie kategorie osób:

- a) osoby, które chcą zostać mentorami dla migrantów (które ukończyły kurs MOOC);
- b) mentorzy dla migrantów (osoby, które nie ukończyły kursu MOOC, ale mają wystarczające doświadczenie w prowadzeniu działań mentorskich dla migrantów lub przeszły inne szkolenia mentorskie¹) oraz doświadczeni mentorzy, którzy mogą wspierać mentorów migrantów, niekoniecznie sami będąc mentorami dla migrantów.

Na końcu kursu MOOC znajdują się odnośniki do strategii mentorNET oraz aplikacji mentorNET App. Osoby, które ukończą ten kurs uzyskają zatem łatwy dostęp do stworzonych w ramach projektu narzędzi. Wystarczy jedynie zainstalować aplikację mentorNET App, założyć tam swoje konto i korzystać z niej zgodnie z obowiązującymi w jej ramach zasadami i regulaminami.

¹ Uczestnictwo w sieci mentorNET nie wymaga ukończeniu kursu, jednakże w celu ujednoczenia podejścia do mentoringu dla migrantów wszystkim uczestnikom sieci rekomendujemy zapoznanie się z opracowanym w ramach projektu kursem.

Kluczowe znaczenie dla funkcjonowania sieci mentorNET ma aplikację **mentorNET App, która tworzy przestrzeń dla nawiązywania kontaktów, budowania relacji, wymiany doświadczeń oraz inicjowania współpracy**. Stanowi ona strukturę działającą na zasadzie zbioru węzłów, w której koncentruje się przepływ informacji pomiędzy uczestnikami sieci. Zastosowanie aplikacji prowadzi do przełamania bariery dystansu i sprawia, że uczestnictwo w sieci mentorNET jest dostępne w zasadzie dla każdej osoby, która ma dostęp do sieci Internet.

MentorNET App stanowi przykład aplikacji społecznościowej (mediów społecznościowych), które obejmują „szeroką gamę zasobów internetowych umożliwiających udostępnianie treści wśród użytkowników“. W ramach tego typu struktur „informacje są generowane głównie przez użytkowników i mogą być udostępniane otwarcie lub wybranym grupom“. Wybraliśmy to rozwiązanie, gdyż jak podkreślają eksperci „media społecznościowe stały się preferowaną metodą komunikacji i udostępniania informacji” [Pillow, Bond, Hopson, & Cabrera, 2014: 26-27].

Rys. 7 KONCEPCJA FUNKCJONOWANIA OPROGRAMOWANIA SPOŁECZNOŚCIOWEGO

- Wszyscy użytkownicy są potencjalnie zarówno producentami, jak i konsumentami treści.
- Komunikacja wielokierunkowa zamiast jednokierunkowej.
- Powiązaniami między ludźmi zarządzają jednostki poprzez zaproszenia i dzielenie się własnymi, osobistymi powiązaniami.
- Publiczność (większa otwartość na dzielenie się tym, co kiedyś uważano za „informacje prywatne” - prywatne opinie, przemyślenia, sugestie), w tym nastawienie na rozmowy prowadzone na „forum publicznym”).
- Samodzielne wybieranie społeczności (ludzie skupiają się wokół interesujących ich tematów i ustalają własny cel).
- Dobrowolność (ludzie wybierają, jakimi i iloma informacjami chcą się podzielić).
- Mniejsza kontrola (zarządzanie jest przejrzyste — wszyscy patrzą).

Źródło: Hardison *et al.*, 2010 : 3-4.

Szczegółowe informacje na temat aplikacji mentorNET App zawiera rozdział IV. Aplikacja mentorNET.

3. TWORZENIE, ORGANIZACJA I TRWANIE SIECI MENTORSKIEJ

W tym rozdziale chcielibyśmy przedstawić naszą autorską koncepcję sieci dedykowanej dla mentorów migrantów. Tworzenie sieci dla mentorów i kandydatów na mentorów migrantów, w tym także samych migrantów, którzy są, albo chcą być mentorami dla innych migrantów, mogą ułatwić innowacyjne narzędzia, które zaproponowaliśmy w naszym projekcie, tj. MOOC (paragraph 1.3.1.) i MentorNet App (see: Chapter 5.). Umożliwiają one, zwłaszcza to ostatnie, sieciowanie osób, zajmujących się bądź chcących zajmować się mentoringiem migrantów. Coraz częściej Internet staje się miejscem społecznych interakcji i budowania sieci społecznych, tzw. *online social networks* bądź *web-based social networks*, a także *computer-supported social networks* oraz po prostu *virtual communities* (Musiał, Kazienko 2013: 33). MentorNet jest projektem, który, oprócz edukacji, zakłada także internetowe sieciowanie mentorów migrantów. Integralną częścią naszej *Strategii* jest wykaz instytucji i organizacji, działających w Zjednoczonym Królestwie, Cyprze, Niemczech, Włoszech i Polsce, w obszarze wsparcia migrantów i mentoringu, dzięki któremu można znaleźć odpowiednie podmioty i włączyć je do budowanej sieci mentorskiej. Nasze uwagi zawarte w tym rozdziale są oparte w dużej mierze o dobre praktyki związane z mentoringiem migrantów znane na całym świecie, jak również na podstawie literatury specjalistycznej poświęconej sieciowaniu.

3.1. Czym jest mentorNET?

Istnieją trzy podstawowe kryteria, na podstawie których można wyodrębnić konkretne typy sieci (Rego 2011: 85). Są nimi:

- kryterium geograficzne (według tego kryterium dzielimy sieci na globalne, regionalne, narodowe bądź sub-narodowe);
- kryterium tematyczne (występują sieci jednotematyczne i wielotematyczne);
- kryterium rodzaju członkostwa (sieć może mieć charakter otwarty bądź zamknięty adresowany do konkretnej grupy społecznej czy zawodowej).

Nasz projekt ma obecnie charakter regionalny, obejmuje swoim zasięgiem cztery państwa członkowskie Unii Europejskiej oraz Zjednoczone Królestwo, które 31 stycznia 2020 roku opuściło Unię Europejską.

Sieci budowane za pomocą narzędzi, które dostarczy nasz projekt będą sieciami monotematycznymi dedykowanymi wyłącznie dla mentorów migrantów. Jak wynika z naszych badań poświęconych dobremu praktykom, dobre sieci skoncentrowane są na jednym, maksymalnie dwóch tematach, np. pomocy w znalezieniu pracy migrantom czy rozwoju osobistym. Wyklucza się natomiast sieci, które nie byłyby skoncentrowane na żadnym z tematów (MentorNet Good Practice Report 2020: 16).

Sieciowanie na zasadzie doboru tematów będzie możliwe właśnie przez aplikację MentorNet Café, w której mentorzy będą mogli odnajdywać się i spotykać w ramach tematycznych chat roomów.

Będą to też sieci zamknięte; aplikacja umożliwiająca sieciowanie dostępna przez Google czy Apple Store. Warunkiem członkostwa w sieci będzie zaangażowanie, albo przynajmniej wola zaangażowania, w mentoring dla migrantów, jak również rekomendacja organizacji i instytucji, działających w obszarze mentoringu bądź wsparcia dla migrantów. Organizacje i instytucje, o których mowa, mogą zaangażować się w budowanie sieci jako podmioty prawne. Członkami sieci mogą zostać także osoby bez stosownej rekomendacji, które z sukcesem ukończyły stworzony w ramach naszego projektu MOOC.

Kluczową kwestią jest tu zdefiniowanie celu tworzenia sieci mentorskiej. Mogą do być cele, które określamy jako edukacyjne, np. związane z wymianą doświadczeń, idei, przekazywaniem dobrych praktyk, albo cele zadaniowe ukierunkowane na realizację wspólnych projektów i zadań. Jak każda sieć, także w przypadku sieci mentorów migrantów, chodzi o łączenie like-minded people, tworzących możliwości i podejmujących wspólne działania, celem osiągnięcia większej efektywności tychże działań, w tym także w aspekcie rozwoju zawodowego i osobistego członków sieci. W inspirującym dla nas projekcie mentorskiej sieci stworzonej przez The Danish Centre for Information on Gender, Equality and Diversity (KVINFO) jasno określono dwa cele sieci: (1) wymiana informacji; oraz (2) stwarzanie możliwości do działań (*Creating Mentor Network* 2014: 5). We wspomnianym projekcie sieć mentorska łączy kobiety – migrantki, by mogły dzielić się wiedzą i nawiązywać kontakty, które pomogą im w realizacji ich zadań. Zasięg terytorialny jest ograniczony do Danii. Nasz projekt dotyczy zarówno kobiet, jak i mężczyzn, a w jego realizację zaangażowani są partnerzy z pięciu krajów. Niemniej, cele ustanowienia sieci są analogiczne. Nasza sieć mentorska również ma na celu wymianę informacji, w czego zakres wchodzi także edukacja mentorów i przyszłych mentorów, uczenie się przez poznawanie dobrych praktyk, dostęp do specjalistycznych publikacji itd., bo takie są ogólne cele każdej sieci mentorskiej (cf. Dolan, Johnson 2009: 488), jak również stworzenie platformy do efektywniejszego wykorzystywania potencjału mentorów poprzez współpracę osób, instytucji i organizacji, zajmujących się mentoringiem migrantów. Krótko mówiąc, tworzymy zatem sieć dla zwiększenia kompetencji i umiejętności mentorskich, jak również dla skuteczniejszych działań w ramach mentoringu dla migrantów.

MentorNet jest siecią, którą zdefiniować możemy jako *online social network*. Musiał i Kazienko (2013: 35) w studium poświęconym sieciom społecznościowym w Internecie zwracają uwagę na różnicę między *online social network* a sieciami istniejącymi w świecie realny: (a) brak fizycznego, personalnego kontaktu; kontakt jest na odległość, czasami bardzo długi dystans, jeśli wyrazić go w

skali fizycznej; (b) brak jednoznacznej i w pełni wiarygodnej korelacji między tożsamością *online* a rzeczywistą tożsamością osoby; (c) możliwość prowadzenia komunikacji multimodalnej jednocześnie z wieloma uczestnikami; istnieje też możliwość łatwego przełączenia się między różnymi kanałami komunikacji, m.in. online i offline; (d) uproszczona forma zerwania bądź zawieszenia kontaktów; (e) relatywnie łatwy sposób gromadzenia danych o komunikacji i wspólnej aktywności i ich dalszym przetwarzaniu; (f) potencjalna niższa wiarygodność danych o użytkownikach dostępnych w Internecie; spotykamy się z podawaniem fałszywych danych przez użytkowników usług internetowych. Jak widzimy różnice te ukazują zarówno pozytywne strony *online social networks*, np. łatwiejsza komunikacja na odległość czy sprawniejsze gromadzenie danych, jak i ich słabsze strony w odniesieniu do sieci istniejących w świecie realnym, szczególnie związane z ukrywaniem tożsamości czy łatwością zrywania kontaktów. Dlatego MentorNet musi być przygotowany na eliminowanie negatywnych postaw i zachowań potencjalnych użytkowników aplikacji umożliwiającej sieciowanie mentorów migrantów.

3.2. Jak ustanowić niezawodną sieć?

Jak słusznie przekonuje zespół australijskich specjalistów w zakresie tworzenia lokalnych sieci istnieje kilka powszechnych czynników, które są niezbędne w kreowaniu i utrzymaniu sieci bez względu na jej specyfikę i charakter (Kenny, Morley, Higgins 2015: 8). Tymi elementami są:

- (1) zapewnienie czasu na wytworzenie atmosfery zaufania i szacunku. Taka relacja zbudowana na wzajemnym szacunku ma większe szanse na przetrwanie; osiągnąć ją można za pomocą otwartej i regularnej komunikacji między podmiotami. Istotą networkingu jest w rzeczywistości komunikowanie się podmiotów tworzących sieć, stąd też czynnikiem konstytutywnym w procesie tworzenia sieci musi być zaufanie i szacunek jako podstawy dobrej komunikacji.
- (2) ustalenie wspólnych interesów i celów, co ułatwia podmiotom komunikowanie się w podobnym języku (oczywiście nie chodzi tu o język etniczny, ale o jego wymiar symboliczny, znaczeniowy) i podążać w tym samym kierunku.
- (3) jasne i jednoznaczne zdefiniowanie roli każdego podmiotu w sieci, dzięki czemu każdy wie, jaki jest zakres jego odpowiedzialności i działań, a zakresy te nie multiplikują się i nie występuje problem z nakładaniem się kompetencji i zadań.
- (4) identyfikacja właściwych ludzi do wspierania relacji we właściwym czasie. Sieć nie może polegać tylko na jednej osobie, która pełnić będzie rolę swego rodzaju *mistrza* we wszystkich obszarach działalności sieci. Każdy członek sieci, aczkolwiek ważna jest rola czołowych członków, musi wziąć na siebie odpowiedzialność za realizację zadań sieci.

- (5) zawieranie formalnych umów. One ułatwiają pracę, ale też pomagają rozwiązać potencjalne konflikty związane z działalnością sieci.
- (6) definiowanie protokołów postępowania i zachowania na zbiorowych spotkaniach i pomiędzy poszczególnymi członkami sieci. Są to obecnie standardy profesjonalnej komunikacji międzyludzkiej, które chronią przed potencjalnymi konfliktami i nieporozumieniami.
- (7) świadomość swoich silnych i słabszych stron, co zapobiega brakom w umiejętnościach oraz pozwala członkom sieci na zrozumienie i rozwijanie swoich istniejących umiejętności i wiedzy.
- (8) bycie jasnym, transparentnym i odpowiedzialnym za wszelkie decyzje i uzgodnione działania.

Oprócz szczególnego rodzaju postaw, których oczekuje się od członków sieci, a które nabywa się na ogół w procesie socjalizacji (uczenie się kultury korporacyjnej) i wzajemnego poznawania, ważny jest też element formalny. Musimy pamiętać, że sieć nie jest tylko społecznym wydarzeniem, ale raczej długotrwałym procesem komunikacyjnym, który wymaga zaangażowania i rozwijania relacji społecznych. I choć sieć opiera się na międzyludzkich interakcjach, ważne jest, by interakcje te były w jakiś sposób sformalizowane. Nie dotyczy to wszystkich typów sieci społecznych, gdyż wiele z nich ma naturalny charakter i związane jest z więzami pokrewieństwa (Lois 2016: 664). Oczywiście, sieci, które budowane będą w ramach projektu mentorNet do tej grupy nie należą. Dlatego ramy formalne sieci są niezbędne do jej utrzymania i uzyskania pewności, że pomysły są realizowane; poprzez określenie formalnych warunków możliwa jest też identyfikacja rzeczywistej tożsamości użytkowników aplikacji, umożliwiającej sieciowanie oraz uczestników MOOC. Jednak formalizacja sieci nie powinna być za daleko idąca, gdyż nadmierne sformalizowanie relacji sieciowych może je po prostu zabić. Czynniki ludzkie, wola współpracy, ludzka przedsiębiorczość powinny mieć pierwszorzędne znaczenie w sieci. Ramy formalne mają raczej pomóc w realizacji idei i celów niż narzucać niepotrzebne ograniczenia i kontrole. Zaangażowanie się w sieć jest aktem dobrowolnym ludzi zmotywowanych na rzecz określonej sfery życia społecznego, w naszym przypadku mentoringu migrantów (cf. Aikins, White 2011: 68).

3.3. Tożsamość internetowa

W mentorNet jednym z najważniejszych aktów, które określić można jako formalne, będzie ustalenie prawdziwej tożsamości użytkowników aplikacji, ułatwiającej sieciowanie mentorów migrantów. Tożsamość internetowa jest krótką cyfrową wizytówką fizycznego podmiotu (Musiał, Kazienko 2013: 40). Budowanie więzi społecznych, atmosfery zaufania i wiarygodności wymaga uczciwości i transparentności. Uczestnicy sieci muszą wiedzieć z kim wchodzi w interakcję. Weryfikacja danych będzie jednym z podstawowych obowiązków instytucji/organizacji zarządzającej i koordynującej siecią, którą określić możemy mianem (1) **Meta-Mentor**, będąc w istocie administratorem platformy,

umożliwiającej sieciowanie. Podmiot ten nie musi wchodzić w bezpośrednie relacje z innymi podmiotami, czyli użytkownikami aplikacji i członkami sieci, ale „z zewnątrz” zarządzać platformą, umożliwiającą sieciowanie. Dostęp do sieci będą mieli: (2) instytucje i organizacje (*podmioty prawne*) oraz rozpoznane społeczności, zajmujące się wsparciem migrantów oraz mentoringiem; (3) osoby rekomendowane przez te podmioty i społeczności, mające doświadczenie w mentoringu migrantów; (4) osoby, które z sukcesem ukończyły MOOC i chcą angażować się w mentoring. Członkami sieci będą mogły być zatem zarówno podmioty zbiorowe (organizacje czy instytucje), jak i jednostki.

Wspomniani Musiał i Kazienko (2013: 40) wskazują na siedem podstawowych cech internetowych tożsamości:

- (a) zwiężłość
- (b) uwierzytelnianie
- (c) wyjątkowość
- (d) trwałość
- (e) świadomość użytkownika
- (f) korespondencja z konkretnymi ludźmi
- (g) możliwość zaprzestania korzystania z usług internetowych.

Ważne jest także, by rejestracja do serwisu odbywała się w sposób świadomy. Użytkownikiem aplikacji ułatwiającej sieciowanie i członkiem sieci może zostać tylko taka osoba, która w sposób świadomy dokonała rejestracji. Jak podkreślają Musiał i Kazienko, nie zawsze jest to łatwe, by ustalić, czy wszystkie zarejestrowane konta użytkowników to ważne i autentyczne internetowe tożsamości (2013: 41). W naszym przypadku udostępnienie aplikacji jasno określonej grupie użytkowników – warunkiem ma być rekomendacja bądź ukończenie MOOC – w istocie minimalizuje ryzyko, że wśród członków sieci znajdą się osoby o nieustalonej czy fałszywej tożsamości.

Jak wskazaliśmy powyżej kluczową kwestią w funkcjonowaniu sieci społecznych jest komunikacja; jest ona konstytutywnym czynnikiem sieciotwórczym. Jest ona ważna zarówno w fazie przygotowawczo-organizacyjnej, w której tworzy się sieć i organizuje, jak i w fazie trwania i utrzymania sieci. Bez regularnego komunikowania sieć nie może przetrwać. Dlatego ważne jest dla jej trwania ustalenie reguł dotyczących zasad, sposobu i częstotliwości komunikowania (cf. *Creating mentor networks* 2014: 7; Kenny, Morley, Higgins 2015: 8; Rego 2011: 85). Dla trwania sieci ważne będą też zadania i projekty realizowane wspólnie przez jej członków. Dobra i regularna komunikacja między mentorami oraz relacje zbudowane na wzajemnym zaufaniu, szacunku i woli współpracy, skłaniać będą członków sieci do podejmowania nowych wyzwań. Z ustaleń dobrych praktyk wynika,

że większość sieci spotyka się regularnie w miesięcznych odstępach (mentorNet Good Practice Report 2020: 16).

Rozwój sieci ustanowionej w ramach mentorNet zakłada także stworzenie wirtualnej struktury organizacyjnej. Nie chodzi tu wcale o sztywną formalizację czy instytucjonalizację sieci, ale opracowanie i wdrożenie mechanizmów koordynujących, takich jak np. sekretariat czy komitet sterujący (Rego 2011: 85). Dzięki temu działalność sieci będzie efektywniejsza i sprawniejsza. O wiele łatwiej osiągnąć zamierzone cele, gdy aktywność grupy jest skoordynowana, istnieć coś na wzór wirtualnego albo realnego „biura”, co potwierdzają nasze badania dotyczące dobrych praktyk (mentorNet Good Practice Report 2020: 16).

Zachęcamy, by sięgnąć po „Report into good practices identified relating to mentoring, creating a MOOC and developing sustainable networked organisations: July 2020”, który dostępny jest na stronie: <https://www.mentor-network.eu>. Możemy tam znaleźć więcej szczegółowych informacji dotyczących dobrych praktyk w sieciowaniu. Raport oparty jest na badaniach prowadzonych przez partnerów projektowych w ramach projektu mentorNET.

3.4. Zadania Meta-Mentora

Za administrowanie i funkcjonowanie naszej aplikacji umożliwiającej sieciowanie mentorów migrantów odpowiedzialny będzie tzw. *Meta – Mentor*, czyli organizacja czy instytucja, której zostanie przekazane zarządzanie wirtualną platformą. Nazwa jest tu nieprzypadkowa. Analogicznie do znaczenia takich terminów, jak metadane czy meta-poznanie, które oznaczają dane o danych czy poznanie poznania, nasz *Meta-Mentor* będzie swego rodzaju mentorem mentorów, czyli organizacją lub instytucją mentorską i/lub networkingową oddelegowaną do wsparcia użytkowników aplikacji i członków sieci. Do kompetencji i obowiązków *Meta-Mentora* należeć będzie, m.in.:

- weryfikacja tożsamości użytkowników aplikacji
- udzielanie dostępu do aplikacji
- udzielanie użytkownikom aplikacji wsparcia merytorycznego i technicznego dotyczącego korzystania z aplikacji
- stworzenie zasad korzystania z aplikacji
- monitoring czatów prowadzonych w ramach aplikacji
- pozbawienie dostępu do aplikacji osób, łamiących zasady korzystania z usługi, w tym rozpowszechniających treści rasistowskie czy ksenofobiczne
- udzielanie pomocy w sieciowaniu osób i podmiotów prawnych.

3.5. Uwagi końcowe

Poniższa tabela przedstawia fazy, uczestników zaangażowanych w budowanie sieci, jak również formy aktywności przypisane do określonej fazy rozwoju sieci.

Rys. 8 mentorNET Macierz aktywności sieci

mentorNET Macierz aktywności sieci

	Faza 1: Rekrutacja	Faza 2: Organizacja	Faza 3: Utrzymywanie
	1. "Meta-mentor" – instytucja odpowiedzialna za koordynację 2. Uznane instytucje i organizacje 3. Rekomendowane osoby 4. Osoby, które ukończyły MOOC	1. "Meta-mentors" 2. Członkowie (podmioty 2, 3 i 4 z Fazy 1)	1. "Meta-mentors" 2. Członkowie
Formy aktywności	1. Ustanowienie relacji 2. Budowanie zaufania 3. Definiowanie wspólnych celów	1. Formalizacja sieci (np. porozumienie) 2. Implementacja wirtualnej organizacji 3. Określenie zasad działalności i komunikacji	1. Regularna komunikacja i planowanie 2. Realizacja projektów i wspólnych zadań 3. Wymiana pomysłów i doświadczeń 4. Rozwój wspólnych baz danych
Narzędzia	1. Aplikacja 2. MOOC	1. Aplikacja	1. Aplikacja

Źródło: mentorNET 2021.

Podsumowując, możemy stwierdzić, że kluczowymi kwestiami w tworzeniu, organizacji i utrzymywaniu sieci budowanych na bazie narzędzie dostarczanego przez nasz projekt, tj. aplikacji mentorNET app, jest spełnienie następujących warunków:

1. Wzajemne zaufanie między użytkownikami aplikacji, ustanawiającymi sieć. Jest to warunek, bez którego owocna i długoterminowa współpraca jest niemożliwa do osiągnięcia. Po prostu bez zaufania nie można budować trwałych relacji społecznych.
2. Tworzenie sieci na bazie wspólnych interesów i celów. Sieci mają być tematyczne, odnosić się do konkretnych tematów, jak np. pomoc migrantom w znalezieniu pracy czy nauce języka kraju pobytu. Dobrze funkcjonująca sieć musi mieć jasno zdefiniowany cel, dla którego została utworzona.
3. W przypadku naszej aplikacji uregulowane zostanie również tworzenie relacji opartych na zaufaniu. Aplikacja nie będzie aplikacją typu otwartego. Grubą celową będą osoby

rekomendowane przez partnerskie instytucje i organizacje, jak również absolwenci MOOC, a zatem ich tożsamość będzie zweryfikowana. Instytucjonalnego wsparcia udzielać będzie Meta-Mentor, odpowiedzialny za weryfikację tożsamości użytkowników aplikacji i członków sieci. Jego zadaniem będzie także dbanie o przestrzeganie przyjętych zasad współpracy i komunikacji w ramach sieciowania za pomocą aplikacji.

4. Struktura organizacyjna sieci. Nie może być ona nadmiernie rozbudowana i sformalizowana, jednak dla sprawnego funkcjonowania potrzebne są wypracowane mechanizmy współpracy, np. ustalenie reguł komunikacji między członkami sieci, a jeśli konieczne, to także powołanie do życia tzw. „biura”, a także wyznaczenie lidera sieci.
5. Warunkiem utrzymania sieci jest dobra i regularna komunikacja między jej członkami. Nasza aplikacja będzie narzędziem ułatwiającym tę komunikację w różnych obszarach tematycznych; aplikacja umożliwi tworzenie tematycznych *chatroomów*.

4. APLIKACJA MENTORNET

4.1. Aplikacja jako nowoczesne narzędzie edukacji i komunikacji interpersonalnej

Współczesny świat określany jest często mianem globalnej wioski. Określenie to, które zawdzięczamy McLuhaowi, wiąże się nie tyle z ograniczeniem przestrzeni czy łatwością jej fizycznego pokonywania dzięki nowoczesnym środkom transportu, ale za sprawą nowoczesnych technologii komunikacyjnych, które są zdolne przekraczać wszelkie granice fizyczne i państwowe, a coraz bardziej także bariery językowe. Dzięki rozwojowi technologii telekomunikacyjnej, telefon komórkowy stał się podręcznym komputerem, umożliwiającym wykonywaniem wielu czynności do niedawna zarezerwowanych dla komputerów wyposażonych w profesjonalne oprogramowanie. Telefony komórkowe, dzięki wgranym aplikacjom, umożliwiają m.in. transakcje finansowe, edukację w różnych dziedzinach, np. wspomagają naukę języków obcych, prowadzenie video konferencji, monitorowanie stanu zdrowia czy też ułatwiają tworzenie sieci międzyludzkich (Selvarajah et al. 2013). Można pokusić się o stwierdzenie, że mobilne urządzenia wypierają podręczniki i komputery w procesie uczenia się (Wu et al. 2019). Mobile apps są także pomocnymi i użytecznymi narzędziami w tzw. *citizen science*, w której wolontariusze – pasjonaci współpracują z profesjonalnymi badaczami (Sturm et al. 2017).

Szczególnie młodsze pokolenie, w tym także małe dzieci, skłonne jest używać inteligentnych mobilnych urządzeń w procesie edukacyjnym, jak również w budowaniu relacji społecznych (Kalogiannakis and Papadakis 2017, p. 593). Dziecięcy użytkownicy korzystają na ogół z trzech typów aplikacji: (1) interaktywne książki; (2) aplikacje z grami oraz (3) aplikacje wspomagające kreatywność i rozwój wyobraźni. (Noorhidawati, Ghalebani and Siti Hajar 2015, p. 388).

Niemniej jednak tendencja do wykorzystywania apps upowszechnia się także wśród osób starszych, które aczkolwiek z większymi oporami, ale również sięgają po nowinki technologiczne i wspomagają się różnego rodzaju nowymi technologiami i aplikacjami, ułatwiającymi edukację i tworzenie sieci społecznych bez konieczności nawiązywania bezpośredniego kontaktu czy to z nauczycielem/tutorem czy w ramach jakiejś grupy społeczno-zawodowej. Jednak nie chodzi tylko o znaczenie użytkowe mobile apps. Już w latach 80. amerykański futurolog John Naisbitt (1982) przekonywał, że technologizacji cywilizacji towarzyszyć będzie tendencja do szukania i intensyfikacji kontaktów interpersonalnych. Paradoksalnie, nowoczesne technologie, które prowadzą do alienacji, zamykania się we własnych mieszkaniach, prowokują ludzi do większego zaangażowania się w relacje społeczne i choć Naisbitt miał na myśli bezpośrednie kontakty, to relacje społeczne budowane czy chociażby wspierane mogą być właśnie przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii komunikacyjnych. W

latach 80. Naisbitt nie mógł przewidzieć istnienia wszelkich nowinek technicznych, którymi dysponujemy w drugiej i trzeciej dekadzie lat 2000., to z pewnością mobilne urządzenia z wgranymi aplikacjami do nawiązywania i podtrzymywania kontaktów interpersonalnych i społecznych są efektywnymi narzędziami ułatwiającymi komunikowanie, budowanie więzi i sieci społecznych.

Na ogół aplikacje kategoryzuje się ze względu na uniwersalność zastosowania i funkcjonalność działania na różnych typach urządzeń mobilnych. I tak, badacze wyróżniają na ogół dwa (Rakestraw, Eunii, Kasuganti 2012, p. 4) lub trzy ich podstawowe rodzaje (Masi et all. 2012, p. 65) w zależności od tego, czy hybrydy traktują jako osobną kategorię. Jeśli tak, możemy wskazać na:

- (1) tzw. aplikacje natywne, które obsługiwane są przez jeden typ systemu operacyjnego zainstalowanego na przenośnym urządzeniu, tj. Android czy Windows Phone. Niewątpliwie najlepiej współpracują one z urządzeniem i jego system operacyjnym. Aczkolwiek mają też swoje słabe strony, do których zaliczyć należy ograniczoną liczbę potencjalnych użytkowników.
- (2) tzw. web apps, do których akces odbywa się poprzez przeglądarkę zainstalowaną na urządzeniu. Działają podobnie jak przeglądarki w komputerach czy laptopach.
- (3) aplikacje hybrydowe, które podobne są w działaniu do aplikacji natywnych, ale w istocie są przeglądarkami typu web apps. Mają swoją ikonkę i mogą być ściągnięte ze sklepu z aplikacjami.

Każdy rodzaj apps ma swoje zalety i wady. Na korzyść aplikacji natywnych przemawiają przede wszystkim szybkość i niezawodność pod względem wydajności. Wykorzystują native interface użytkownika urządzenia i tym samym zapewniają użytkownikowi bardziej zoptymalizowaną obsługę klienta. Dzięki temu, że łączą się bezpośrednio z hardware urządzenia, mają dostęp do różnych funkcji urządzenia, jak np. Bluetooth, spisu kontaktów telefonu czy aparatu. Wadami tego typu aplikacji jest generowanie wysokich kosztów związanych z wytworzeniem i aktualizacją bazy kodów. Ponadto zabierają miejsca w pamięci urządzenia, a każda aktualizacja musi być ściągnięta na urządzenie i w jeszcze większy sposób obciąża pamięć urządzenia mobilnego.

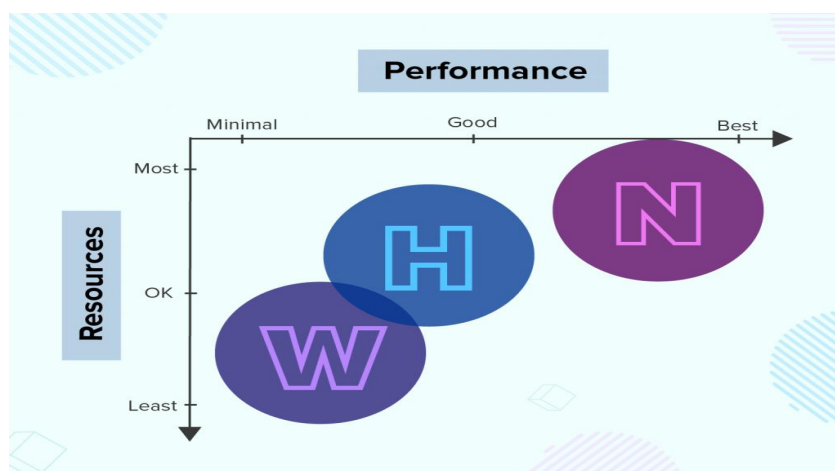
Zaletą web apps są relatywnie niskie koszty. Z tej racji, że oparta jest na stronie internetowej nie trzeba jej dostosowywać do platformy czy systemu operacyjnego. Nie zabiera też miejsca w pamięci wewnętrznej urządzenia mobilnego, gdyż nie jest ona przeznaczona do pobrania. Nie trzeba też aktualizować aplikacji. Jednak i w ich przypadku nie obywa się bez wad. Jedną z podstawowych jest jej całkowita zależność od przeglądarki wgranej w urządzeniu mobilnym. Pewne funkcje mogą być dostępne tylko dla określonej przeglądarki, w innej nie będą działać. Nie mogą też działać w trybie offline, a nawet jeśli posiadają taki tryb, nadal będą potrzebowały połączenia internetowego dla

wykonania kopii zapasowej danych na urządzeniu, udostępnienia danych czy odświeżenia zawartości ekranu.

Natomiast zaletą aplikacji hybrydowych są niskie koszty i szybkość ich tworzenia w porównaniu z natywnymi aplikacjami. Poza tym, z uwagi na fakt, że używają jednej bazy kodu, nie trzeba generować większej liczby kodów dla różnych typów urządzeń i oprogramowania systemowego. Ma też te same zalety, co natywna aplikacja, tzn. szybko się ładuje i współgra z hardware urządzenia mobilnego. Wadą aplikacji hybrydowych jest to, że nie mają takiej mocy i szybkości, jaką dysponują aplikacje natywne. Poza tym niektóre funkcje mogą nie działać na niektórych urządzeniach (<https://clevertap.com/blog/types-of-mobile-apps/>). Rodzajem *hybrid apps* są tzw. *Progressive Web Apps* (PWAs), które w przeciwieństwie do pozostałych hybryd mogą też pracować w offline. W wielu systemach mogą one być ściągnięte, instalowane i używane bez konieczności łączenia z Internetem. Działają zarówno na urządzeniach mobilnych, jak i komputerach osobistych. Podkreśla się, że w przeciwieństwie do tradycyjnych stron internetowych pozwalają one aplikacjom typu web app być bardziej aplikacjami niż stronami internetowymi. Dzieje się to dzięki możliwości ich zainstalowania na urządzeniach mobilnych, dzięki np. *app stores*. Jak podkreślają eksperci „PWA może i powinno pracować dobrze w trybie wykorzystując silniki pamięci masowej, takie jak IndexedDB” (Biørn-Hansen, Majchrzak, Grønli 2018, p. 65).

Pojawia się zatem tu pytanie, którą z aplikacji wybrać. Specjaliści w zakresie nowych technologii doradzają, by wybór optymalnego rodzaju aplikacji uzależnić od okoliczności. W przypadku, gdy aplikacja potrzebna jest od razu, najlepszym wyborem jest web app. Czas programowania jest relatywnie najszybszy, ale także użytkownicy mogą z niego od razu korzystać za pomocą przeglądarki zainstalowanej w urządzeniu mobilnym czy na komputerze. Podobnie jest, gdy nie dysponujesz większymi zasobami finansowymi. Najtańszą opcją będzie Web app lub też aplikacja hybrydowa. Natomiast jeśli najważniejsza będzie wydajność, należy stworzyć aplikację natywną, gdyż tylko ten typ aplikacji zapewnia szybkość, stabilność i najwyższą funkcjonalność. Należy jednak mieć na uwadze, że decyzja o rodzaju aplikacji nie musi być decyzją jednorazową i ostateczną. Zawsze można zbudować aplikację innego typu, jeśli zmienią się okoliczności i inny rodzaj aplikacji wydawać się będzie bardziej optymalny dla użytkowników (<https://clevertap.com/blog/types-of-mobile-apps/>).

Rys. 9 Różne typy aplikacji i relacja pomiędzy wydajnością a ceną.

Źródło: <https://clevertap.com/blog/types-of-mobile-apps/>

4.2. Szukanie inspiracji – Kimolia Art Café

Pandemia COVID – 19 stworzyła warunki dla jeszcze lepszego wykorzystania nowoczesnych technologii w edukacji online i tworzeniu wirtualnych sieci społecznościowych. Internet stał się, ze względu na ogłoszone w wielu państwach lockdown, jedynym miejscem, w którym ludzie mogą spotykać się, prowadzić rozmowy, wymieniać poglądy czy też uczyć się od siebie nawzajem. Jedną z ciekawych inicjatyw w tym względzie jest projekt *Kimolia Art Café*. Greckie słowo *kimolia* oznacza kredę. Powstał on z potrzeby funkcjonowania artystycznej café w nowej pandemicznej rzeczywistości. Nie mogąc działać w tradycyjny sposób, café przeniosło się do Internetu. Aczkolwiek kawę klienci muszą przygotowywać sami we własnych domach, *Kimolia Art Café* pełni nadal rolę przestrzeni dla rozmów i dyskusji. Z tą różnicą, że odbywają się one w warunkach lockdown nie we właściwej dla café lokalizacji, a w rozproszonych miejscach zamieszkania bywalców café, którzy dzięki nowoczesnym technologiom mogą w tym samym czasie przenieść się, choć tylko wirtualnie, do ulubionego miejsca.

Projekt cieszy się dużym zainteresowaniem. Właściciele portalu chwalą się, że zarejestrowali 3000 kont, 14.000 odwiedzających i ponad 2500 sesji BigBlueBatton. *Kimolia Art Café* istnieje na Facebook, YouTube, Twitter i Instagram (<https://www.kimolia-art-cafe.gr/en>).

Na stronach internetowych *Kimolia Art Café* znajdziemy podstawowe informacje o projekcie, zdjęcia wnętrza café, artykuły poświęcone *Kimolia Art Café* oraz blog. Oczywiście najważniejszym z punktu widzenia społecznych relacji narzędziem jest BigBlueBatton. Jest to darmowy system umożliwiający

prorowadzenie konferencji online w czasie rzeczywistym; może być pomocny także w e-learning. Za jego pomocą można prowadzić nie tylko wideokonferencje, ale również przysyłać załączniki w postaci plików pdf, word, zdjęć czy filmów. W przypadku *Kimolia Art Café* wykorzystywany jest w czasie spotkań i dyskusji, jak również dostępnego dla wszystkich zainteresowanych kursu zatytułowanego *Bar*.

Co może stanowić inspirację dla naszego projektu *MentorNet*? Przede wszystkim sama formuła spotkań w luźnej atmosferze, przy kawie, bez sformalizowanej edukacji. Ta forma byłaby także dopełnieniem kursu oferowanego w ramach projektu. Nie zastąpiłaby go, ale wzbogaciła o atrakcyjny element. Dostępowi do przewodników i formalnych treści edukacyjnych towarzyszyłaby możliwość spotkań w nieoficjalnych okolicznościach, prowadzenia rozmów, wymiany poglądów i zawierania znajomości tak potrzebnych w budowaniu sieci, w tym także sieci mentorskich. Stworzenie odpowiednich przyjaznych warunków, w którym ujawnia się podmiotowa, czyli też sprawcza, natura człowieka, nie tylko tego, kto naucza, ale także tego, który jest nauczany, wzmacnia proces edukacyjny. Treści w ten sposób przekazywane są łatwiej przyswajane przez uczących się. Nieformalna atmosfera skłania do większej indywidualizacji nauczania, odkrywa drzemiący w uczniu potencjał intelektualny, wyzwala w uczniu odkrywcę, stawiającego pytania i samodzielnie poszukującego na nie odpowiedzi. Byłaby to swego rodzaju kawiarniana edukacja; kawiarnia jako miejsce inicjowania i podtrzymywania sieciowania. Jak wiemy z wielu przekazów historycznych, a w tym historii nauki, sztuki czy polityki, stoliki kawiarniane stawały się często forami dyskusji, podczas których powstawały wzniosłe idee i projekty naukowe, społeczne i artystyczne. Wymiana myśli sprzyja edukacji i samodoskonaleniu, sprzyja też, a może przede wszystkim, tworzeniu się grup i sieci społecznych.

4.3. mentorNET App – innowacyjne narzędzie dla sieci mentorskiej

Projekt *MentorNET. Mentoring by Extended Networks to Organise Volunteer Resources* jest projektem innowacyjnym. Potencjał innowacyjności zawarty jest w pomysłu aplikacji, za pomocą której można będzie sieciować mentorów migrantów, przyszłych mentorów migrantów oraz organizacje zaangażowane w pomoc migrantom. Aplikacja na urządzenia mobilne oraz komputery będzie zarówno forum dyskusyjnym, jak i wsparciem procesu edukacji mentorów migrantów. W jej zasobach znajdować się będą publikacje i dokumenty dotyczące mentoringu, szczególnie mentoringu adresowanego do migrantów. Poprzez aplikację będzie można także łączyć się z kursem skierowanym dla przyszłych mentorów migrantów, który jest również produktem projektu *MentorNET*.

Jednak priorytetem aplikacji ma być łatwość w nawiązywaniu i podtrzymaniu relacji interpersonalnych mentorów migrantów. Głównym celem aplikacji jest zatem wsparcie w budowaniu

sieci mentorów migrantów. Dlatego oprócz elementów edukacyjnych, jak biblioteczka czy link do kursu dla przyszłych mentorów migrantów, ważnym segmentem aplikacji będzie ten dedykowany nawiązywaniu i podtrzymywaniu kontaktów między mentorami i potencjalnymi mentorami migrantów a nazwany *Coffee and Chat*, co przywoływać ma skojarzenie z kawiarnianą atmosferą luźnej dyskusji. Technologia w ten sposób może przysłużyć się budowaniu więzi. Oczywiście nie zastąpi bezpośrednich kontaktów międzyludzkich, technologia może być zimna i bezduszna, aczkolwiek przez wprowadzenie formuły *café* przybliżamy się do bezpośredniości kontaktów *face to face*, a dzięki technologii właśnie pokonać możemy bariery, którymi ogranicza nas czas i przestrzeń. W jednym miejscu, w tym samym czasie, mogą spotkać się ludzie, których dzielić może dystans setek czy tysięcy kilometrów.

4.3.1. Użytkownicy mentorNET App

Aplikacja dedykowana jest dla mentorów migrantów zainteresowanych nawiązaniem i podtrzymywaniem kontaktów z innymi mentorami zaangażowanymi w pracę z migrantami, jak również organizacjami mentorskimi. Aplikacja będzie promowana przez organizacje mentorskie i inne podmioty jako część ich wsparcia dla nowych mentorów. Będzie dostępna poprzez kurs MentorNET MOOC, jak również przez linki dostarczane przez organizacje mentorskie i inne podmioty. Nie będzie ogólnie dostępna.

Aplikacja powinna być dostępna w różnych wariantach językowych, szczególnie w językach partnerów realizujących projekt *MentorNET*, tj. angielskim, niemieckim, włoskim, greckim i polskim. Jeśli celem jest połączenie sieci lokalnych i krajowych w celu stworzenia sieci ponadnarodowej, sugeruje się, aby sieć była rozwijana w języku angielskim, będącym *lingua franca* współczesnego świata, gdzie rozmowy i materiały byłyby prowadzone wyłącznie w języku angielskim.

4.3.2. Udogonienia związane z mentorNET App

Aplikacja ma być łatwym w obsłudze narzędziem ułatwiającym sieciowanie mentorów migrantów, umożliwiającym także doksztalcanie się w zakresie mentoringu, zwłaszcza mentoringu migrantów. Dlatego powinna być dostępna w przeglądarkach i działać na różnych urządzeniach, tj. tabletach, telefonach komórkowych i komputerów. Poziom biegłości w obsługiwaniu urządzeń i oprogramowania jest różny, dlatego aplikacja *MentorNet Café* powinna być intuicyjna i łatwa w nawigacji, dzięki czemu nawet użytkownicy nie posiadający większego doświadczenia w obsługiwaniu aplikacji poradzą sobie z nią.

Projekt aplikacji powinien opierać się na motywie kawiarni, która powinna być pokazana w swoim projekcie z obszarami tematycznymi lub „pokojami” dla różnych tematycznych czatów. Dzięki temu użytkownicy mogą uczestniczyć w różnych forach dyskusyjnych, dotyczących kwestii ich interesujących. Aplikacja powinna umożliwiać prowadzenie rozmów zarówno w czasie rzeczywistym, jak i w sposób asynchroniczny, co umożliwiać będzie dołączenie do konwersacji w każdym czasie.

Ważnym elementem aplikacji, mającym także walor edukacyjny, powinna być biblioteczka, w której dostępne będą publikacje czy inne materiały i dokumenty, za pomocą których możliwe będzie permanentne doksztalcanie się użytkowników. Biblioteczka powinna być na bieżąco uzupełniana o nowe i aktualne pozycje oczywiście z zachowaniem praw autorskich. Łatwiejszym sposobem będzie umieszczanie w biblioteczce linków do publikacji. W ten sposób nie będzie obaw związanych z ewentualnym naruszeniem praw autorskich czy licencji.

4.4. Podsumowanie

W tym rozdziale opisano, w jaki sposób w ramach projektu mentorNET opracowano aplikację, która wspierałaby tworzenie i trwałość sieci mentorów pracujących z migrantami. Aplikacja została oparta na wcześniejszych badaniach i najlepszych praktykach dotyczących sieci, jak omówiono w rozdziałach 1-3 powyżej.

Podsumowując, możemy stwierdzić, że mentorNET App jest oparta na następujących założeniach:

- Aplikacja powinna być oparta na przeglądarce i dostępna na wszystkich urządzeniach, tj. komputery stacjonarne, laptopy, tablety i telefony komórkowe.
- Aplikacja powinna być intuicyjna i łatwa w nawigacji.
- Aplikacja powinna umożliwiać prowadzenie rozmów zarówno w czasie rzeczywistym, jak i w sposób asynchroniczny.
- Aplikacja powinna umożliwiać monitorowanie przez moderatorów, którzy będą wspierać użytkowników i uczestniczyć w rozmowach.
- Aplikacja będzie promowana przez organizacje i podmioty, zajmujące się mentoringiem w ramach usług wsparcia dla nowych mentorów. Będzie ona dostępna poprzez kurs mentorNET MOOC, a także za pośrednictwem linków dostarczonych przez organizacje mentorskie oraz inne zainteresowane strony. Nie będzie ogólnie dostępna.
- Projekt aplikacji powinien opierać się na motywie kawiarni, która powinna uwzględniać różne obszary tematyczne, czyli tzw. tematyczne chat roomy.
- Aplikacja powinna zawierać bibliotekę oraz bazę materiałów źródłowych.

- Aplikacja powinna być dostępna w różnych językach. W ramach grup językowych tworzone będą odrębne obszary konwersacji. Przykładowo wybór aplikacji w języku niemieckim będzie umożliwiał prowadzenie rozmowy tylko w języku niemieckim.

5. JAK PROMOWAĆ SIEĆ?

Dobre sieciowanie polega w dużej mierze na poszerzaniu i umiejętnym zarządzaniu różnymi obszarami relacji i kontaktów. Wstępem do tego jest wypromowanie sieci i zachęcenie do udziału w niej szerokiego i zróżnicowanego grona uczestników, posiadającego odmienne doświadczenia, a także reprezentującego różne sektory i zawody. Im szerszy zasięg sieci mentorNET oraz większa różnorodność tworzących ją osób, organizacji i instytucji, tym większa potencjalna efektywność i użyteczność tej struktury dla jej członków.

„Trudno przecenić wartość spotkania ludzkich jednostek z osobami, które są od nich odmienne [...] jest to jedno z podstawowych źródeł postępu”.

John Stuart Mill (1848: 581).

5.1. Czynniki wpływające na gotowość do uczestnictwa w sieci mentorNET

Zdaniem Alison Gilchrist [2004: 120] **cztery kluczowe czynniki w dużym stopniu wpływają na gotowość ludzi do udziału w zbiorowej inicjatywie:**

- motywacja potencjalnych uczestników;
- dostępność środków;
- łatwość komunikacji;
- społeczne aspekty procesów interakcji.

Sieć mentorNET została tak zaprojektowana, aby sprzyjać zaangażowaniu się w nią osób. Jak już zostało wspomniane w rozdziale drugim **motywacja uczestników** sieci w dużej mierze przesądza o efektywności tej struktury.

Sieć mentorNET ma charakter tematyczny i otwarty. Oznacza to, że uczestnictwo w niej jest całkowicie dobrowolne i obejmuje osoby rzeczywiście zainteresowane tematyką mentoringu dla migrantów. Jednocześnie sieć oferuje praktyczne wsparcie w tym obszarze. Na tej podstawie można zakładać relatywnie duży poziom zaangażowania uczestników na początkowym etapie, który zostanie podtrzymany dzięki moderacji wątków tematycznych, uaktualnianiu treści i materiałów merytorycznych, a także treści angażujący, niezwiązanych bezpośrednio z tematyką mentoringu dla migrantów.

Kolejne dwa czynniki, tj. **dostępność środków oraz łatwość komunikacji**, w dużej mierze zostały zapewnione dzięki oparciu funkcjonowania sieci na aplikacji mentorNET App. Dzięki niej uczestnictwo w sieci jest wygodne, łatwe i praktycznie bez kosztowe. Aplikacja ułatwia także szybki dostęp do fachowej, praktycznej wiedzy oraz biblioteki materiałów merytorycznych.

Ostatni czynnik, tj. **społeczne aspekty procesów interakcji** wiążą się ze społeczną wagą zagadnienia będącego głównym tematem sieci. Należy podkreślić, że bezpośrednim i najważniejszym celem sieci mentorNET jest wspieranie mentorów świadczących mentoring dla migrantów. W perspektywie długofalowej działanie to ma prowadzić do lepszej integracji imigrantów w miejscu zamieszkania, co uznać należy za cel pośredni projektu. Co prawda, w ostatnich latach dyskurs dotyczący migracji, a zwłaszcza napływu imigrantów, uległ zaostreniu, wywołując napięcia i polaryzację społeczną, jednak problematyka integracji cudzoziemców, angażuje wiele osób, organizacji i instytucji, które są otwarte wobec tego zjawiska i które w różnych formach starają się ułatwić i usprawnić ten proces. Sieć mentorNet będzie sprzyjała integracji tych środowisk. Duże zainteresowanie funkcjonowaniem sieci wśród osób i podmiotów działających na rzecz integracji imigrantów oraz mentoringu zostało zdiagnozowane przez partnerów projektu, zarówno na etapie przygotowywania wniosku, jak i realizacji projektu.

5.2. Potencjalni uczestnicy sieci mentorNET

Siec mentorNET, a tym samym aplikacja mentorNET App mają charakter otwarty, jednak są przeznaczone wyłącznie dla dwóch wspomnianych wcześniej kategorii osób. Są nimi:

- a) osoby, które chcą zostać mentorami dla migrantów (które ukończyły kurs MOOC);
- b) mentorzy dla migrantów (osoby, które nie ukończyły kursu MOOC, ale mają wystarczające doświadczenie w prowadzeniu działań mentorskich dla migrantów lub przeszły inne szkolenia mentorskie) oraz doświadczeni mentorzy, którzy mogą wspierać mentorów migrantów, niekoniecznie sami będąc mentorami dla migrantów.

Biorąc pod uwagę w szczególności pierwszą kategorię użytkowników, promocja sieci mentorNET oraz aplikacji mentorNET App powinna być prowadzona równolegle z promocją kursu MOOC. W ten sposób działania promocyjne będą miały charakter holistyczny i synergiczny. Jak już zostało wcześniej wspomniane osoby, które zainteresują się kursem MOOC i go ukończą otrzymają zaproszenie do uczestnictwa w sieci mentorNET oraz do pobrania aplikacji mentorNET App (na końcu kursu znajdują się wszystkie niezbędne informacje na ten temat oraz linki).

Kluczowe znaczenie będzie miało zatem rozpropagowanie informacji na temat produktów projektu wśród osób chcących realizować mentoring dla migrantów oraz wśród osób zajmujących się ogólnie

mentoringiem. Najlepiej w tym celu wykorzystać istniejące już grupy, organizacje i sieci. Potencjalnych uczestników sieci mentorNET należy w pierwszej kolejności poszukiwać wśród członków różnego rodzaju organizacji i inicjatyw działających na rzecz migrantów. Dlatego też załącznik do niniejszej strategii zawiera listę najważniejszych organizacji, instytucji i inicjatyw dedykowanych migrantom, działających w krajach, z których wywodzą się partnerzy projektu.

Sieci, organizacje i grupy te powinny być szczególnie zainteresowane udziałem w sieci mentorNET. Jednocześnie stanowią one doskonałe kanały komunikacji dla upowszechniania informacji o tej inicjatywie wśród dalszych potencjalnych uczestników. Zakładamy, że dzięki dotarciu do środowisk działających na rzecz migrantów rekrutacja członków sieci będzie prowadzona w dużej mierze przy wykorzystaniu metody „kuli śnieżnej”, która polega na rekrutowaniu uczestników przez innych uczestników.

Rekomendujemy zatem zaangażowanie tych podmiotów w zainicjowanie sieci mentorNET, bądź też rozpowszechnienie informacji na jej temat.

Obok tego promocja produktów projektu powinna być prowadzona wśród innych potencjalnych grup odbiorców.

W tym kontekście skuteczna strategia komunikacji i upowszechniania stanowi jeden z najważniejszych elementów sukcesu zarówno sieci mentorNET, jak i innych produktów projektu. Szczegółowe informacje na temat sposobów popularyzacji rezultatów projektu zawiera „Plan upowszechniania mentorNET”. Opisuje on „Strategię komunikacji, rozpowszechniania i wykorzystywania mentorNET”, której cele polegają na:

- powiadomieniu o projekcie jak największej liczby grup docelowych projektu i ogółu społeczeństwa;
- wykorzystaniu wszystkich wyników projektu, rezultatów i materiałów w celu zagwarantowania bezpośrednich korzyści dla grup docelowych (tj. migrantów, mentorów, organizacji migrantów, edukatorów osób dorosłych, trenerów, urzędników administracji publicznej, interesariuszy itp.);
- stworzeniu dla marginalizowanych grup społecznych i migrantów większych szans na integrację ze społeczeństwem;
- zwiększeniu integracji społecznej poprzez wykorzystanie metody mentoringu i budowanie sieci w celu komunikowania tej metodologii zarówno ogółowi społeczeństwa, jak i bezpośrednim oraz pośrednim grupom docelowym, a także interesariuszom;

- dalsze ulepszanie koncepcji mentoringu i tworzenia sieci przez decydentów i interesariuszy w Europie, aby zarówno wspierać integrację migrantów, jak i ulepszać szkolenia i podnosić kwalifikacje mentorów, a także wspierać ogólnoeuropejską wymianę doświadczeń mentorskich za pośrednictwem sieci mentorNET. Ze względu na bariery językowe rekomendujemy, aby ogólnoeuropejska współpraca i wymiana doświadczeń w tym zakresie odbywała się z wykorzystaniem anglojęzycznej wersji aplikacji mentorNET.

W ramach strategii komunikacji, upowszechniania i eksploatacji zidentyfikowano podstawowe kategorie osób wśród, których mogą się znajdować mentorzy lub osoby potencjalnie zainteresowane mentoringiem dla migrantów. Można ich poszukiwać przede wszystkim wśród:

- wolontariuszy, którzy chcą zostać mentorami;
- adult educators and trainers; trenerów i edukatorów osób dorosłych;
- migrantów i członków ich rodzin, którzy chcą uczestniczyć w działaniach mentorskich w celu ułatwienia i wspierania integracji z lokalnymi społecznościami;
- uchodźców i członków ich rodzin, którzy chcą uczestniczyć w działaniach mentorskich w celu ułatwienia i wspierania integracji z lokalnymi społecznościami;
- interesariuszy;
- pracowników lokalnych/regionalnych/krajowych organów wspierających migrantów lub grupy marginalizowane;
- pracowników stowarzyszeń i innych tego typu podmiotów oferujących usługi socjalne dla migrantów;
- członków stowarzyszeń skupiających trenerów i nauczycieli realizujących mentoring;
- pracowników służby zdrowia; dostawców usług zdrowotnych dla migrantów;
- władz publicznych odpowiedzialnych za rozwój i realizację działań społecznych i polityk integracyjnych;
- członków sieci związanych z usługami społecznymi, opieką zdrowotną oraz integracją społeczną;
- członków kościołów i grup wyznaniowych prowadzących ośrodki opieki dla migrantów;
- pracowników naukowych i badaczy działających w obszarach integracji społecznej, zmian demograficznych, integracji kulturowej oraz nowych form integracji i kształtowania polityki społecznej.

5.3. Sposoby dotarcia do potencjalnych uczestników sieci mentorNET

Jak już wspomniano kluczowe znaczenie dla promowania sieci mentorNET oraz jej sukcesu będzie miało dotarcie z informacją na temat produktów projektu do wskazanych wyżej kategorii osób oraz

zachęcenie ich do realizacji kursu MOOC (w przypadku osób, które nie mają doświadczenia w mentoringu) i pobrania oraz korzystania z aplikacji mentorNET App, która stanowi główne narzędzie komunikacji w ramach sieci. W tym celu **rekomendujemy wykorzystanie zróżnicowanych form przekazu oraz różnorodnych kanałów komunikacji**, obejmujących kontakty bezpośrednie, materiały drukowane, kontakty za pośrednictwem social mediów, udział w spotkaniach, konferencjach i eventach, tzw. „marketing szeptany” itp. Należy pamiętać jednak, że zarówno przekaz, jak i sposób komunikacji powinny być zawsze sprofilowane pod konkretną grupę odbiorców.

W komunikacji oraz materiałach informacyjnych powinien **dominować przekaz mówiący, że sieć mentorNET ma charakter praktyczny i uczestnictwo w niej służy rozwojowi kompetencji mentorskich, wymianie doświadczeń w tym zakresie oraz udzielaniu sobie wzajemnego wsparcia.**

Jeśli chodzi o **kategorię osób pragnących zostać mentorami**, to w jej skład mogą wchodzić zarówno osoby, które zawodowo zajmują się wsparciem migrantów (o których już wspomniano - np. pracownicy organizacji pozarządowych lub pracownicy socjalni), jak i osoby, które chcą prowadzić tego typu działalność na zasadzie wolontariatu, w ramach czasu wolnego. Ze względu na wewnętrzne zróżnicowanie tej grupy działania promujące idee udziału w sieci mentorNET powinny obejmować szerokie spektrum kanałów komunikacji oraz wykorzystywanych materiałów.

Channels for delivering messages are:

- information included in the MOOC course;
- target places where young or old volunteers would spend time;
- target associations via Instagram, Facebook, Twitter, YouTube, etc.;
- personal networks – need a poster or other printed material;
- create a brand;
- advertise on community radio stations;
- word to mouth marketing, promoting volunteering beforehand;
- use direct contact with migrant centres or societies.

Potencjalne kanały komunikacji:

- informacje zawarte w kursie MOOC;
- miejsca, w których wolontariusze spędzają czas;
- targetowane kampanie w mediach społecznościowych (Instagram, Facebook, Twitter, YouTube itp.);
- sieci osobiste;
- reklamy w lokalnych stacjach radiowych;

- marketing szeptany;
- kontakty z ośrodkami dla migrantów oraz społecznościami migrantów.

Jeśli chodzi o **mentorów**, to działają oni zazwyczaj w ramach wyspecjalizowanych organizacji lub instytucji szkoleniowych. Ze względu na posiadane doświadczenie i wiedzę w obszarze mentoringu, ich udział w sieci jest szczególnie pożądany. Dotyczy to zwłaszcza osób, które specjalizują się w mentoringu dla migrantów. Do szerokiego grona mentorów można dotrzeć zarówno poprzez osobiste kontakty, jak i w drodze kontaktów niebezpośrednich, np. wysyłając opracowane wcześniej materiały szkoleniowe, podcasty czy też materiały video na temat sieci. Dobrym źródłem informacji oraz kanałem dotarcia mogą być serwis społecznościowe specjalizujące się w kontaktach zawodowo-biznesowych, takie jak np. LinkedIn.

Potencjalne kanały komunikacji:

- kontakty “twarzą w twarz” lub wirtualne spotkania;
- profesjonalne materiały promocyjne, np. ulotka wymieniająca kluczowe korzyści wynikające z uczestnictwa w sieci;
- dokument FAQ (zawierający odpowiedzi na często zadawane pytania);
- podcasty;
- filmy z udziałem mentorów i trenerów prezentujące pytania i odpowiedzi na temat korzyści wynikających z uczestnictwa w sieci (np. rozwój umiejętności, wiedzy i zrozumienia w obszarze edukacji dorosłych, szansa na stanie się bardziej widocznym itp.);
- materiały marketingowe przeznaczone dla organizacji zrzeszających migrantów, organizacji pozarządowych czy też organizacji szkoleniowych.

Rys. 10 PRZYKŁADY GRUP OFERUJCYCH WSPARCIE I MENTORING DLA MIGRANTÓW

Facebook	LinkedIn
European Web Site on Integration - Poland https://www.facebook.com/pg/European-Web-Site-on-Integration-Poland-587687234607194/posts/	ASRC Mentoring Program https://pl.linkedin.com/company/asrc-mentoring
Migration Professionals and Researchers https://www.facebook.com/groups/243302499143800/	Immigrant Rights Clinic https://pl.linkedin.com/showcase/immigrant-rights-clinic
Migration and Asylum Experts https://m.facebook.com/groups/271441789672592?view=info	Refugee Rights Europe https://www.linkedin.com/company/refugeerightseurope

Refugee Research Network https://www.facebook.com/groups/30614536012/	Immigrant and Refugee Community Organization (IRCO) https://www.linkedin.com/company/immigrant-and-refugee-community-organization
Migration, Displacement and Belonging at CTPSR https://www.facebook.com/groups/159893484023082/	International Refugee Assistance Project https://www.linkedin.com/company/international-refugee-assistance-project
Emerging Scholars and Practitioners on Migration Issues https://www.facebook.com/EmergingScholarsandPractitionersonMigrationIssues/	Migrant Help https://www.linkedin.com/company/migrant-help
Tri-City Poland Expats https://www.facebook.com/groups/815636501848126/	Migrant Integration Lab Sustainable Solution https://ph.linkedin.com/showcase/migrant-integration-lab-
Otwarte Pomorze - Integracja w działaniu https://www.facebook.com/otwarte.pomorze.integracja.dzialanie	Migrant Leaders https://www.linkedin.com/company/migrant-leaders
Mentoring https://www.facebook.com/groups/520062828677135	Mentoring Club https://www.linkedin.com/company/the-mentoringclub
Language mentoring https://www.facebook.com/language mentoring	Mentoring for Free https://www.linkedin.com/company/mentoring-for-free_2

Źródło: mentorNET 2021.

Na koniec chcemy zwrócić uwagę na **trzy istotne kwestie**.

Po pierwsze, w upowszechnianiu informacji o sieci mentorNet należy wykorzystać serwisy społecznościowe, zarówno te o charakterze ogólnym (jak np. Facebook), jak i zawodowo - biznesowym (np. LinkedIn). Stanowią one doskonałe źródła informacji o potencjalnych uczestnikach, jak i kanały komunikacji z nimi. W serwisach tych istnieje wiele grup zrzeszających osoby zainteresowane wspieraniem migrantów oraz mentoringiem. Warto dołączać do tych grup i publikować tam informacje na temat sieci mentorNET. Przykładowe grupy pokazuje tabela znajdująca się powyżej.

Po drugie, w promocji sieci należy wykorzystać kontakty osobiste oraz własne sieci społeczne. Jak zauważa Alison Gilchrist [2004: 119] "ludzie zazwyczaj chętniej angażują się w działania albo dołączają do lokalnych organizacji, jeżeli znają kogoś kto jest już zaangażowany, albo jeśli są do tego przekonywani osobiście [...]". Przekaz "z ust do ust" lub kontakty "twarzą w twarz" są zatem szczególnie rekomendowane przy upowszechnianiu informacji na temat sieci mentorNET oraz rekrutacji do niej uczestników.

Po trzecie, rozpowszechnienie informacji o produktach projektu (akcją promującą MOOC, aplikację mentorNET App oraz strategię powołania do życia sieci mentorNET) można sfinansować z wielu grantów oferowanych przez instytucje rządowe i samorządowe oraz organizacje pozarządowe.

6. KONKLUZJE

Głównym celem naszych dociekań i rozważań było pokazanie, jak stworzyć samoistną i samowystarczającą sieć. Chcieliśmy także przybliżyć narzędzie komunikacyjne, jakim jest aplikacja mentorNET, ułatwiająca sieciowanie. Aplikacja jest innowacyjnym produktem projektu *mentorNET - Mentoring by extended networks to organise volunteer resources*. Dzięki tej aplikacji tworzenie i funkcjonowanie sieci mentorskiej będzie łatwiejsze i bardziej efektywne, dzięki możliwości swobodnej i wielowarstwowej komunikacji między podmiotami, tworzącymi sieć mentorską. Jest to jednak tylko narzędzie, a za budowanie sieci odpowiedzialni będą sami mentorzy i organizacje mentorskie.

Nasze dotychczasowe rozważania, dadzą się ująć w postaci tzw. mapy drogowej, która przedstawia interakcje między podmiotami tworzącymi sieć oraz działania, zmierzające do utworzenia i utrzymania sieci.

Momentem kluczowym w ustanowieniu sieci jest decyzja organizacji o przeprowadzeniu sensjw ramach mentorNET MOOC. Jest to w istocie zaproszenie skierowane do innych podmiotów, w tym szczególnie absolwentów naszego MOOC, do stworzenia sieci w oparciu o wzajemne zaufanie i zdefiniowane cele, do których realizacji dążyć będą uczestnicy sieci.

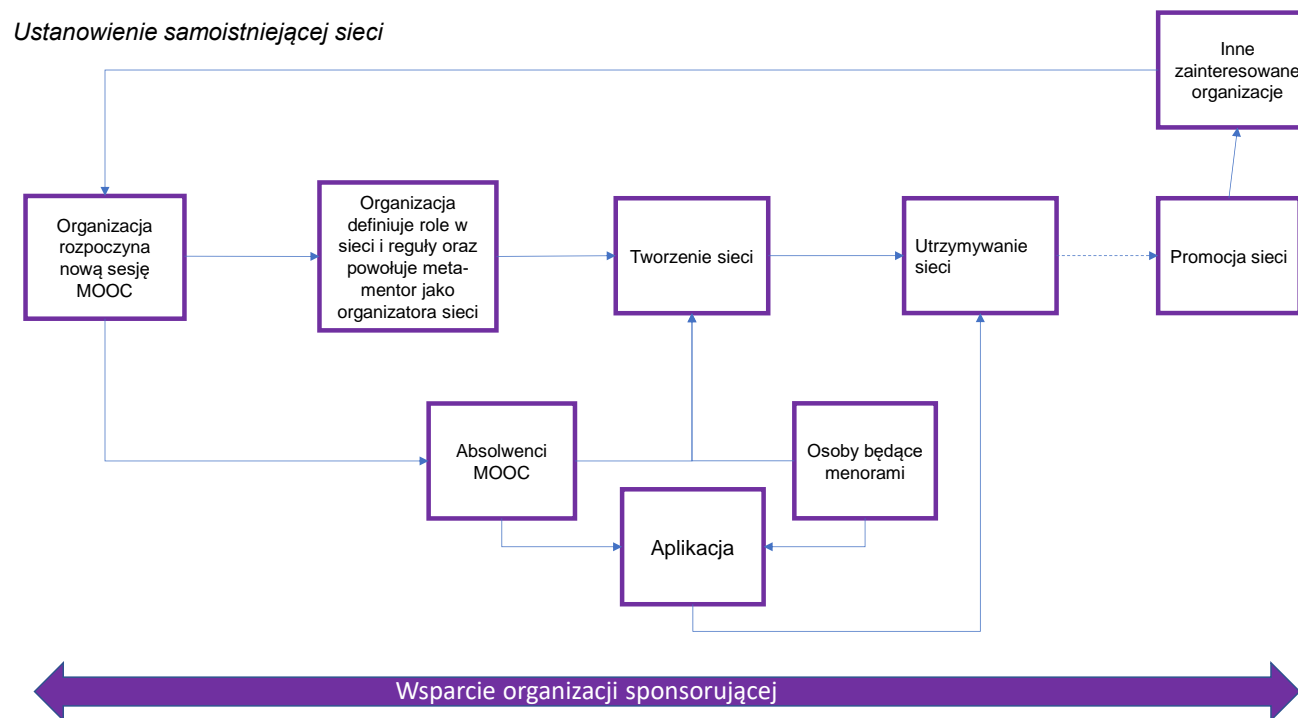
W fazie organizacyjnej ważne jest, by sformalizować aktywność podmiotów tworzących sieć, w tym szczególnie rolę Meta-Mentora. Ważne w tej fazie będzie też ustalenie reguł dotyczących komunikacji wewnątrz sieci oraz ewentualne powołanie biura sieci oraz zawarcie umowy między członkami sieci. Narzędziem komunikacji między członkami sieci począwszy od fazy zainicjowania sieci będzie aplikacja mentorNET. Do sieci oprócz osób, które ukończyły MOOC oraz organizacji inicjującej powstanie sieci, która może przejąć też rolę Meta-Mentora, mogą dołączyć osoby, które mają doświadczenie jako mentorzy oraz inne organizacje czy instytucje mentorskie.

Prawdziwym wyzwaniem jest, by utworzona sieć istniała przez dłuższy okres czasu. To wymaga od członków sieci, by m.in. regularnie komunikowali się między sobą, wspólnie realizowali zadania i zbliżali się do realizacji zakładanych celów, które przyświecały ustanowieniu sieci. Sieć to nieustanne interakcje zachodzące między podmiotami ją tworzącymi, dlatego tak ważny jest przepływ informacji

między członkami sieci, wymiana idei i doświadczeń oraz ustawiczny rozwój zasobów. Temu służyć ma właśnie aplikacja mentorNET, będąca platformą sieciowania i komunikacji.

Kolejna faza związana jest z „wyjściem na zewnątrz”, czyli promocją sieci. Promocja sieci będzie sposobem na jej potencjalne rozszerzenie poprzez pozyskanie innych organizacji mentorskich bądź organizacji pomagających migrantom, jak również zainteresowanych udziałem w MOOC i osób chcących założyć własną sieć lub dołączyć do istniejącej już sieci. Może to skutkować powstaniem dużej sieci lub powstaniem wielu mniejszych sieci.

mentorNET mapa drogowa: ROADMAP

7. ZAŁĄCZNIK

ZAŁĄCZNIK I. BAZA DANYCH ORGANIZACJI I SIECI DZIAŁAJĄCYCH NA RZECZ MIGRANTÓW W KRAJACH PARTNERSKICH PROJEKTU

Niniejszy załącznik zawiera wykaz najważniejszych organizacji i sieci (zarówno formalnych, jak i nieformalnych) działających na rzecz migrantów w krajach partnerskich projektu, tj. w Wielkiej Brytanii, Włoszech, Polsce, Niemczech oraz na Cyprze.

Potencjalnie podmioty te i ich członkowie są naturalnymi odbiorcami produktów opracowanych w ramach projektu. Kontakt z nimi może służyć zarówno upowszechnianiu informacji o rezultatach projektu (w tym przed wszystkim narzędziach w postaci kurs MOOC, strategii mentorNET oraz aplikacji mentorNET App), jak i rekrutacji osób do udziału w sieci MentorNET.

7.1. Wielka Brytania

Institutions, Public Authorities, Inspectorates, Agencies

- **British Red Cross**
We offer help with the urgent needs of refugees, asylum seekers and other vulnerable migrants.
<https://www.redcross.org.uk/get-help/get-help-as-a-refugee>
- **Human Trafficking Foundation**
Aims to shape policy and legislation regarding combatting human trafficking and to provide a sustained and collective voice, including identifying opportunities for new and different types of intervention in the rapidly changing landscape of human trafficking.
<https://www.humantraffickingfoundation.org/>
- **Local Government Association**
Support and guidance for local authorities when working with migrants, refugees and asylum seekers.
<https://www.local.gov.uk/topics/communities/refugees-and-asylum-seekers>
- **Refugee Council**
As an organisation that provides specialist help and advice to refugees and people seeking asylum, we have an in-depth understanding of their needs and challenges they face. This makes us well-placed to advise on what a fair and effective system should be.
<https://www.refugeecouncil.org.uk/our-work>
- **Scottish Refugee Council**
Supports refugees and asylum seekers to rebuild their lives in Scotland

<http://www.scottishrefugeecouncil.org.uk/>

- **UK Aid Direct**

Funded by the Department for International Development, UK Aid Direct supports small and medium sized civil society organisations, based in the UK and overseas, to achieve sustained poverty reduction and to the achieve their Sustainable Development Goals (SDGs).

<https://www.gov.uk/international-development-funding/uk-aid-direct>

- **UK Visas and Immigration (formerly UK Border Agency)**

Help with applying for a visa to stay in the UK. UKVI runs the UK's Asylum Service.

<https://www.gov.uk/government/organisations/uk-visas-and-immigration/about>

- **Welsh Refugee Council**

We empower asylum seekers and refugees to build new futures in Wales and help create a society where respect and equality for all are paramount.

<https://welshrefugeecouncil.org.uk/>

International Organisations in the UK

- **Care International UK**

We provide long-term support to refugee communities, and to their host communities, so that people can regain some dignity and control over their lives.

<https://www.careinternational.org.uk/fighting-poverty/building-resilience/supporting-refugees>

- **International Organisation for Migration (IOM) United Kingdom**

www.Unitedkingdom.iom.int

- **King Baudouin Foundation**

The Foundation supports the European Centre for Evidence-Based Mentoring based in the Netherlands to establish a European Exchange Programme of organization working on mentoring, to organise European congress on Mentoring, study visits and workshops on mentoring.

<http://www.europe-kbf.eu/en/>

- **The British Council**

Provides opportunities and support for English language learning.

<https://www.britishcouncil.org/english>

- **The UN Refugee Agency: UNHCR in UK**

<https://www.unhcr.org/united-kingdom-of-great-britain-and-northern-ireland.html>

- **The World Bank in the UK**

A founding member of the World Bank, the United Kingdom supports multilateral efforts to promote human and economic development, reduce poverty, and boost shared prosperity around the world

<https://www.worldbank.org/en/country/unitedkingdom>

Non-governmental Organisations

- **Advice on Individual Rights in Europe (The AIRE Centre)**

Offer telephone and online support to victims of abuse and trafficking, homeless people, children in care, Roma people, individuals in atypical and vulnerable living situations and complex cases.

Email: info@airecentre.org

- Web: <https://www.airecentre.org/>
- **Arachne Greek Cypriot Women’s Group**
Provides a general service and complex case advice. Support available includes face-to-face appointments, drop-ins, home visits, phone and email support.
Email: info@arachne-group.org
Web: <http://arachne-group.org/>
 - **Asylum Aid** (previously Consonant)
Provides a general service, which includes face-to-face appointments, community outreach, group support, practical IT and language support.
Email: advice@asylumaid.org.uk
Web: <https://asylumaid.org.uk/>
 - **Asylum Welcome**
Provides a general service and complex case advice. Support available includes face-to-face, phone support, home visits and outreach service to other parts of Oxfordshire to those who cannot attend the centre and IT support.
Email: europawelcome@asylum-welcome.org
Web: <https://www.asylum-welcome.org/>
 - **CORAM**
Provides a specialised service which includes email support and complex case advice for cases involving migrant children or young people, families and carers.
Email: euss@coramclc.org.uk
Web: <https://www.coram.org.uk/about-us>
 - **Diversity Voice**
Provides a general service and complex case advice. Support includes workshops, appointments, home visits, email support and language support.
Email: admin@diversityvoice.org.uk
Web: <https://www.diversityvoice.org.uk/>
 - **Fife Migrants Forum**
Provides general services which includes face to face support.
Email: info@fifemigrantsforum.org.uk
 - **Girlington Advice Centre**
Provides a general service and complex case advice. Support includes home visits, phone support, face-to-face support, community outreach, language support (including most EU languages such as Czech, Roma, Polish and Slovakian) and interpreters.
<https://www.girlingtonadvicecentre.co.uk/>
 - **Migrant Help**
Supports victims of modern-day slavery and human trafficking.
Email: info@migranthelpuk.org
Web: <https://www.migranthelpuk.org/>
 - **Migrants Organise**
Platform where refugees and migrants organise for power, dignity and justice. We develop leadership and open up spaces for relational, organised participation of migrants and refugees in public life. From two decades work as the Migrant and Refugee Communities Forum, we know that migrants and refugees make a positive contribution to our country.
<https://www.migrantsorganise.org/>

- **Migration Yorkshire**
 Works with national government, local government and others to ensure that Yorkshire and Humber can deal with, and benefit from, migration.
<https://www.migrationyorkshire.org.uk/>
- **Peterborough Asylum and Refugee Community Association (PARCA)**
 Provides a general service which includes face-to-face drop-in services, community outreach, language support (French, Latvian, Lithuanian, Slovak, Spanish, Polish, Romanian, Portuguese, Russian and others by demand), IT support and email support.
 Email: eu.resettlement1@parcald.org or eu.resettlement2@parcald.org
- **Refugee Action**
 At Refugee Action, we help refugees who've survived some of the world's worst regimes. We get them the basic support they need to live again with dignity. Then we help them build safe, happy and productive lives in the UK.
<https://www.refugee-action.org.uk/>
- **Refugee Women's Association**
 Aims to empower refugee women and to promote awareness of their needs and aspirations.
<http://www.refugeewomen.org.uk/>
- **The Refugee and Migrant Centre**
 Provides a general service which includes face-to-face support, IT support and equipment and language support in the West Midlands.
 Email: euss@rmcentre.org.uk
- **Women for Refugee Women**
 Works to support and empower refugee women.
<https://www.refugeewomen.co.uk/>

Other initiatives dedicated to migrants

- **City of Sanctuary UK**
 City of Sanctuary UK holds the vision that our nations will be welcoming places of safety for all and proud to offer sanctuary to people fleeing violence and persecution. In order to realise this vision, City of Sanctuary UK supports a network of groups, which includes villages, towns, cities and regions across the UK, and others engaged in activities intended to welcome people seeking sanctuary.
<https://cityofsanctuary.org/>
- **Padileia -Partnership for Digital Learning and Access**
 The PADILEIA program provides learning offers from 1 month short online courses to up to 24 months blended learning study programs for refugees as well as Jordanian & Lebanese students. It is a partnership between UKAid, and academic institutions in the UK and the Middle East.
<https://padileia.org/>
- **Student Action for Refugees**
 A national network of student groups which aims to improve the lives of refugees in the UK.
<http://www.star-network.org.uk/>

UK projects addressing migrants

- **Initiatives of Change United Kingdom: Migrants and Refugees as Re-Builders Project: Transforming lives through learning**

This project is co-funded by the EU Erasmus+ Programme and Initiatives of Change UK (IofC) which is a faith-based organisation that works with people of all faiths and none. It focuses its work in three areas: ethical leadership, sustainable living and trust building. Within each of these themes, it delivers training courses, events and programmes. This EU co-funded project aims to improve the training of migrants and refugees through adult education.

<https://uk.iofc.org/M-R-Rebuilders>

<https://uk.iofc.org/sites/uk.iofc.org/files/curriculum.pdf>

- **Paul Hamlyn Foundation: Migration and Integration**

Our view is that societies are more likely to live well together if exclusion is addressed and connections deepened. We want to use our funding to help build ‘shared ground’ with the aim of a more socially equal society, where young people, settled and transient, migrant and British, can contribute actively and engage positively. The Foundation currently funds the Shared Ground Fund and the Supported Options Initiative.

<https://www.phf.org.uk/our-work-in-the-uk/migration-integration/>

- **The Migrant Children’s Project**

The Migrant Children’s Project (MCP) has been promoting the rights of refugee and migrant children, young people and families for over 10 years, striving to ensure that they receive the protection and support they need. It is run by the Coram Children’s Legal Centre which aims to promote and protect the rights of children in the UK and internationally in line with the UN Convention on the Rights of the Child.

<https://www.childrenslegalcentre.com/about-us/what-we-do/migrant-childrens-project/>

- **The Migrant English Project**

The project helps people gain the necessary skills and confidence in written and spoken English and it is also a meeting point for migrants. The project is about supporting people in all areas of their lives. It is run entirely by volunteers and is a completely independent initiative.

<http://mepbrighton.com/>

- **The Migrant’s Law Project**

The Migrants’ Law Project is a legal and public legal education project, hosted by Islington Law Centre. The MLP promotes fair treatment and access to justice for migrants, refugees and asylum seekers in the UK through the use of public law.

<https://themigrantslawproject.org/>

Mentoring networks in the UK

- **Hope for the young**

Young refugees and asylum seekers who have entered the UK face a series of obstacles: language barriers, lack of social support, and a long period of uncertainty while they are waiting for their immigration status to be decided. As a result, they suffer social exclusion and can become disaffected with their life in the UK. Those with no work permit can become destitute. Hope for the Young’s Mentors support these young people overcome these obstacles by working on mutually agreed targets tailored to the young people’s needs. Web:

<https://hopefortheyoung.org.uk/>

- **Migrant Leaders**

Fulfilling one's potential is the key to happiness. At Migrant Leaders we provide the bespoke tools and the support high potential migrants need to succeed with capability, personal integrity and emotional health which impacts so many migrants. Web:

<https://www.migrantleaders.org.uk/>

- **Migrants Organise**

Migrants Organise is a platform where refugees and migrants organise for power, dignity and justice. We develop leadership and open up spaces for relational, organised participation of migrants and refugees in public life.

<https://www.migrantsorganise.org/>

- **Pushfar**

With an open and free network trusted by 30,000+ mentoring individuals and our world-leading mentoring software to streamline internal mentoring schemes, we're here to help everyone.

<https://www.pushfar.com/>

- **Routes**

This is a mentoring programme with a difference: we develop authentic, compassionate, purposeful professional leaders, whilst supporting women seeking safety in the UK to grow in confidence, build connections and access opportunities. Our mentoring programme for women in business is designed to benefit both mentor and mentee.

<https://routescollective.com/mentoring>

- **Scottish Mentoring Network**

Scottish Mentoring Network has been in existence since 1997 originally as an informal grouping of individuals and organisations interested in mentoring.

<https://scottishmentoringnetwork.co.uk/about/>

7.2. Włochy

Institutions, Public Authorities, Inspectorates, Agencies

- **ADVOCATES ABROAD**

Associazione di volontari che ha formato 750 squadre locali e internazionali che sono state dispiegate in nove paesi in missioni sul campo. I team di Advocates Abroad operano su sette piattaforme online e hanno assistito rifugiati provenienti da oltre 65 paesi.

<http://www.advocatesabroad.org/>

<https://www.facebook.com/advocatesabroad>

<https://twitter.com/AdvocatesAbroad>

- **ARE YOU SYRIOUS?**

ONG che si dedica ad aiutare i rifugiati e il lavoro umanitario, intraprendendo attività fondamentali per fornire notizie quotidiane sul campo, principalmente per volontari e rifugiati lungo il percorso e per giornalisti e altre parti interessate.

<http://www.facebook.com/areyousyrious>

- **CENTRO STUDI MEDI'**

Il Centro Studi MEDI' è stato fondato nel 2003 da alcuni enti non profit che operano, a Genova, nell'ambito dell'immigrazione. Attualmente sono soci sostenitori di Medi: Federazione Regionale Solidarietà e Lavoro, Consorzio Sociale Agorà, Fondazione Auxilium, Cooperativa La Salle, Associazione Il CeSto, CEIS Genova-Fondazione Bianca Costa.

www.csmedi.com

<https://www.facebook.com/pg/CSMediGenova>

<https://twitter.com/CSMediGenova>

- **CSVNET**

CSVnet è l'associazione nazionale dei Centri di servizio per il volontariato (Csv), che associa e rappresenta tutti i 51 Csv istituiti grazie alla legge quadro sul Volontariato (n. 266/1991, oggi abrogata) e oggi regolati dal Codice del terzo settore. Si ispira ai principi della Carta dei valori del volontariato e della Carta della rappresentanza e punta a rafforzare la collaborazione, lo scambio di esperienze e di competenze fra i Csv per meglio realizzarne le finalità, nel rispetto della loro autonomia. A questo scopo, fornisce vari servizi di consulenza, formazione e sostegno e opera affinché la rete dei Csv si consolidi quale sistema di "agenzie per lo sviluppo locale della cittadinanza responsabile.

<https://www.csvnet.it/>

<https://www.facebook.com/CSVnet-904724502974742/>

<https://twitter.com/CSVnet>

- **DNA**

DNA è una rete di cooperative sociali e di associazioni che gestiscono centri di mediazione sociale nella regione Emilia Romagna, che ha dialogo, negoziazione ed ascolto nel proprio dna. L'obiettivo è diffondere la conoscenza e gli strumenti della mediazione negli enti pubblici e nelle città, attraverso la collaborazione e il sostegno reciproco, la formazione e l'organizzazione di eventi e seminari regionali, promuovendo la crescita della comunità in un'ottica di prevenzione alla violenza, di coesione sociale e di convivenza pacifica.

<https://www.dna-retemediazioneer.it/> <https://www.facebook.com/DNAmediazionesociale/>

- **EUROPEAN COUNCIL ON REFUGEES AND EXILES (ECRE)**
 ECRE è un'alleanza di 107 ONG in 40 paesi europei. La missione dell'ECRE è proteggere e promuovere i diritti dei rifugiati, dei richiedenti asilo e di altri sfollati forzati in Europa e nelle politiche esterne europee.
www.ecre.org
<https://facebook.com/theecre> <https://twitter.com/ecre>
- **FOCUS – CASA DEI DIRITTI SOCIALI DI ROMA**
 La Federazione FOCUS raccoglie tutte le esperienze di volontariato attive nella promozione dei diritti, allo scopo di riqualificare e dare strategia alle azioni quotidiane tramite progetti concreti, esprimendo un profondo bisogno di pace e democrazia e proponendo le linee guida in quattro aree operative: Tutela dei Diritti ed Advocacy; Intercultura e Plurilinguismo; Scuole popolari/inte(g)razione linguistica; Sviluppo locale.
<https://www.dirittisociali.org/>
- **FONDAZIONE AUXILIUM**
 Dal 1931, la Fondazione Auxilium è un ente ecclesiale, espressione della Chiesa di Genova, patrocinato dalla Caritas Diocesana realizza progetti che sostengono alcuni servizi specifici, colgono problematiche particolari e sperimentano approcci innovativi, spesso condotti in rete con altri soggetti pubblici e del privato sociale e superano la dimensione locale per collegarsi a scenari nazionali ed europei che permettono ad Auxilium di leggere i fenomeni sociali nella loro prospettiva transnazionale. Concorrono a questo modello gli enti che fanno parte del Sistema Auxilium: l'Associazione per l'Auxilium, i Volontari per l'Auxilium, le cooperative sociali Il Melograno ed Emmaus Genova.
<http://www.fondazioneauxilium.it>
<https://www.facebook.com/fondazioneauxilium/>
<https://twitter.com/auxilium2015>
- **FONDAZIONE ISMU**
 Fondazione ISMU svolge una qualificata attività di studio e ricerca, finalizzata in primo luogo a monitorare le dinamiche dei processi migratori e delle trasformazioni in senso multietnico e multiculturale della società. L'attività di ricerca privilegia le tematiche con forti implicazioni operative, configurandosi come ricerca-intervento, nelle aree asilo, migrazione e integrazione.
<https://www.ismu.org/>
<https://www.facebook.com/fondazioneismu>
https://twitter.com/Fondazione_Ismu
- **FONDAZIONE LEONE MORESSA**
 La Fondazione Leone Moressa è un istituto di studi e ricerche nato nel 2002 da un'iniziativa della Associazione Artigiani e Piccole Imprese di Mestre CGIA, specializzato nello studio delle fenomenologie e delle problematiche relative alla presenza straniera sul territorio. Allo scopo di diffondere la conoscenza del valore economico degli stranieri in Italia, la Fondazione Leone Moressa promuove la ricerca scientifica rivolta allo studio dell'immigrazione attraverso la raccolta e l'elaborazione di dati e informazioni sul fenomeno migratorio e sui rapporti multietnici, quale strumento prezioso per avanzare proposte concrete in merito all'individuazione di percorsi di integrazione e per valutare gli impatti delle politiche migratorie. Per questo motivo la Fondazione realizza attività di informazione e sensibilizzazione, organizza seminari, dibattiti e convegni, e collabora attivamente con le

istituzioni, le associazioni e le organizzazioni del territorio.
<http://www.fondazioneleonemoressa.org/> <https://www.facebook.com/fondazione.moressa>
<https://twitter.com/FondazMoressa>

▪ **FORUM GLOBALE SU MIGRAZIONE E SVILUPPO**

Centinaia di organizzazioni della società civile prendono parte alle discussioni annuali al Forum globale su migrazione e sviluppo insieme a governi nazionali e rappresentanti del settore privato, città e giovani. Le discussioni si concentrano sulla ricerca di modi concreti per migliorare la governance della migrazione per lavoro, il miglioramento delle competenze dei migranti e la protezione dei diritti dei migrant.

<https://www.gfmd.org/>

<https://www.facebook.com/gfmdsu> <https://twitter.com/GFMDprocess>

▪ **KIRON**

Kiron si concentra sull'apprendimento oltre i limiti e sulla convinzione che tutti abbiano lo stesso diritto di accedere a un'istruzione di qualità. A questo scopo Kiron ha creato Kiron Campus, una piattaforma di apprendimento online per rifugiati in tutto il mondo e comunità svantaggiate in Medio Oriente.

www.kiron.ngo

<https://facebook.com/KironOpenHigherEducation>

<https://twitter.com/kironeducation>

▪ **LIGHTHOUSE RELIEF**

La missione principale di Lighthouse Relief è fornire una risposta umanitaria dignitosa, rispettosa e responsabilizzante che si concentri sul sostegno a gruppi vulnerabili come donne, bambini e giovani, nonché alle comunità locali in Grecia, attraverso il programma di assistenza ecologica, rispondendo alle conseguenze della politica di immigrazione dell'UE e della mancanza di vie di fuga comuni e sicure per le persone in fuga da conflitti e persecuzioni, nonché delle politiche restrittive attuate dall'UE.

www.lighthouse relief.org

<http://www.facebook.com/lighthouse relief>

<https://twitter.com/LighthouseRR>

▪ **MIGRANTI E RIFUGIATI**

La Sezione Migranti e Rifugiati è un piccolo e dinamico reparto vaticano diretto personalmente da Papa Francesco, che crede che siano necessari sforzi ed attenzioni particolari per garantire che chi è costretto a fuggire non sia chiuso fuori o lasciato indietro.

<https://migrants-refugees.va/>

<https://www.facebook.com/MandRSection/>

https://twitter.com/M_RSezione

▪ **ORGANIZZAZIONE INTERNAZIONALE PER LE MIGRAZIONI (IOM)**

Fondata nel 1951, l'Organizzazione Internazionale per le Migrazioni (OIM) è la principale organizzazione intergovernativa in ambito migratorio. L'Italia è uno dei paesi fondatori. Attualmente gli Stati Membri sono 173. L'OIM ha sede a Ginevra e ha oltre 460 uffici dislocati in più di 100 paesi. Dal settembre 2016 l'OIM è entrata nel sistema ONU diventando Agenzia Collegata alle Nazioni Unite.

<https://italy.iom.int/>

<https://www.facebook.com/OIMItalia/>

<https://twitter.com/OIMItalia>

- **PICUM PLATFORM FOR INTERNATIONAL COOPERATION ON UNDOCUMENTED MIGRANTS**
 PICUM, la Piattaforma per la cooperazione internazionale sui migranti privi di documenti, è una rete di organizzazioni che lavorano per garantire giustizia sociale e diritti umani per i migranti privi di documenti, alla ricerca di un mondo in cui la mobilità umana sia riconosciuta come una realtà normale e in cui a tutte le persone siano garantiti diritti indipendentemente dallo stato di migranti o di residenza.
www.picum.org
<https://www.facebook.com/picum.org>
https://twitter.com/picum_post
- **PORTALE INTEGRAZIONE MIGRANTI**
 Il Portale Integrazione Migranti nasce nel 2012 sotto il coordinamento della Direzione Generale dell'Immigrazione e delle Politiche di Integrazione del Ministero del Lavoro e delle Politiche Sociali. Il Portale è frutto della collaborazione tra i Ministeri del Lavoro e delle Politiche Sociali, dell'Interno e dell'Istruzione, Università e Ricerca e intende favorire l'accesso ai servizi per l'integrazione, assicurando una corretta informazione dei cittadini.
<http://www.integrazionemigranti.gov.it/>
- **PROACTIVA OPEN ARMS**
 Organizzazione non governativa senza scopo di lucro con una missione principale: proteggere coloro che cercano di raggiungere l'Europa via mare, in fuga da conflitti armati, persecuzioni o povertà; e inoltre, informare ed educare a terra in modo che chi emigra possa prendere decisioni con piena libertà e consapevolezza.
<https://www.openarms.es/en>
<https://facebook.com/proactivaservice/>
https://twitter.com/openarms_found
- **SHE NEWS**
 She News è un'agenzia d'informazione con uno sguardo al femminile, promossa da un gruppo di giornaliste e operatrici della comunicazione, immigrate e italiane, con l'obiettivo di promuovere una comunicazione attenta a genere e intercultura come valori, valorizzare il ruolo delle donne come protagoniste, sia nella società, sia a livello istituzionale, ed interagire con le donne, immigrate e italiane, con le loro associazioni ed organizzazioni, per dare voce a vissuti, storie e testimonianze della società di oggi, nel nostro Paese come nel mondo.
<http://sheviews.blogspot.it/p/chi-siamo.html>
- **UFFICIO PER LA PASTORALE DEI MIGRANTI TORINO**
 L'Ufficio per la Pastorale dei Migranti è l'Ufficio dell'Arcidiocesi di Torino che ha per compito statutario quello di operare negli ambiti Immigrati stranieri, Migranti interni ed emigrati italiani, Rifugiati, profughi, apolidi e richiedenti asilo politico, Rom, Sinti e Nomadi, con il duplice obiettivo di favorire l'inserimento socioculturale delle comunità straniere presenti sul territorio diocesano, nonché di seguire le comunità straniere cattoliche, promuovendo nel contempo il dialogo ecumenico ed inter-religioso.
<http://www.migrantitorino.it/>
<http://www.facebook.com/migrantitorino>

International Organisations in the project country

- **ACTIONAID ITALIA**

ActionAid è un'organizzazione internazionale indipendente presente in oltre 45 paesi e, insieme alle comunità più povere, agisce contro la povertà e l'ingiustizia, collaborando a livello locale, nazionale e internazionale per realizzare il cambiamento e per far crescere l'equità, migliorando la qualità della democrazia e sostenendo così chi vive in situazioni di povertà e marginalità. ActionAid Italia lavora attraverso e oltre la federazione internazionale per contribuire a raggiungere il cambiamento sociale al quale aspira. Il contributo specifico si caratterizza attraverso una visione, una missione e dei valori fondamentali a orientare l'impegno condiviso e guidare le scelte.

<https://www.actionaid.it/>

<https://www.facebook.com/ActionAid.Italia>

<https://twitter.com/actionaiditalia>

<https://www.linkedin.com/company/actionaid-italia>

▪ **AMNESTY INTERNATIONAL – ITALIA**

Organizzazione umanitaria che promuove uno sforzo collettivo per ottenere cambiamenti nelle vite dei singoli e di intere comunità, attraverso campagne che mobilitiamo milioni di persone. Fra le diverse attività, anche programmi educativi per favorire la presa di coscienza di individui, gruppi e comunità mediante la crescita e lo sviluppo di conoscenze, abilità e attitudini coerenti con i principi riconosciuti a livello internazionale in materia di diritti umani.

<http://www.amnesty.it/>

<https://www.facebook.com/AmnestyInternationallItalia/>

<https://twitter.com/amnestyitalia>

▪ **ANZOLA SOLIDALE**

Anzola Solidale è un'associazione di volontariato che promuove la solidarietà e la coesione sociale tra le persone e tra le comunità, attraverso attività diverse e molteplici, fra le quali progetti non solo a favore di popolazioni africane, ma anche di cittadini del comune di Anzola.

www.anzolasolidale.it <https://www.facebook.com/anzola.solidaleonlus?fref=ts>

▪ **ASGI**

L'Associazione per gli studi giuridici sull'immigrazione (ASGI) si occupa degli aspetti legali dell'immigrazione. Grazie al contributo dei propri membri (avvocati, accademici, consulenti e rappresentanti della società civile) a vari livelli - amministrativo, decisionale e giuridico -, in ambito nazionale ed europeo, ASGI opera nei vari settori dell'immigrazione e dei diritti dei migranti, compresi antidiscriminazione e xenofobia, diritti dei bambini e dei minori non accompagnati, richiedenti asilo e rifugiati, apolidi e cittadinanza. I membri dell'ASGI costituiscono un network di persone che si scambiano informazioni, riceve e fornisce aggiornamenti sulle prassi, realizza progetti che hanno un forte impatto sul territorio e modificano norme e leggi discriminatorie partecipa e organizza formazione, diffondendo sul territorio una cultura dell'integrazione attraverso la tutela dei diritti.

<http://www.asgi.it/>

https://twitter.com/asgi_it

<https://www.facebook.com/AssociazioneStudiGiuridiciImmigrazione>

▪ **ASILO IN EUROPA**

La missione principale di Asilo in Europa (AiE) è la promozione del diritto d'asilo e della protezione internazionale attraverso attività di formazione, divulgazione ed analisi. In particolare, si propone di diffondere la conoscenza delle politiche europee in materia di asilo,

nonché sul funzionamento dei sistemi d'asilo nei vari Paesi UE, e sviluppare una rete di professionisti del settore che lavorano in diversi Paesi europei, facendo da ponte tra realtà analoghe a livello locale.

<http://www.asiloineuropa.it/>

<https://twitter.com/asiloineuropa>

<https://www.facebook.com/asiloineuropa/>

▪ **CARITAS ITALIANA**

Caritas è un organismo pastorale costituito dalla Conferenza Episcopale Italiana al fine di promuovere, anche in collaborazione con altri organismi, la testimonianza della carità della comunità ecclesiale italiana, in forme consone ai tempi e ai bisogni, in vista dello sviluppo integrale dell'uomo, della giustizia sociale e della pace, con particolare attenzione agli ultimi e con prevalente funzione pedagogica.

<http://www.caritasitaliana.it/>

<https://twitter.com/CaritasItaliana>

<https://www.facebook.com/CaritasIt/>

▪ **CONSIGLIO ITALIANO PER I RIFUGIATI**

Il Consiglio Italiano per i Rifugiati è un'organizzazione umanitaria indipendente costituitasi nel 1990 in Italia, su iniziativa delle Nazioni Unite, con l'obiettivo di difendere i diritti dei rifugiati e dei richiedenti asilo. Il CIR lavora per contribuire a favorire l'accesso alla protezione delle persone che fuggono da guerre e persecuzioni e per costruire condizioni di accoglienza e integrazione dignitose, nel pieno rispetto dei diritti umani.

<http://www.cir-onlus.org/>

<https://twitter.com/CIRRIFUGIATI>

<https://www.facebook.com/CIRonlus/>

▪ **FORUM DISUGUAGLIANZE E DIVERSITÀ**

Il Forum Disuguaglianze Diversità intende disegnare politiche pubbliche e azioni collettive che riducano le disuguaglianze e favoriscano il pieno sviluppo di ogni persona. Grazie all'alleanza fra cittadini organizzati e ricerca, ragioni e sentimenti presenti in una moltitudine di pratiche possono aiutare a trasformare paura e rabbia nell'avanzamento verso una società più giusta.

<https://www.forumdisuguaglianzediversita.org/>

<http://www.facebook.com/ForumDisuguaglianzeDiversita>

http://www.twitter.com/@DD_forum

▪ **MEDITERRANEAN HOPE**

Mediterranean Hope è un progetto della Federazione delle chiese evangeliche in Italia (FCEI) sulle migrazioni, finanziato in larga parte dall'otto per mille della Chiesa evangelica valdese – Unione delle chiese metodiste e valdesi, che include impegno e azioni nell'accoglienza di persone in condizione di particolare vulnerabilità e nell'organizzazione di iniziative sociali e culturali sul territorio.

<http://www.mediterraneanhope.com/>

<https://www.facebook.com/Mediterranean-hope-252231521632595/>

https://twitter.com/medhope_fcei

▪ **OXFAM ITALIA INTERCULTURA**

Oxfam è un movimento globale di persone che vogliono eliminare l'ingiustizia della povertà. Oxfam Italia ha aderito nel 2010 alla confederazione internazionale Oxfam e nasce

dall'esperienza di Ucodep, organizzazione non governativa italiana che per oltre 30 anni si è impegnata con passione e professionalità per migliorare le condizioni di vita di migliaia di persone povere nel mondo, dando loro il potere e l'energia di costruirsi un proprio futuro, di controllare e orientare la propria vita, di esercitare i propri diritti.

<http://www.oxfamitalia.org/>

<https://twitter.com/OxfamItalia>

<https://www.facebook.com/OxfamItalia>

▪ **UNHCR ITALIA**

UNHCR, Agenzia ONU per i Rifugiati, lavora ogni giorno per proteggere e aiutare i rifugiati, ovunque si trovino nel mondo, inclusa l'integrazione nella comunità locale del Paese d'asilo come opportunità per cominciare una nuova vita e soluzioni durevoli, con l'obiettivo fondamentale che queste soluzioni permettano ad ogni persona di ricostruirsi una vita in pace e dignità.

<http://www.unhcr.it/>

<https://twitter.com/UNHCRItalia>

<https://www.facebook.com/UNHCRItalia/>

▪ **WOMEN - RETE DELLE DONNE DEL MEDITERRANEO EST E SUD EUROPEO**

WOMEN è una rete internazionale di donne rappresentanti di istituzioni ed Associazioni attive nell'area del Mediterraneo, dei Balcani e dell'Est Europeo. Sorta nel 1999 come rete informale e costituita in associazione nel 2004, ha l'obiettivo di promuovere pari opportunità fra donne e uomini e contribuire alla valorizzazione delle differenze culturali e delle culture di genere.

<http://www.comune.forli.fc.it/servizi/menu/dinamica.aspx?idArea=72479&idCat=68444&ID=70652> <http://www.women-network.it/>

Non-governmental Organisations

▪ **ANOLF ASSOCIAZIONE NAZIONALE OLTRE LE FRONTIERE**

L'ANOLF - Associazione Nazionale Oltre Le Frontiere - è un'associazione di immigrati di varie etnie a carattere volontario, democratico che ha come scopo la crescita dell'amicizia e della fratellanza tra i popoli, nello spirito della Costituzione italiana. Promossa dalla CISL, l'ANOLF si fonda sul protagonismo degli immigrati per la tutela delle loro esigenze e la crescita della nostra società ed è presente su tutto il territorio nazionale con le ANOLF Regionali (20), le Sezioni Provinciali (101) e Territoriali (10).

<http://www.anolf.it>

<https://www.facebook.com/anolfnaz/>

<https://twitter.com/AnolfNazionale>

▪ **ARCHIVIO DELLE MEMORIE MIGRANTI**

L'Archivio delle memorie migranti (AMM) nasce come deposito (repository) di storie, narrazioni e testimonianze raccolte all'interno di una scuola di italiano per migranti con lo scopo di affiancare una sperimentazione terapeutica inizialmente portata avanti da un gruppo di volontari in collaborazione con Medici Contro la Tortura. L'Archivio delle memorie migranti è uno spazio reale e virtuale di racconti, autonarrazioni e dialoghi tra chi ha vissuto l'esperienza della migrazione e vuole condividerla e chi è interessato a conoscerne il vissuto e le riflessioni. AMM è una "comunità di pratica" fatta di persone che perseguono obiettivi

comuni da punti di vista diversi e molteplici: dalla raccolta di testimonianze alla produzione di racconti di sé, dalla realizzazione di audio e video partecipati alla elaborazione di materiali didattici per far rivivere l'esperienza della migrazione nelle scuole.

<https://www.archiviomemoriemigranti.net/> <https://twitter.com/AMMArchivio>

▪ **ARCISOLIDARIETÀ**

ArciSolidarietà è un'Associazione di Volontariato attiva da diversi anni sul territorio bolognese che, a partire dal 2015, ha scelto di occuparsi prioritariamente, in sinergia con Arci Bologna, di migrazioni attraverso l'attivazione di percorsi di accoglienza, tutela e integrazione rivolti a rifugiati e richiedenti asilo. Azioni e percorsi di integrazione si affiancano a una costante attività di sensibilizzazione della cittadinanza in modo da favorire scambio, condivisione e reale conoscenza dei migranti e della loro storia.

<http://www.arcibologna.it/attivita/migrazioni/accoglienza>

https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?kid_directed_site=0&sdk=joey&u=http%3A%2F%2Fwww.arcibologna.it%2Fattivita%2Fmigrazioni%2Faccoglienza&display=popup&ref=pluggin&src=share_button

https://twitter.com/intent/tweet?original_referer=http%3A%2F%2Fwww.arcibologna.it%2F&ref_src=twsrc%5Etfw&text=Accoglienza&tw_p=tweetbutton&url=http%3A%2F%2Fwww.arcibologna.it%2Fattivita%2Fmigrazioni%2Faccoglienza

▪ **ARTE MIGRANTE**

Arte Migrante è un'associazione aperta, laica e antirazzista che attraverso l'arte si pone l'obiettivo di includere socialmente e culturalmente persone marginalizzate: valorizzando le diversità; favorendo la coesione sociale tra persone differenti per lingua, cultura, religione, reddito, genere; contribuendo a ridurre la marginalizzazione di migranti, richiedenti asilo e senza fissa dimora.

<http://www.artemigrante.eu/>

<https://www.facebook.com/ArteMigranteIT/>

▪ **ASINITAS**

Asinitas si occupa di educazione e intervento sociale con la finalità di promuovere attività rivolte alla cura, all'educazione-formazione, all'accoglienza e alla testimonianza di persone minori e adulte, italiane e straniere, rivolte in particolare a richiedenti asilo, migranti, donne straniere con bambini e italiani.

<http://www.asinitas.org/>

<https://it-it.facebook.com/asinitas/>

<https://twitter.com/asinitas>

▪ **ASSOCIAZIONE CENTRO INCONTRO**

Centro Incontro propone percorsi di inserimento sociale, culturale, economico, lavorativo per migranti e rifugiati politici o umanitari, attraverso la valorizzazione dei talenti, delle competenze professionali nonché dei patrimoni culturali e linguistici. Il Centro realizza spazi di incontro e di riferimento per persone di cultura e lingua diverse, prestando specifica attenzione alle problematiche legate al vissuto migratorio e alla ricomposizione del nucleo familiare in Italia, promuovendo il dialogo interculturale attraverso eventi e laboratori di conoscenza del fenomeno migratorio, per contrastare ogni forma di discriminazione e favorire la partecipazione attiva dei migranti sul territorio.

<https://www.centroincontro.org/>

<https://www.facebook.com/apscentroincontro>

- **ASSOCIAZIONE CER. ES. - CENTRO ESPERANTISTA RIMINESE - ECUMENICO SOLIDALE**

Dal 2004, il Cer-es coopera per la realizzazione di progetti umanitari a favore della diffusione dell'esperanto come lingua neutra di pace e di fratellanza universale, anche promuovendo il mantenimento e frequenza scolastica di orfani africani attraverso l'adozione a distanza (progetto 1 euro al giorno). Cer-es collabora attivamente con tutte le altre associazioni di volontariato aventi lo scopo di aiutare le popolazioni africane.

www.ceresonlus.it
- **ASSOCIAZIONE CITTADINI DEL MONDO**

L'Associazione Cittadini del Mondo è un'organizzazione multi-etnica formata nel 1993 da cittadini di varie nazionalità, ha lo scopo di favorire l'integrazione e la tutela degli immigrati. L'Associazione organizza iniziative politiche, culturali, sociali ed assistenziali per promuovere il dialogo tra culture diverse come arricchimento reciproco e diffondere la cultura della tolleranza e della solidarietà.

www.cittadinidelmondo.org
<https://www.facebook.com/cittadinidelmondoferrara>
- **ASSOCIAZIONE CULTURALE ITALO-UNGHERESE**

L'Associazione Culturale Italo Ungherese, con sede a Bologna dal 1980, è composta da circa 250 cittadini, molti dei quali di origine ungherese, con l'obiettivo di promuovere, ampliare e consolidare relazioni e scambi culturali, scientifici e ricreativi, con principi e obiettivi anche ispirati a vari documenti internazionali, come quello della Carta delle Nazioni Unite e l'Atto finale della Conferenza di Helsinki sulla sicurezza e la cooperazione in Europa (1975).

<http://www.aciuer.com/>
<https://www.facebook.com/Aciuer-Associazione-Culturale-Italo-Ungherese-759203904180713/>
<https://twitter.com/CSVnet>
- **ASSOCIAZIONE FIORENZUOLA OLTRE I CONFINI**

L'associazione "Fiorenzuola oltre i Confini" nasce a seguito di un'esperienza di collaborazione il Provveditorato agli Studi del Cantone di Zenica-Doboj (Bosnia-Erzegovina), maturata nel 1995 durante il conflitto balcanico. A distanza di più di vent'anni, oggi l'associazione opera grazie a un gruppo di circa 300 tra soci e sostenitori che sostengono in diverse forme le proprie attività e che si propongono di perseguire con sempre più forza i fini di solidarietà sociale, il rispetto, la solidarietà e l'uguaglianza tra persone, la pace e la nonviolenza e la multiculturalità.

www.foic.it <https://www.facebook.com/FOIC.FiorenzuolaOltreIConfini/>
- **ASSOCIAZIONE GIOLLI CENTRO RICERCHE SU TEATRO DELL'OPPRESSO E COSCIENTIZZAZIONE**

L'Associazione Giolli persegue, senza fini di lucro, scopi solidaristici attraverso lo svolgimento di attività gratuite a favore della collettività e in particolare di tutte le fasce svantaggiate tra cui giovani a rischio, detenuti, disoccupati, immigrati, donne maltrattate, attraverso la realizzazione di processi di coscientizzazione aperti anche a cittadini, operatori sociali, organizzazioni del privato sociale e le Istituzioni.

www.giolliodv.wordpress.com
- **ASSOCIAZIONE I SANT'INNOCENTI**

L'Associazione I Sant'Innocenti ISI realizza progetti orientati allo sviluppo umano e destinati alla promozione delle fasce sociali più vulnerabili, in particolare dell'infanzia e dei giovani.

<http://www.isantinnocenti.it>

▪ **ASSOCIAZIONE IL VILLAGGIO GLOBALE**

L'Associazione di volontariato Villaggio Globale nasce nel novembre del 1999 come sviluppo di un progetto della locale Caritas diocesana che riguardava la formazione, l'educazione e la diffusione della cultura della pace, della non violenza, dell'integrazione, dell'accoglienza, della critica costruttiva ai sistemi economici e finanziari. Villaggio Globale fa parte di DNA, la rete regionale dei Centri di Mediazione Sociale in Emilia-Romagna, che la cooperativa ha costituito insieme ad altri soggetti del privato sociale di tutta la regione nel 2015.

www.villaggioglobale.ra.it

<https://www.facebook.com/VillaggioGlobaleInnovazioneSociale>

<https://www.facebook.com/VillaggioGlobaleRavenna>

▪ **ASSOCIAZIONE LA PIROGA**

La Piroga è una associazione di volontariato che tra i suoi progetti include l'aiuto dei giovani africani per crearsi un futuro attraverso l'istruzione. La Piroga sostiene e prosegue da tanti anni le missioni della missionaria Suor Teresa Drago e i progetti di Mandiaye Ndiaye, un giovane senegalese emigrato da ragazzo a Ravenna che, diventato un grande attore, ha portato la testimonianza diretta del rapporto Ravenna e Diol Kadd, ha creato una scuola di teatro che ha riportato la vita e la luce a un villaggio che stava decadendo e promosso iniziative in difesa dei diritti dei bambini e delle donne.

<http://www.lapiroga.net>

<https://facebook.com/LaPirogaOnlus/>

▪ **ASSOCIAZIONE NAGA**

Grazie alla partecipazione di 400 volontari, Naga garantisce assistenza sanitaria, legale e sociale gratuita a cittadini stranieri irregolari e non, a rom, sinti, richiedenti asilo, rifugiati e vittime della tortura, oltre a portare avanti attività di formazione, documentazione e lobbying sulle Istituzioni.

<http://naga.it/> <https://www.facebook.com/NagaOnlus/>

▪ **ASSOCIAZIONE PERDIQUA**

PerDiQua nasce come gruppo informale e progetto educativo nel 1998, con l'idea di dar vita ad un gruppo di ragazzi che trovassero nel servizio di volontariato un'occasione di conoscenza e confronto con sé e con gli altri, un'esperienza che li portasse a condividere le proprie qualità e peculiarità con i coetanei della propria città e con i più bisognosi di aiuto. Oggi PerDiQua è un'associazione di volontariato costituito da un coordinamento e ragazzi e ragazze tra i venti e i trent'anni, che si occupano di organizzare gli incontri di formazione nelle scuole, di gestire direttamente i servizi attivati dall'associazione (doposcuola e ludoteca) e accompagnare i ragazzi più giovani che desiderano intraprendere attività di volontariato esterne all'associazione.

www.perdiqua.it <https://www.facebook.com/PerDiQua/>

▪ **ASSOCIAZIONE TRAMA DI TERRE**

Trama di Terre è un'associazione interculturale di donne provenienti da tutto il mondo che ha l'obiettivo di accogliere e costruire relazioni tra donne native e migranti, promuovere i diritti di autodeterminazione di tutte e contrastare le discriminazioni e la violenza maschile in tutte le sue forme.

<http://www.tramaditerre.org/>

<https://www.facebook.com/tramaditerre>

<https://twitter.com/tramaditerre>

▪ **ATLAS SOLIDARITY**

Atlas Solidarity stimola e sostiene progetti di sviluppo economico e sociale, agendo come un "hub": un punto di incontro, un'opportunità di scambio fra bisogni e risorse. Atlas Solidarity realizza questa "mission" collaborando con altre Associazioni impegnate sui diversi progetti che insieme a loro scegliamo, prestando attenzione all'impatto positivo e a benefici constatabili che abbiano continuità nel tempo, inclusa la responsabilizzazione delle persone locali interessate.

www.atlassolidarity.org

<https://www.facebook.com/atlassolidarity/>

<https://twitter.com/AtlasSolidarity>

▪ **BAOBAB EXPERIENCE**

Baobab Experience è una comunità a cerchi concentrici, aperta e inclusiva, dove il contributo spontaneo avviene secondo le propensioni e disponibilità di ciascun volontario. Volontarie e volontari operano quotidianamente sul campo, contro il razzismo, l'invisibilità e l'abuso, per il diritto all'inclusione sociale, all'abitare e all'autodeterminazione formativa e lavorativa delle persone migranti. L'idea di accoglienza riguarda 4 elementi fondamentali dell'aiuto umanitario ai migranti e del processo d'inclusione nella società, sviluppati nelle azioni Baobab 4 Care, Baobab 4 jobs, Baobab 4 rights e Baobab 4 fun.

<http://www.baobabexperience.org/>

<https://www.facebook.com/BaobabExperience/>

<https://twitter.com/BaobabExp/>

▪ **CARTA DI ROMA**

L'Associazione Carta di Roma è stata fondata nel 2011 allo scopo di dare attuazione al protocollo deontologico per una informazione corretta sui temi dell'immigrazione, siglato dal Consiglio Nazionale dell'Ordine dei Giornalisti (CNOG) e dalla Federazione Nazionale della Stampa Italiana (FNSI) nel giugno del 2008. L'associazione lavora per diventare un punto di riferimento stabile per tutti coloro che lavorano quotidianamente sui temi della Carta, in particolare giornalisti e operatori dell'informazione, ma anche enti di categoria e istituzioni, associazioni e attivisti impegnati da tempo sul fronte dei diritti dei richiedenti asilo, dei rifugiati, delle minoranze e dei migranti nel mondo dell'informazione.

www.cartadiroma.org

www.facebook.com/CartaDiRoma

<https://twitter.com/cartadiroma>

▪ **CELIVO**

CELIVO è un'organizzazione di volontariato (ODV) di secondo livello costituita da organizzazioni di volontariato e da altri Enti del Terzo Settore che opera nel territorio della città metropolitana di Genova. Dal 2011, CELIVO coordina la Rete Migranti che a sua volta raccoglie le associazioni che si occupano di migranti e integrazione sul territorio, organizzando diverse azioni come eventi, seminari formativi, pubblicazioni, progetti.

www.celivo.it <https://www.facebook.com/celivopromozione.volontariato/>

▪ **CENTRO DI AIUTO ALLA VITA CAV**

L'associazione di volontariato Centro di Aiuto alla Vita CAV nasce nel 1979 a favore e a sostegno della vita nascente, con lo scopo di abbattere le barriere che ostacolano l'arrivo di una nuova vita. Nei primi anni, le donne che si rivolgevano al CAV erano prevalentemente

italiane con problematiche abitative, lavorative e di povertà generale. Da allora, sono arrivate molte persone anche da lontano e da altri paesi. Oggi sono più di 40 le nazionalità da cui provengono le donne che ricevono supporto (se necessario, con il contributo di mediatori culturali).

www.centroaiutoallavita-parma.it

▪ **CENTRO STUDI DI SERVIZIO SOCIALE**

Dal 1989, il Centro Studi di Servizio Sociale (Ce.S.di S.S.), opera a Bologna, promosso da un gruppo di professionisti esperti di Servizio Sociale e Assistenti Sociali, quale associazione senza fini di lucro per lo studio la ricerca, la documentazione e la formazione di coloro che operano nell'area sociale, grazie all'impegno volontario dei soci e al contributo delle istituzioni economiche scientifiche e sociali, pubbliche e private.

www.cesdiss.org

▪ **CIAC**

CIAC Centro Immigrazione Asilo e Cooperazione Internazionale tutela i diritti e garantisce accoglienza e integrazione per la popolazione migrante e le categorie vulnerabili esposte a esclusione sociale. Da anni Ciac, con la Provincia di Parma, i Comuni, Amnesty International, svolge una intensa opera di sensibilizzazione sul diritto d'asilo verso l'intero territorio. La collaborazione del Ciac si estende a 23 comuni del territorio della città di Parma, con una rete di 23 sportelli che erogano servizi, con il coinvolgimento di un numero crescente di comuni nell'impegno per l'accoglienza, l'integrazione di richiedenti asilo/rifugiati/titolari di protezione umanitaria e la riabilitazione nel caso di vittime di tortura.

www.ciaconlus.org

<https://www.facebook.com/ciaconlus>

▪ **COALIZIONE ITALIANA PER LE LIBERTÀ E I DIRITTI CIVILI (CILD)**

La Coalizione Italiana per le Libertà e i Diritti civili (CILD) è una rete di organizzazioni della società civile che lavora per difendere e promuovere i diritti e le libertà di tutti, unendo attività di advocacy, campagne pubbliche e azione legale, in particolare in tema di asilo e protezione internazionale, immigrazione, uguaglianza e antidiscriminazione.

<https://cild.eu/> <https://www.facebook.com/CILDitalia> <https://twitter.com/Cild2014>

▪ **COMITATO PER LA LOTTA CONTRO LA FAME NEL MONDO**

Il Comitato sviluppa un'azione di raccolta, selezione, riciclaggio di materiali, utilizzando il ricavato per finanziare progetti di promozione umana, anche allestendo containers di aiuti nei casi di emergenze nazionali ed internazionali e, in collaborazione anche con Caritas e le Istituzioni pubbliche e private. Nato per sostenere progetti di aiuti a realtà in paesi del terzo mondo, oggi il Comitato va incontro ad alcune forme di disagio e povertà locale, in particolare nuovi tipi di povertà (migranti, senza dimora, rom, disoccupati e profughi).

www.comitatoforli.org

<https://www.facebook.com/comitatoforli/>

<https://twitter.com/ComitatoForli>

▪ **CONVOL - CONFERENZA PERMANENTE DELLE ASSOCIAZIONI, FEDERAZIONI E RETI DI VOLONTARIATO**

ConVol è un'associazione di terzo livello costituita nel 1991 alla quale aderiscono le principali Associazioni, Federazioni e Reti di Volontariato che agiscono in campo nazionale e internazionale. Non ha scopo di lucro, ha fini esclusivi di solidarietà, è apartitica e aconfessionale, la sua struttura e i suoi contenuti sono democratici. ConVol rappresenta le

organizzazioni di volontariato aderenti e il volontariato nazionale; promuove il volontariato, il suo ruolo e le sue funzioni, la cultura della gratuità, della solidarietà e della cittadinanza attiva; tutela il volontariato rispetto a comportamenti delle istituzioni e di qualsiasi altro soggetto; favorisce lo sviluppo di relazioni organiche e continuative di collaborazione fra le organizzazioni di volontariato, fra queste e gli altri attori sociali: pubblici, privati e del Terzo settore.

<http://www.convol.it/>

▪ **COORDINAMENTO DELLE ASSOCIAZIONI DI VOLONTARIATO DELLA ZONA LAME**

Il Coordinamento Volontariato Lame è una Organizzazione di Volontariato costituita da 17 associazioni presenti o comunque operanti nella zona Lame, un territorio di media periferia molto vasto della città di Bologna che comprende numerosi insediamenti di edilizia popolare, è abitato da persone e nuclei familiari provenienti in maggioranza da altri paesi, italiani e stranieri ed è caratterizzato da una presenza di minori e giovani tra le più consistenti della città e con un alto rischio di devianza.

www.coordinamentovolontariatolame.it

▪ **CREDERE NEL CAMBIAMENTO**

Crederne nel cambiamento è un'associazione di volontariato aperta a tutti coloro che cercano di risollevarsi, riabilitarsi, rieducarsi, con la finalità di (re)inserirsi nel mondo del lavoro. L'azione di aiuto si realizza accogliendo ogni persona senza distinzione di età, religione, cultura, politica, e invitandola a seguire un programma di rinascita, che lo cambierà giorno dopo giorno. Il campo di applicazione è quello della meccanica dove maggiori sono le possibilità di lavoro nel territorio modenese.

www.crederenelcambiamento.org

<https://www.facebook.com/crederenelcambiamento/>

▪ **CSV TERRE ESTENSI ODV**

I Centri di Servizio per il Volontariato nascono per essere al servizio delle organizzazioni di volontariato (OdV) e, allo stesso tempo, sono da queste gestiti, secondo il principio di autonomia affermato dalla legge 266/91. I Centri hanno il compito di organizzare, gestire ed erogare servizi di supporto tecnico, formativo ed informativo per promuovere e rafforzare la presenza ed il ruolo dei volontari in tutti gli enti del Terzo settore (4,8 milioni secondo i dati Istat 2011).

<http://www.volontariato.com>

<https://www.facebook.com/modenasociale/>

▪ **DEDALUS**

Dedalus ha un'esperienza trentennale nel campo della ricerca, progettazione e gestione di servizi a valenza sociale nel campo delle problematiche connesse all'esclusione sociale delle fasce deboli, dell'economia del territorio e dello sviluppo locale. Dedalus è un'impresa economica, sociale e democratica, tesa sia a migliorare il benessere delle comunità locali, sia alla costruzione di occasioni di lavoro per i propri soci. In particolare, è attenta ai diritti delle persone che vi lavorano, senza distinzioni di ruolo, provenienza nazionale, appartenenza di genere o religiosa.

<http://www.coopdedalus.it/>

<https://www.facebook.com/dedaluscoop/>

▪ **DIACONIA VALDESE**

La Diaconia Valdese promuove e realizza progetti di accoglienza e supporto a migranti, richiedenti asilo e rifugiati, offrendo: accoglienza diffusa sul territorio, tramite l'inserimento dei migranti in appartamenti dove possono gestire in autonomia la vita quotidiana; supporto linguistico, culturale, legale e di orientamento lavorativo tramite la dislocazione sul territorio di Community center; iniziative di facilitazione dell'accesso ai servizi socio-sanitari e educativi; progetti di inserimento in corsi di formazione e di attivazione di tirocini formativi. A livello internazionale la Diaconia Valdese è inoltre partner del progetto europeo Fast Lane volto a migliorare le metodologie per l'inserimento dei rifugiati nel mercato del lavoro. La Diaconia Valdese accoglie quasi 600 migranti tra Piemonte, Liguria, Lombardia, Veneto, Toscana, Sicilia e Campania, collaborando con i Comuni, il Sistema di Protezione per Richiedenti Asilo e Rifugiati e i CAS (Centri di Accoglienza Straordinaria).

www.diaconiavaldese.org

<https://www.facebook.com/DiaconiaValdese>

<https://twitter.com/DiaconiaValdese>

▪ **FONDAZIONE PROGETTO ARCA**

ARCA si adopera per produrre cambiamento e integrazione sociale, ascoltare senza pregiudizio, intervenire negli ambiti di bisogno della persona meno presidiati, promuovere azioni resilienti. Nella filiera dei servizi dedicati all'accoglienza dei migranti, ARCA presta un'attenzione particolare alle donne richiedenti asilo più fragili: donne singole, mamme sole con bambini o in attesa di un figlio. La maggior parte di loro è stata vittima di violenza di genere.

<https://www.progettoarca.org/>

<https://www.facebook.com/fondazioneprogettoarca>

<https://twitter.com/ProgettoArca>

▪ **FRATELLI È POSSIBILE**

Con il contributo della Regione Emilia-Romagna e il sostegno di partner - fra i quali ACER Rimini, il Comune di Poggio Torriana e il Comune di Santarcangelo di Romagna -, la Cooperativa Fratelli è Possibile realizza iniziative di sensibilizzazione ai valori della pace e dell'interculturalità per la promozione di atteggiamenti di solidarietà quotidiana, di integrazione dell'altro e di educazione a uno sviluppo sostenibile, inoltre creando occasioni di dialogo costruttivo in diversi ambiti sociali quali quello abitativo, socio-educativo e lavorativo, incrementando e valorizzando la collaborazione fra enti e istituzioni del territorio.

www.fratellipossibile.it

<https://www.facebook.com/fratellipossibile/>

<https://twitter.com/possibilescs>

▪ **GIOCASPORT E NON SOLO**

L'Associazione "Giocasport e non solo" si ispira ai principi della solidarietà umana e si propone di agire in favore dei soggetti svantaggiati dal punto di vista fisico, psichico, economico, sociale e familiare.

www.giocasport.eu

<https://www.facebook.com/Ass3Febbraio/>

▪ **INTEGRATION PROJECT**

La cooperativa PROGETTO INTEGRAZIONE nasce nel 1991, riunendo un gruppo di operatori e ricercatori da anni impegnati sulle problematiche dell'immigrazione straniera. Da allora, PROGETTO INTEGRAZIONE conduce un'attività a vasto raggio, tesa a sperimentare

metodologie di intervento innovative per favorire l'integrazione sociale e culturale degli immigrati e rifugiati, e a realizzare servizi in grado di rispondere alle esigenze conoscitive e operative di quel sempre più vasto pubblico a confronto con i cambiamenti sociali e culturali legati all'immigrazione.

<http://www.progettointegrazione.it/>

▪ **INTERSOS**

INTERSOS è l'organizzazione umanitaria italiana in prima linea nelle gravi emergenze per portare assistenza e aiuto immediato alle vittime di guerre, violenze, disastri naturali ed esclusione estrema, con particolare attenzione alla protezione delle persone più vulnerabili, contribuendo a soddisfare bisogni primari come il diritto al cibo, all'acqua, alla salute, alla protezione e all'istruzione.

<https://www.intersos.org/>

<https://www.facebook.com/Intersos.org/>

<https://twitter.com/intersos>

▪ **KWA DUNIA LE CULTURE DEL MAPPAMONDO**

KWA DUNIA ("con la terra" in swahili) è un'associazione che ha lo scopo di diffondere i valori della solidarietà internazionale e del dialogo fra le differenti culture. Tale impegno significa comprendere sempre meglio e problematizzare i rapporti fra i paesi del Nord e del Sud del mondo e i flussi migratori, ma anche favorire spazi di ascolto e narrazione fra le persone, ricercare possibilità e percorsi alternativi per una politica e pratiche di sviluppo autocentrate, di valorizzazione delle specificità culturali e di solidarietà fra paesi e comunità.

www.kwadunia.it

<https://www.facebook.com/kwaduniacentrointerculturale/>

▪ **MENTORSHIP II**

"Mentorship II, Verso un Network di università inclusive" è un progetto avviato su proposta dell'Organizzazione Internazionale per le Migrazioni (OIM) in partnership con la Conferenza dei Rettori delle Università Italiane (CRUI) e il Ministero dell'Università e della Ricerca (MUR), finanziato dal Ministero dell'Interno. Nell'ambito del progetto l'Università di Pisa ha istituito un Comitato di Mentori la cui missione è quella di favorire l'inclusione e la coesione sociale all'interno della comunità accademica, attraverso la promozione di ambienti sociali in cui gli individui possano incontrarsi e costruire relazioni volte alla valorizzazione delle diversità.

<https://www.aise.it/immigrazione/mentorship-ii-alluniversita%C3%A0-di-pisa-il-progetto-per-lintegrazione-degli-studenti-migranti/157991/157#.YFERS4r2YwU.twitter>

<https://unimentorship.it/>

▪ **MUKONDO**

MUKONDO è un'associazione senza scopi di lucro che si è costituita a Parma nel 2008 grazie all'iniziativa di un gruppo di persone che continuano con rinnovato entusiasmo ed impegno l'opera da allora intrapresa, con un comune interesse rivolto a bambini e a sensibilizzare il più ampio numero di persone, attraverso una adeguata comunicazione, sui disagi sociali esistenti nei paesi terzi e nella realtà della città di Parma.

www.mukondo.org

▪ **NUOVI ORIZZONTI PER VIVERE L'ADOZIONE - NOVA**

NOVA è una associazione di volontariato di genitori adottivi che desiderano condividere la propria esperienza ed aiutare chi si appresta a compiere un simile percorso ad intraprenderlo in modo sereno e consapevole, accompagnando e sostenendo i genitori adottivi durante il

loro cammino verso l'adozione e riconoscendo una centralità assoluta ai bisogni ed alle esigenze dei bambini, con dolorose storie di abbandono.

<https://www.associazionenova.org/> <https://www.facebook.com/novaadozioni>

▪ **P.A. HELP FOR CHILDREN PARMA**

Lo scopo dell'associazione è quello di aiutare le persone, in particolare i bambini, che si trovino in precarie condizioni di salute e in gravi difficoltà economiche, o che siano privi di assistenza morale o materiale. Cominciato come una sfida, è continuato come un impegno profondo, assunto in nome della solidarietà e della dignità umana, al di sopra dei popoli, delle razze, delle ideologie e delle religioni.

www.helpforchildren.it

▪ **RiminiForMutoko**

RiminiForMutoko è nato per iniziativa di un gruppo di amici e relative famiglie, che facendo proprio il motto del loro leader – “Tante briciole messe insieme formano un panino e un panino vuol dire salvare la vita a un bambino” – hanno deciso di dedicare parte del loro tempo libero alla promozione e realizzazione di progetti di utilità e solidarietà sociale in Italia e all'estero, favorire soggetti in situazioni di disagio.

www.riminiformutoko.it <https://www.facebook.com/riminiformutoko/>

▪ **SOLIDARIETA' IN RETE**

Solidarietà in Rete nasce nel 2009, in concomitanza con la crisi economica, che ha colpito soprattutto i ceti meno abbienti e più poveri, ma che non ha risparmiato nemmeno famiglie e singoli che fino ad allora vivevano in modo dignitoso. La perdita del lavoro è stata (ed è tutt'ora) la prima e peggiore conseguenza della crisi che va ad incidere sui più elementari bisogni delle famiglie: la casa, gli alimenti, le necessità quotidiane. Da allora l'Associazione ha costruito un percorso, insieme alla Caritas parrocchiale, che ha portato ad aprire anche un centro di distribuzione di indumenti e una scuola di socializzazione rivolta alle donne straniere (momenti di condivisione sulle varie esperienze culturali, sulle necessità quotidiane di ognuna di loro apprendendo in questo modo la conoscenza della nostra lingua). Oltre a queste esperienze l'Associazione propone ai cittadini momenti di formazione e informazione su tematiche economiche, di giustizia e di integrazione sociale in modo da diffondere sempre più modelli di legalità e stili di vita più sobri.

www.solidarietairete.org

▪ **SOPRA I PONTI**

L'associazione Sopra I Ponti nasce a Bologna nel 1995 per volontà di un gruppo di immigrati marocchini e cittadini bolognesi allo scopo di promuovere l'inserimento sociale e culturale dei migranti nel tessuto cittadino, di realizzare occasioni di incontro e di sensibilizzare le istituzioni e l'opinione pubblica sul problema abitativo di migranti e persone in difficoltà. Con il tempo e l'evolversi della realtà dell'immigrazione in Italia, l'associazione ha allargato i suoi orizzonti con iniziative in campo educativo, organizzando interventi interculturali nelle scuole ed eventi pubblici per promuovere la conoscenza reciproca e la partecipazione dei migranti alla vita cittadina.

<http://www.sopraiponti.it/>

<https://www.facebook.com/Associazione-Sopra-I-Ponti-216795321019/>

▪ **SOS ERM**

SOS ERM - Emergenza Rifugiati Milano, associa circa 70 volontari del Comune di Milano che si alternano tutti i giorni dalle 9 alle 12 per fornire la prima accoglienza ai rifugiati in arrivo,

prima che vengano registrati e accompagnati in uno dei centri di accoglienza del Comune Milano, come tappa e breve accoglienza verso un futuro per i rifugiati che si spera sia migliore di ciò che hanno lasciato.

<http://www.facebook.com/soserm>

▪ **SSP ASSOCIAZIONI INDO-BENGALESI DI BOLOGNA**

Sanatan Sanskritik Parishad & World Peace Society of Bologna (Associazioni Indo-Bengalesi di Bologna) raccoglie le persone (immigrati) che parlano la lingua bengalese provenienti dall'India e dal Bangladesh. SSP è un'associazione culturale che vuole promuovere la lingua e la cultura del Bengala. In collaborazione con World Peace Society, SSP organizza ogni anno Durga Puja, offre assistenza agli emigrati in difficoltà e corsi di lingua (italiano, inglese e bengalese) e collabora con le altre associazioni sul territorio per promuovere iniziative congiunte a scopo culturali e umanitario.

http://www.kalpana.it/ita/altro/sanatan_sanskritik_parishad.htm

<http://www.facebook.com/people/Sunil-Deepak/1055184756>

<http://twitter.com/sunildeepak>

▪ **TIRANGA**

Tiranga si propone di portare in Italia un pezzo della cultura indiana attraverso manifestazioni artistiche, mostre di fotografia, attività recreative, organizzazione di seminari tematici sui diversi aspetti dell'India. Ma soprattutto organizzare dei viaggi particolari per piccoli gruppi (giungle, castelli e villaggi) dove la magia contrasta con la realtà quotidiana della società indiana.

<https://www.facebook.com/Associazione-culturale-Tiranga-971128949581104/>

▪ **TRE FEBBRAIO**

L'Associazione 3 Febbraio A3F promuove il protagonismo, l'autodeterminazione e l'autorganizzazione dei fratelli e delle sorelle immigrate che lottano insieme agli antirazzisti italiani per battere ogni tipo di razzismo per affermare e costruire nella società la solidarietà interetnica come principio di una società libera, aperta e accogliente basata sul rispetto e sulla convivenza pacifica di uomini e donne di differenti etnie, culture, fedi religiose.

<https://www.a3f.org/>

▪ **UCRAINA – “ITALIA-UCRAINA (BOLOGNA)”**

L'associazione Italia-Ucraina Bologna è nata a Bologna nel 2009 per iniziativa di un piccolo gruppo di ucraini e italiani di Bologna e provincia, con il duplice scopo di promuovere e diffondere nell'Emilia Romagna la conoscenza dell'Ucraina, della sua ricchezza culturale, della sua storia e delle sue tradizioni popolari e di essere un punto di riferimento e di aggregazione per gli Ucraini, per le famiglie italo-ucraine e per tutte le persone residenti in Emilia-Romagna che sono interessati all'Ucraina a qualsiasi titolo.

<http://associazioneitaliaucraina.blogspot.it/>

[https://www.blogger.com/share-](https://www.blogger.com/share-post.g?blogID=3827943379074046612&postID=6122840350262673913&target=facebook)

[post.g?blogID=3827943379074046612&postID=6122840350262673913&target=facebook](https://www.blogger.com/share-post.g?blogID=3827943379074046612&postID=6122840350262673913&target=facebook)

[https://www.blogger.com/share-](https://www.blogger.com/share-post.g?blogID=3827943379074046612&postID=6122840350262673913&target=twitter)

[post.g?blogID=3827943379074046612&postID=6122840350262673913&target=twitter](https://www.blogger.com/share-post.g?blogID=3827943379074046612&postID=6122840350262673913&target=twitter)

Other initiatives dedicated to migrants

▪ **CENTRO INTERCULTURALE ZONARELLI BOLOGNA**

Il Centro Interculturale Zonarelli Bologna è un reale punto di riferimento della città per gli stranieri, le associazioni, per il dialogo interculturale e la valorizzazione delle diversità; produce incontri, aggregazione e reti di relazioni. È uno spazio che accoglie e sostiene l'iniziativa del modo associativo rispettandone l'originalità e l'autonomia, opera come incubatore di iniziative di realtà associative, sostiene lo sviluppo di programmi e attività realizzate in partnership con associazioni finalizzate al dialogo interculturale, alla visibilità sociale e alla partecipazione e agisce come promotore dell'azione interculturale.

<https://centrozonarelli.wordpress.com/>

▪ **DIRTY GIRLS OF LESVOS**

Dirty Girls of Lesbos sta sperimentando l'uso della semplice pratica ambientale di lavare i materiali usati negli sforzi di soccorso umanitario: con la visione che diventerà lo status quo per le più grandi agenzie umanitarie internazionali e per i governi che ospitano i rifugiati.

www.dirtygirlsoflesvos.com

<http://www.facebook.com/dirtygirlslesvos>

▪ **DRAPEN I HAVET / A DROP IN THE OCEAN**

Lo scopo di A Drop in the Ocean è fornire supporto agli sfollati e informare il pubblico sulla loro situazione, lavorando all'interno e all'esterno dei campi profughi distribuendo gli articoli necessari e organizzando varie attività ricreative e di apprendimento per adulti e bambini.

www.drapenihavet.no

<https://www.facebook.com/drapenihavet/>

<https://twitter.com/drapenihavet>

▪ **OPEN BORDERS - SGUARDI MIGRANTI**

Progetto di lavoro fotografico collettivo sulle migrazioni e le frontiere in Europa, auto-finanziato, che pubblica lavori esclusivamente su media indipendenti, in cooperazione con progetti sociali di aiuto ai rifugiati che svolgono attività di divulgazione nelle scuole ed in ogni contesto sociale. L'obiettivo del progetto è diffondere e mettere sempre più persone a conoscenza degli aspetti umanitari, sociali e politici correlati alla migrazione.

<https://www.facebook.com/sguardimigranti/> <https://twitter.com/sguardimigranti>

▪ **RETE SAI**

Il Sistema di accoglienza e integrazione SAI è costituito dalla rete degli enti locali che per la realizzazione di progetti di accoglienza integrata accedono, nei limiti delle risorse disponibili, al Fondo nazionale per le politiche e i servizi dell'asilo. A livello territoriale gli enti locali, con il prezioso supporto delle realtà del terzo settore, garantiscono interventi di accoglienza integrata che, oltre ad assicurare servizi di vitto e alloggio, prevedono in modo complementare anche misure di informazione, accompagnamento, assistenza e orientamento, attraverso la costruzione di percorsi individuali di inserimento socio-economico.

<https://www.retesai.it/>

<https://www.facebook.com/Cittalia/>

Projects addressing migrants

▪ **ARCS CULTURE SOLIDALI**

ARCS Culture Solidali promuove processi di cambiamento sociale che garantiscano a ogni persona, in particolare a quelle che appartengono a fasce vulnerabili della popolazione, piena

inclusione sociale e percorsi di cittadinanza attiva, completo godimento dei diritti civili, uguaglianza di genere, accesso all'istruzione, alla formazione professionale e al mondo del lavoro. ARCS agisce per realizzare un mondo di diritti globali, di pace e di democrazia, giusto e sostenibile.

<https://www.arcsculturesolidali.org/>

<https://www.facebook.com/arcsculturesolidali>

<https://twitter.com/ArcsCultSol>

▪ **FONDAZIONE CASA DELLA CARITÀ**

La Casa della Carità è una fondazione che persegue finalità sociali e culturali, sostenendo azioni e cultura dell'accoglienza a Milano. Promuove la campagna #EroStraniero.

<https://casadellacarita.org/>

<https://www.facebook.com/CasaDellaCaritaMilano/>

<https://twitter.com/casadellacarita>

▪ **GENTI DI PACE**

Nell'incontro con il mondo degli immigrati, la Comunità Sant'Egidio ha percepito una forte domanda di amicizia e di condivisione dei valori di cittadinanza, che si è concretizzato nel progetto "Genti di pace", che riunisce oggi persone di 120 diverse nazionalità attorno ad un progetto di cittadinanza solidale e pacifica. Intraprendere con coraggio un percorso di accoglienza e integrazione, di convivenza feconda tra persone di lingue e religioni diverse, crea una cultura che cambia il clima umano e costituisce un investimento in vista di un futuro migliore per tutti. Cresce così un tessuto di relazioni, di incontri, di esperienze condivise; si celebrano insieme le feste religiose degli uni e degli altri, come la Pasqua, il Natale, il Ramadan, creando una consuetudine alla convivenza sulla base del rispetto e della solidarietà, favorendo la conoscenza reciproca.

<https://www.santegidio.org/pageID/30108/langID/it/GENTI-DI-PACE.html>

<https://www.facebook.com/santegidio.org/> <https://twitter.com/santegidionews>

<https://twitter.com/primapersoneTS/>

▪ **MELTING POT EUROPA**

Melting Pot Europa è un progetto di comunicazione indipendente nato nel 1996, frutto dell'impegno collettivo di associazioni, esperti, avvocati, docenti, attivisti, giornalisti, fotografi, videomakers, che mettono a disposizione il loro lavoro per la realizzazione di uno spazio di informazione e approfondimento libero, autonomo e gratuito. Il Progetto ha l'ambizione di offrirsi come strumento di lavoro e nello stesso tempo come spazio di riflessione e di costruzione dal basso di una nuova narrazione delle migrazioni del nostro tempo.

www.meltingpot.org

<http://www.facebook.com/pages/Melting-Pot-Europa/137210956310640>

<https://twitter.com/MeltingPotEU>

▪ **NOTIZIE MIGRANTI**

Notizie Migranti è un coraggioso esperimento di giornalismo interculturale. Il progetto nasce nel 2010, ad opera dell'Associazione di Volontariato medico sociale "Jerry Essan Masslo", in partenariato con il Centro Migrantes Campania, il Comitato "Don Peppe Diana" e Libera Caserta, per dar vita ad un'informazione, con il contributo in redazione anche di giovani migranti, che affronta il tema immigrazione come risorsa e non come problema, trattando i cittadini stranieri come soggetti e mai come oggetti.

<https://www.notziemigranti.it/il-progetto/>
<https://www.facebook.com/notziemigranti/>
<https://twitter.com/notziemigranti>

▪ **PIÙCULTURE**

PiùCulture, giornale dell'intercultura a Roma, che sostiene iniziative riferite ai migranti e rifugiati che, arrivati in Italia, si trovano nelle maglie di una rete che non sempre accoglie, trovando molte difficoltà, e promuove una rete che includa i rifugiati e le associazioni che sul territorio si occupano di offrire dei servizi.

www.piuculture.it
<https://www.facebook.com/piuculture/>
<https://twitter.com/RPiuculture>

▪ **REFUGEES WELCOME ITALIA**

Parte del network europeo Refugees Welcome International fondato a Berlino nel 2014 e ora attivo in 15 Paesi, Refugees Welcome Italia nasce grazie all'impegno e alla dedizione di un gruppo di professionisti con competenze multidisciplinari e una solida esperienza nel campo delle politiche dell'accoglienza e dell'inclusione sociale: project manager, operatori sociali, psicologi, legali, ricercatori sociali, esperti di comunicazione e raccolta fondi, giornalisti, fotografi. Refugees Welcome Italia promuove un modello di accoglienza basato sullo scambio e l'accoglienza in famiglia, l'incontro e la conoscenza reciproca tra rifugiati e cittadini italiani, per aiutare a combattere i pregiudizi, discriminazioni e luoghi comuni.

<https://refugees-welcome.it/>
<https://www.facebook.com/refugeeswelcomeitalia/>
https://twitter.com/Refugees_it

▪ **SCONFINI**

Sconfini è la rete regionale per i diritti l'accoglienza e la solidarietà internazionale della Regione Friuli Venezia Giulia per la riaffermazione dei valori della Carta Costituzionale nazionale, della Dichiarazione Universale dei Diritti umani e della Carta dei Diritti Fondamentali dell'Unione Europa. Pubblica e promuove il manifesto "I CARE. Me ne faccio carico / O cjapi a cûr/ Es liegt mir a m herzen/ Mar mi je".

<http://sconfini.net/> <https://www.facebook.com/PrimaLePersoneTrieste/>

▪ **TERRE LIBERE**

Il progetto "terrelibere.org" nasce nel 1999. È uno dei primi siti web italiani a produrre inchieste e ricerche. Fin dall'inizio, si caratterizza come un progetto originale ("altre forme di comunicazione") sia rispetto ai mezzi su carta che nei confronti di Internet, su argomenti quali le migrazioni e la disuguaglianza.

www.terrelibere.org
<https://www.facebook.com/terrelibere.org/>
<https://www.twitter.com/terrelibere/>

▪ **UNIONE NAZIONALE ITALIANA PER RIFUGIATI ED ESULI**

UNIRE nasce da un gruppo di rifugiati con lo scopo di diventare la prima rete nazionale dei rifugiati che vivono in Italia. UNIRE è uno spazio condiviso per costruire e potenziare la rete delle associazioni promosse dai rifugiati e dei singoli attivisti, quale cassa di risonanza delle voci dai territori, con l'obiettivo di restituire protagonismo, autorappresentazione e auto-narrazione.

<https://www.unirerifugiati.org/>

<https://www.facebook.com/unirerifugiati/>
<https://twitter.com/UNIRE>

Mentoring networks

▪ **ACTIONAID ITALIA**

ActionAid è un'organizzazione internazionale indipendente presente in oltre 45 paesi e, insieme alle comunità più povere, agisce contro la povertà e l'ingiustizia, collaborando a livello locale, nazionale e internazionale per realizzare il cambiamento e per far crescere l'equità, migliorando la qualità della democrazia e sostenendo così chi vive in situazioni di povertà e marginalità. ActionAid Italia lavora attraverso e oltre la federazione internazionale per contribuire a raggiungere il cambiamento sociale al quale aspira. Il contributo specifico si caratterizza attraverso una visione, una missione e dei valori fondamentali a orientare l'impegno condiviso e guidare le scelte.

<https://www.actionaid.it/>

<https://www.facebook.com/ActionAid.Italia>

<https://twitter.com/actionaiditalia> <https://www.linkedin.com/company/actionaid-italia>

▪ **ANOLF ASSOCIAZIONE NAZIONALE OLTRE LE FRONTIERE**

L'ANOLF - Associazione Nazionale Oltre Le Frontiere - è un'associazione di immigrati di varie etnie a carattere volontario, democratico che ha come scopo la crescita dell'amicizia e della fratellanza tra i popoli, nello spirito della Costituzione italiana. Promossa dalla CISL, l'ANOLF si fonda sul protagonismo degli immigrati per la tutela delle loro esigenze e la crescita della nostra società ed è presente su tutto il territorio nazionale con le ANOLF Regionali (20), le Sezioni Provinciali (101) e Territoriali (10).

<http://www.anolf.it>

<https://www.facebook.com/anolfnaz/>

<https://twitter.com/AnolfNazionale>

▪ **ARCHIVIO DELLE MEMORIE MIGRANTI**

L'Archivio delle memorie migranti (AMM) nasce come deposito (repository) di storie, narrazioni e testimonianze raccolte all'interno di una scuola di italiano per migranti con lo scopo di affiancare una sperimentazione terapeutica inizialmente portata avanti da un gruppo di volontari in collaborazione con Medici Contro la Tortura. L'Archivio delle memorie migranti è uno spazio reale e virtuale di racconti, autonarrazioni e dialoghi tra chi ha vissuto l'esperienza della migrazione e vuole condividerla e chi è interessato a conoscerne il vissuto e le riflessioni. AMM è una "comunità di pratica" fatta di persone che perseguono obiettivi comuni da punti di vista diversi e molteplici: dalla raccolta di testimonianze alla produzione di racconti di sé, dalla realizzazione di audio e video partecipati alla elaborazione di materiali didattici per far rivivere l'esperienza della migrazione nelle scuole.

<https://www.archiviomemoriemigranti.net/> <https://twitter.com/AMMArchivio>

▪ **ARCISOLIDARIETÀ**

ArciSolidarietà è un'Associazione di Volontariato attiva da diversi anni sul territorio bolognese che, a partire dal 2015, ha scelto di occuparsi prioritariamente, in sinergia con Arci Bologna, di migrazioni attraverso l'attivazione di percorsi di accoglienza, tutela e integrazione rivolti a rifugiati e richiedenti asilo. Azioni e percorsi di integrazione si affiancano a una

costante attività di sensibilizzazione della cittadinanza in modo da favorire scambio, condivisione e reale conoscenza dei migranti e della loro storia.

<http://www.arcibologna.it/attivita/migrazioni/accoglienza>

https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?kid_directed_site=0&sdk=joey&u=http%3A%2F%2Fwww.arcibologna.it%2Fattivita%2Fmigrazioni%2Faccoglienza&display=popup&ref=pluggin&src=share_button

https://twitter.com/intent/tweet?original_referer=http%3A%2F%2Fwww.arcibologna.it%2F&ref_src=twsrc%5Etfw&text=Accoglienza&tw_p=tweetbutton&url=http%3A%2F%2Fwww.arcibologna.it%2Fattivita%2Fmigrazioni%2Faccoglienza

- **ASGI**

L'Associazione per gli studi giuridici sull'immigrazione (ASGI) si occupa degli aspetti legali dell'immigrazione. Grazie al contributo dei propri membri (avvocati, accademici, consulenti e rappresentanti della società civile) a vari livelli - amministrativo, decisionale e giuridico -, in ambito nazionale ed europeo, ASGI opera nei vari settori dell'immigrazione e dei diritti dei migranti, compresi antidiscriminazione e xenofobia, diritti dei bambini e dei minori non accompagnati, richiedenti asilo e rifugiati, apolidi e cittadinanza. I membri dell'ASGI costituiscono un network di persone che si scambiano informazioni, riceve e fornisce aggiornamenti sulle prassi, realizza progetti che hanno un forte impatto sul territorio e modificano norme e leggi discriminatorie partecipa e organizza formazione, diffondendo sul territorio una cultura dell'integrazione attraverso la tutela dei diritti.

<http://www.asgi.it/>

https://twitter.com/asgi_it

<https://www.facebook.com/AssociazioneStudiGiuridiciImmigrazione>

- **ASSOCIAZIONE CENTRO INCONTRO**

Centro Incontro propone percorsi di inserimento sociale, culturale, economico, lavorativo per migranti e rifugiati politici o umanitari, attraverso la valorizzazione dei talenti, delle competenze professionali nonché dei patrimoni culturali e linguistici. Il Centro realizza spazi di incontro e di riferimento per persone di cultura e lingua diverse, prestando specifica attenzione alle problematiche legate al vissuto migratorio e alla ricomposizione del nucleo familiare in Italia, promuovendo il dialogo interculturale attraverso eventi e laboratori di conoscenza del fenomeno migratorio, per contrastare ogni forma di discriminazione e favorire la partecipazione attiva dei migranti sul territorio.

<https://www.centroincontro.org/>

<https://www.facebook.com/apscentroincontro>

- **ASSOCIAZIONE TRAMA DI TERRE**

Trama di Terre è un'associazione interculturale di donne provenienti da tutto il mondo che ha l'obiettivo di accogliere e costruire relazioni tra donne native e migranti, promuovere i diritti di autodeterminazione di tutte e contrastare le discriminazioni e la violenza maschile in tutte le sue forme.

<http://www.tramaditerre.org/>

<https://www.facebook.com/tramaditerre>

<https://twitter.com/tramaditerre>

- **BLACK POST**

Il progetto editoriale "Black post- L'informazione nero su bianco" è il primo giornale online redatto esclusivamente da ragazzi/e immigrati, che ha l'obiettivo di far sì che lo straniero, da

oggetto dell'informazione, diventi soggetto attivo della comunicazione. Il progetto si propone quindi di mettere in primo piano chi troppo spesso viene denigrato, discriminato e non riesce ad esprimere il proprio punto di vista, con una prospettiva diversa e una redazione composta esclusivamente da immigrati di prima o seconda generazione.

<https://www.blackpost.it/>

<https://www.facebook.com/Blackpost2/>

<https://twitter.com/BlackPostItalia>

- **CELIVO**

CELIVO è un'organizzazione di volontariato (ODV) di secondo livello costituita da organizzazioni di volontariato e da altri Enti del Terzo Settore che opera nel territorio della città metropolitana di Genova. Dal 2011, CELIVO coordina la Rete Migranti che a sua volta raccoglie le associazioni che si occupano di migranti e integrazione sul territorio, organizzando diverse azioni come eventi, seminari formativi, pubblicazioni, progetti.

www.celivo.it <https://www.facebook.com/celivopromozione.volontariato/>

- **CENTRO INTERCULTURALE ZONARELLI BOLOGNA**

Il Centro Interculturale Zonarelli Bologna è un reale punto di riferimento della città per gli stranieri, le associazioni, per il dialogo interculturale e la valorizzazione delle diversità; produce incontri, aggregazione e reti di relazioni. È uno spazio che accoglie e sostiene l'iniziativa del modo associativo rispettandone l'originalità e l'autonomia, opera come incubatore di iniziative di realtà associative, sostiene lo sviluppo di programmi e attività realizzate in partnership con associazioni finalizzate al dialogo interculturale, alla visibilità sociale e alla partecipazione e agisce come promotore dell'azione interculturale.

<https://centrozonarelli.wordpress.com/>

- **CENTRO STUDI MEDI'**

Il Centro Studi MEDI' è stato fondato nel 2003 da alcuni enti non profit che operano, a Genova, nell'ambito dell'immigrazione. Attualmente sono soci sostenitori di Medi: Federazione Regionale Solidarietà e Lavoro, Consorzio Sociale Agorà, Fondazione Auxilium, Cooperativa La Salle, Associazione Il CeSto, CEIS Genova-Fondazione Bianca Costa.

www.csmedi.com

<https://www.facebook.com/pg/CSMediGenova>

<https://twitter.com/CSMediGenova>

- **CIAC**

CIAC Centro Immigrazione Asilo e Cooperazione Internazionale tutela i diritti e garantisce accoglienza e integrazione per la popolazione migrante e le categorie vulnerabili esposte a esclusione sociale. Da anni Ciac, con la Provincia di Parma, i Comuni, Amnesty International, svolge una intensa opera di sensibilizzazione sul diritto d'asilo verso l'intero territorio. La collaborazione del Ciac si estende a 23 comuni del territorio della città di Parma, con una rete di 23 sportelli che erogano servizi, con il coinvolgimento di un numero crescente di comuni nell'impegno per l'accoglienza, l'integrazione di richiedenti asilo/rifugiati/titolari di protezione umanitaria e la riabilitazione nel caso di vittime di tortura.

www.ciaconlus.org <https://www.facebook.com/ciaconlus>

- **CONVOL - CONFERENZA PERMANENTE DELLE ASSOCIAZIONI, FEDERAZIONI E RETI DI VOLONTARIATO**

ConVol è un'associazione di terzo livello costituita nel 1991 alla quale aderiscono le principali Associazioni, Federazioni e Reti di Volontariato che agiscono in campo nazionale e

internazionale. Non ha scopo di lucro, ha fini esclusivi di solidarietà, è apartitica e aconfessionale, la sua struttura e i suoi contenuti sono democratici. ConVol rappresenta le organizzazioni di volontariato aderenti e il volontariato nazionale; promuove il volontariato, il suo ruolo e le sue funzioni, la cultura della gratuità, della solidarietà e della cittadinanza attiva; tutela il volontariato rispetto a comportamenti delle istituzioni e di qualsiasi altro soggetto; favorisce lo sviluppo di relazioni organiche e continuative di collaborazione fra le organizzazioni di volontariato, fra queste e gli altri attori sociali: pubblici, privati e del Terzo settore.

<http://www.convol.it/>

▪ **COORDINAMENTO DELLE ASSOCIAZIONI DI VOLONTARIATO DELLA ZONA LAME**

Il Coordinamento Volontariato Lame è una Organizzazione di Volontariato costituita da 17 associazioni presenti o comunque operanti nella zona Lame, un territorio di media periferia molto vasto della città di Bologna che comprende numerosi insediamenti di edilizia popolare, è abitato da persone e nuclei familiari provenienti in maggioranza da altri paesi, italiani e stranieri ed è caratterizzato da una presenza di minori e giovani tra le più consistenti della città e con un alto rischio di devianza.

www.coordinamentovolontariatolame.it

▪ **CSV TERRE ESTENSI ODV**

I Centri di Servizio per il Volontariato nascono per essere al servizio delle organizzazioni di volontariato (OdV) e, allo stesso tempo, sono da queste gestiti, secondo il principio di autonomia affermato dalla legge 266/91. I Centri hanno il compito di organizzare, gestire ed erogare servizi di supporto tecnico, formativo ed informativo per promuovere e rafforzare la presenza ed il ruolo dei volontari in tutti gli enti del Terzo settore (4,8 milioni secondo i dati Istat 2011).

<http://www.volontariato.com>

<https://www.facebook.com/modenasociale/>

▪ **CSVNET**

CSVnet è l'associazione nazionale dei Centri di servizio per il volontariato (Csv), che associa e rappresenta tutti i 51 Csv istituiti grazie alla legge quadro sul Volontariato (n. 266/1991, oggi abrogata) e oggi regolati dal Codice del terzo settore. Si ispira ai principi della Carta dei valori del volontariato e della Carta della rappresentanza e punta a rafforzare la collaborazione, lo scambio di esperienze e di competenze fra i Csv per meglio realizzarne le finalità, nel rispetto della loro autonomia. A questo scopo, fornisce vari servizi di consulenza, formazione e sostegno e opera affinché la rete dei Csv si consolidi quale sistema di "agenzie per lo sviluppo locale della cittadinanza responsabile.

<https://www.csvnet.it/>

<https://www.facebook.com/CSVnet-904724502974742/>

<https://twitter.com/CSVnet>

▪ **DEDALUS**

Dedalus ha un'esperienza trentennale nel campo della ricerca, progettazione e gestione di servizi a valenza sociale nel campo delle problematiche connesse all'esclusione sociale delle fasce deboli, dell'economia del territorio e dello sviluppo locale. Dedalus è un'impresa economica, sociale e democratica, tesa sia a migliorare il benessere delle comunità locali, sia alla costruzione di occasioni di lavoro per i propri soci. In particolare, è attenta ai diritti delle

persone che vi lavorano, senza distinzioni di ruolo, provenienza nazionale, appartenenza di genere o religiosa.

<http://www.coopdedalus.it/>

<https://www.facebook.com/dedaluscoop/>

▪ **DNA**

DNA è una rete di cooperative sociali e di associazioni che gestiscono centri di mediazione sociale nella regione Emilia Romagna, che ha dialogo, negoziazione ed ascolto nel proprio dna. L'obiettivo è diffondere la conoscenza e gli strumenti della mediazione negli enti pubblici e nelle città, attraverso la collaborazione e il sostegno reciproco, la formazione e l'organizzazione di eventi e seminari regionali, promuovendo la crescita della comunità in un'ottica di prevenzione alla violenza, di coesione sociale e di convivenza pacifica.

<https://www.dna-retemediazioneer.it/>

<https://www.facebook.com/DNAmediazionesociale/>

▪ **FOCUS – CASA DEI DIRITTI SOCIALI DI ROMA**

La Federazione FOCUS raccoglie tutte le esperienze di volontariato attive nella promozione dei diritti, allo scopo di riqualificare e dare strategia alle azioni quotidiane tramite progetti concreti, esprimendo un profondo bisogno di pace e democrazia e proponendo le linee guida in quattro aree operative: Tutela dei Diritti ed Advocacy; Intercultura e Plurilinguismo; Scuole popolari/inte(g)razione linguistica; Sviluppo locale.

<https://www.dirittisociali.org/>

▪ **FONDAZIONE AUXILIUM**

Dal 1931, la Fondazione Auxilium è un ente ecclesiale, espressione della Chiesa di Genova, patrocinato dalla Caritas Diocesana realizza progetti che sostengono alcuni servizi specifici, colgono problematiche particolari e sperimentano approcci innovativi, spesso condotti in rete con altri soggetti pubblici e del privato sociale e superano la dimensione locale per collegarsi a scenari nazionali ed europei che permettono ad Auxilium di leggere i fenomeni sociali nella loro prospettiva transnazionale. Concorrono a questo modello gli enti che fanno parte del Sistema Auxilium: l'Associazione per l'Auxilium, i Volontari per l'Auxilium, le cooperative sociali Il Melograno ed Emmaus Genova.

<http://www.fondazioneauxilium.it>

<https://www.facebook.com/fondazioneauxilium/>

<https://twitter.com/auxilium2015>

▪ **FORUM DISUGUAGLIANZE E DIVERSITÀ**

Il Forum Disuguaglianze Diversità intende disegnare politiche pubbliche e azioni collettive che riducano le disuguaglianze e favoriscano il pieno sviluppo di ogni persona. Grazie all'alleanza fra cittadini organizzati e ricerca, ragioni e sentimenti presenti in una moltitudine di pratiche possono aiutare a trasformare paura e rabbia nell'avanzamento verso una società più giusta.

<https://www.forumdisuguaglianzediversita.org/>

<http://www.facebook.com/ForumDisuguaglianzeDiversita>

http://www.twitter.com/@DD_forum

▪ **INTEGRATION PROJECT**

La cooperativa PROGETTO INTEGRAZIONE nasce nel 1991, riunendo un gruppo di operatori e ricercatori da anni impegnati sulle problematiche dell'immigrazione straniera. Da allora, PROGETTO INTEGRAZIONE conduce un'attività a vasto raggio, tesa a sperimentare

metodologie di intervento innovative per favorire l'integrazione sociale e culturale degli immigrati e rifugiati, e a realizzare servizi in grado di rispondere alle esigenze conoscitive e operative di quel sempre più vasto pubblico a confronto con i cambiamenti sociali e culturali legati all'immigrazione.

<http://www.progettointegrazione.it/>

- **REFUGEES WELCOME ITALIA**

Parte del network europeo Refugees Welcome International fondato a Berlino nel 2014 e ora attivo in 15 Paesi, Refugees Welcome Italia nasce grazie all'impegno e alla dedizione di un gruppo di professionisti con competenze multidisciplinari e una solida esperienza nel campo delle politiche dell'accoglienza e dell'inclusione sociale: project manager, operatori sociali, psicologi, legali, ricercatori sociali, esperti di comunicazione e raccolta fondi, giornalisti, fotografi. Refugees Welcome Italia promuove un modello di accoglienza basato sullo scambio e l'accoglienza in famiglia, l'incontro e la conoscenza reciproca tra rifugiati e cittadini italiani, per aiutare a combattere i pregiudizi, discriminazioni e luoghi comuni.

<https://refugees-welcome.it/>

<https://www.facebook.com/refugeeswelcomeitalia/>

https://twitter.com/Refugees_it

- **Rete NEAR**

Rete Nazionale Giovanile contro ogni forma di discriminazione.

<http://www.retenear.it/> <https://twitter.com/ReteNear>

- **RETE SAI**

Il Sistema di accoglienza e integrazione SAI è costituito dalla rete degli enti locali che per la realizzazione di progetti di accoglienza integrata accedono, nei limiti delle risorse disponibili, al Fondo nazionale per le politiche e i servizi dell'asilo. A livello territoriale gli enti locali, con il prezioso supporto delle realtà del terzo settore, garantiscono interventi di accoglienza integrata che, oltre ad assicurare servizi di vitto e alloggio, prevedono in modo complementare anche misure di informazione, accompagnamento, assistenza e orientamento, attraverso la costruzione di percorsi individuali di inserimento socio-economico.

<https://www.retesai.it/>

<https://www.facebook.com/Cittalia/>

- **SCONFINI**

Sconfini è la rete regionale per i diritti l'accoglienza e la solidarietà internazionale della Regione Friuli Venezia Giulia per la riaffermazione dei valori della Carta Costituzionale nazionale, della Dichiarazione Universale dei Diritti umani e della Carta dei Diritti Fondamentali dell'Unione Europea. Pubblica e promuove il manifesto "I CARE. Me ne faccio carico / O cjapi a cûr/ Es liegt mir a m herzen/ Mar mi je".

<http://sconfini.net/>

<https://www.facebook.com/PrimaLePersoneTrieste/>

<https://twitter.com/primapersoneTS/>

- **SOLIDARIETA' IN RETE**

Solidarietà in Rete nasce nel 2009, in concomitanza con la crisi economica, che ha colpito soprattutto i ceti meno abbienti e più poveri, ma che non ha risparmiato nemmeno famiglie e singoli che fino ad allora vivevano in modo dignitoso. La perdita del lavoro è stata (ed è tutt'ora) la prima e peggiore conseguenza della crisi che va ad incidere sui più elementari

bisogni delle famiglie: la casa, gli alimenti, le necessità quotidiane. Da allora l'Associazione ha costruito un percorso, insieme alla Caritas parrocchiale, che ha portato ad aprire anche un centro di distribuzione di indumenti e una scuola di socializzazione rivolta alle donne straniere (momenti di condivisione sulle varie esperienze culturali, sulle necessità quotidiane di ognuna di loro apprendendo in questo modo la conoscenza della nostra lingua). Oltre a queste esperienze l'Associazione propone ai cittadini momenti di formazione e informazione su tematiche economiche, di giustizia e di integrazione sociale in modo da diffondere sempre più modelli di legalità e stili di vita più sobri.

www.solidarietainrete.org

▪ **UNIONE NAZIONALE ITALIANA PER RIFUGIATI ED ESULI**

UNIRE nasce da un gruppo di rifugiati con lo scopo di diventare la prima rete nazionale dei rifugiati che vivono in Italia. UNIRE è uno spazio condiviso per costruire e potenziare la rete delle associazioni promosse dai rifugiati e dei singoli attivisti, quale cassa di risonanza delle voci dai territori, con l'obiettivo di restituire protagonismo, autorappresentazione e auto-narrazione.

<https://www.unirerifugiati.org/>

<https://www.facebook.com/unirerifugiati/>

<https://twitter.com/UNIRE>

▪ **WOMEN - RETE DELLE DONNE DEL MEDITERRANEO EST E SUD EUROPEO**

WOMEN è una rete internazionale di donne rappresentanti di istituzioni ed Associazioni attive nell'area del Mediterraneo, dei Balcani e dell'Est Europeo. Sorta nel 1999 come rete informale e costituita in associazione nel 2004, ha l'obiettivo di promuovere pari opportunità fra donne e uomini e contribuire alla valorizzazione delle differenze culturali e delle culture di genere.

<http://www.comune.forli.fc.it/servizi/menu/dinamica.aspx?idArea=72479&idCat=68444&ID=70652> <http://www.women-network.it/>

7.3. Polska

Instytucje państwowe, agencje i przedstawicielstwa organizacji międzynarodowych

- **Amnesty International Polska.**
Organizacja, która w swoich działaniach kieruje się uniwersalnością i niepodzielnością praw człowieka, bezstronnością i niezależnością, solidarnością międzynarodową i skutecznymi działaniami na rzecz konkretnych osób, których prawa zostały złamane.
<https://amnesty.org.pl/>
- **Międzynarodowa Organizacja do Spraw Migracji (IOM)**
Jest agendą powiązaną ONZ i wiodącą światową organizacją w dziedzinie migracji. W skład IOM wchodzi 173 państwa członkowskie, w tym Polska. Misją Międzynarodowej Organizacji do Spraw Migracji (IOM) jest promowanie uporządkowanej migracji z poszanowaniem praw człowieka, dla dobra wszystkich. IOM wspiera kraje w sprostaniu wyzwaniom operacyjnym i społeczno-gospodarczym związanym z migracjami, pomaga migrantom, chroni ich prawa.
www.poland.iom.int
- **UNHCR – Przedstawicielstwo w Polsce**
Główne zadania Przedstawicielstwa UNHCR w Polsce to monitorowanie dostępu osób starających się o nadanie statusu uchodźcy do terytorium Polski oraz do rzetelnych procedur azylowych. Do innych naszych zadań należy ocena warunków przyjmowania i szukanie trwałych rozwiązań dla osób objętych ochroną międzynarodową, osób objętych innymi formami ochrony, a także bezpaństwowców.
www.unhcr.pl
- **Urząd do Spraw Cudzoziemców**
Urząd zajmuje się m.in. nadawaniem statutu uchodźcy, udzielaniem cudzoziemcom azylu, udzielaniem zgody na pobyt tolerowany oraz udzielaniem ochrony czasowej.
<https://udsc.gov.pl/>

Organizacja pozarządowe

- **AZJA Centrum Wymiany Kulturowej**
Fundacja działająca na rzecz integracji społeczności azjatyckiej zamieszkującej Gminę Lesznowola.
<https://www.facebook.com/pg/AZJA-Centrum-Wymiany-Kulturowej-925742097500524/about/>
- **Caritas Polska**
Struktura Caritas w Polsce składa się z Caritas Polska, która pełni funkcję koordynatora projektów ogólnopolskich i zagranicznych oraz 44 Caritas diecezjalnych, które niosą bezpośrednią pomoc potrzebującym.
www.caritas.pl
- **Centrum Edukacji Obywatelskiej**
Największa edukacyjna organizacja pozarządową w Polsce. Przy jej wsparciu nauczycielki i nauczyciele wprowadzają do szkoły metody nauczania i tematy, dzięki którym uczennice i

uczniowie angażują się w swoją edukację i lepiej radzą sobie z wyzwaniami współczesnego świata.

<https://ceo.org.pl/>

- **Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć C**

Centrum świadczy bezpłatną pomoc prawną uchodźcom i cudzoziemcom ubiegającym się o ochronę międzynarodową w Polsce.

<https://www.pomocprawna.org/>

- **Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek**

Od 2012 roku wspiera nowych mieszkańców Trójmiasta w zrozumieniu polskich procedur dotyczących legalizacji pracy i pobytu, doradza jak szukać pracy i jak zatrudniać obcokrajowców, prowadzi pro bono sprawy osób doświadczających dyskryminacji, organizuje naukę języka polskiego oraz wydarzenia integracyjne.

<http://cwii.org.pl/>

- **Fundacja „MultiOcalenie”**

Organizacja mająca na celu wspieranie dialogu międzykulturowego i międzyreligijnego, a także działania mające na celu wspieranie cudzoziemców przebywających na terytorium Polski.

<http://www.multiocalenie.org.pl>

- **Fundacja „Nasz Wybór”**

Została założona 2009 roku przez Ukraińców i ich przyjaciół Polaków, aby pracować na rzecz ukraińskich migrantów w Polsce, pomagać im w integracji z polskim społeczeństwem i polską kulturą, a także zapoznawać Polaków z kulturą ukraińską. Z czasem Fundacja rozszerzyła grupę odbiorców swoich działań na obywateli innych krajów.

<https://naszwybor.org.pl/>

- **Fundacja Adulis**

Głównym obszarem działania fundacji jest zorganizowanie społeczności migrantów z Afryki Wschodniej i zachęcanie ich do integracji. Oferuje wsparcie w zachowywaniu własnej tożsamości, pielęgnowaniu tradycji, kultury, obyczajów i języka, ale i w integracji z polskim społeczeństwem przyjmującym. Organizujemy bezpośrednią pomoc dla migrantów np. w zakresie doradztwa prawnego, spraw urzędowych i poradnictwa zawodowego.

<http://fundacja.adulis.pl/>

- **Fundacja Centrum Badań Migracyjnych**

Jest miejscem gdzie można uzyskać informację i wsparcie związane z legalizacją pobytu, pracy oraz spraw związanych z życiem codziennym. Pracownicy mówią jak wypełnić formularze, tłumaczą i wyjaśniają zawiłości polskiego prawa. Fundacja pomaga cudzoziemcom oraz osobom, którym zależy na pobycie cudzoziemca w Polsce. Organizuje warsztaty, kursy językowe, szkolenia, spotkania integracyjne.

<https://migrant.poznan.pl/pl/>

- **Fundacja Centrum Iqraa**

Misją fundacji jest pomoc imigrantom w integracji z lokalnymi społecznościami.

<https://pl-pl.facebook.com/pg/iqraafoundationinpoland/about/>

- **Fundacja Dialog**

Celem i misją fundacji jest dialog wyrażający się w miłości do drugiego człowieka i przekształcający społeczeństwo we wspólnotę, w której poszanowane są prawa człowieka i godność osoby ludzkiej.

www.fundacjadiaalog.pl

▪ **Fundacja dla Somalii**

Organizacja pozarządowa tworzona przez imigrantów i Polaków, którzy wspólnie działają na rzecz promowania dialogu międzykulturowego oraz integracji imigrantów ze społeczeństwem przyjmującym. Skupiamy się przede wszystkim na aktywizacji zawodowej cudzoziemców oraz promowaniu różnorodności kulturowej w miejscu pracy. Pokazujemy, że osoby przybywające do Polski z najdalszych nawet zakątków świata są wykształcone, wykwalifikowane i zmotywowane.

<http://fds.org.pl/>

▪ **Fundacja dla Wolności**

Działa na rzecz równości wszystkich ludzi, niezależnie od pochodzenia, koloru skóry, płci czy wyznania. Fundacja koncentruje się na cudzoziemcach i to do nich adresuje najważniejsze działania. Promuje różnorodność kultur i światopoglądów. Działa na rzecz integracji i poprawy sytuacji uchodźców, migrantów, kobiet i innych grup zagrożonych wykluczeniem.

www.fundacjadlawolnosci.org

▪ **Fundacja Emic**

Od 2015 roku pomaga migrantom i uchodźcom stawiać pierwsze kroki w Polsce. Dąży do tego, aby ludzie, których wspieramy, usamodzielnili się: z powodzeniem opanowali język polski i poznawali polską kulturę, mogli odnaleźć się w nowej codzienności i stać się jej częścią, a także uzyskać niezależność finansową.

www.maszprawowiedziec.com.pl

▪ **Fundacja Inna Przestrzeń**

Aktywnie działa na rzecz promowania otwartości, demokracji i wielokulturowości. Otwiera nowe przestrzenie dla wypowiedzi artystycznej i społecznej w Polsce i na świecie. Angażuje się w działania na rzecz praw człowieka i włącza zwykłych ludzi w ich realizację. Prowadzi działania w obszarze edukacji interdyscyplinarnej oraz realizuje projekty współpracy rozwojowej i na rzecz społeczeństwa obywatelskiego wspólnie z lokalnymi partnerami w różnych miejscach świata.

<https://www.innaprzestrzen.pl/>

▪ **Fundacja Instytut na rzecz Państwa Prawa**

Organizacja pozarządowa utworzona przez polskich i amerykańskich prawników związanych z Wydziałem Prawa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Powstała w celu wspierania inicjatyw zmierzających do podnoszenia świadomości prawnej społeczeństwa, podnoszenia kwalifikacji zawodowych prawników, promowania prawa europejskiego i idei integracji europejskiej, działania na rzecz ochrony praw człowieka i reformy systemu edukacji prawniczej.

<https://panstwowprawa.org/>

▪ **Fundacja Instytut Spraw Publicznych (ISP)**

Jeden z wiodących polskich think tanków, niezależny ośrodek badawczo-analityczny. Poprzez prowadzenie badań, ekspertyz i rekomendacji dotyczących podstawowych kwestii życia publicznego służy obywatelowi, społeczeństwu i państwu. ISP współpracuje z ekspertami i badaczami z polskich i zagranicznych ośrodków naukowych.

<https://www.isp.org.pl/>

▪ **Fundacja Kalejdoskop Kultur**

Platforma dialogu międzykulturowego. Powołana do życia jako inicjatywa osób i organizacji reprezentujących różne narody i grupy etniczne. Misją jest aktywizacja społeczna i obywatelska imigrantów, cudzoziemców oraz mniejszości narodowych i etnicznych. Poprzez nawiązywanie bezpośrednich relacji pomiędzy imigrantami, a obywatelami RP reprezentującymi inne narodowości tradycyjnie zamieszkujące Polskę, stara się ułatwić proces integracji w nowych warunkach kulturalno-społecznych i ekonomicznych tym, którzy z różnych powodów opuścili swoją Ojczyznę.

<http://kalejdoskopkultur.pl/>

▪ **Fundacja Kobiety Wędrownie**

Realizuje działania integracyjne adresowane zawsze do grup złożonych z nowych i starych mieszkańców lokalnych społeczności, we współpracy z instytucjami samorządowymi i organizacji społecznymi.

<https://www.facebook.com/Fundacja.Kobiety.Wedrowne/>

▪ **Fundacja Kultury Świata**

Promuje wymianę i edukację międzykulturową pomiędzy przedstawicielami różnych kultur w ramach projektów edukacji globalnej, współpracy na rzecz rozwoju, wypraw i projektów naukowo-badawczych, a także akcji społecznych i inicjatyw kulturalnych.

<http://kulturyswiata.org/>

▪ **Fundacja na rzecz Różnorodności Polistrefa**

Niezależna, ogólnopolska organizacja pozarządowa zajmująca się przeciwdziałaniem dyskryminacji i promowaniem praw człowieka. Działa na rzecz osób z grup postrzeganych stereotypowo i doświadczających dyskryminacji, w szczególności ze względu na wyznanie i bezwyznaniowość, narodowość i pochodzenie etniczne, płeć, orientację psychoseksualną i tożsamość płciową.

<http://www.polistrefa.pl/>

▪ **Fundacja na rzecz Różnorodności Społecznej (FRS)**

Niezależna organizacja pozarządowa, której misją jest kształtowanie otwartego społeczeństwa różnorodnego poprzez wspieranie dialogu międzykulturowego i integracji społecznej, przeciwdziałanie dyskryminacji, rozwijanie wiedzy i narzędzi w zakresie integracji społecznej i równego traktowania, oraz wzmacnianie pozycji migrantów, migrantek i społeczności migranckich (empowerment).

<http://ffrs.org.pl/>

▪ **Fundacja na rzecz zbliżenia kultur "OPEN ART"**

Misją fundacji jest upowszechnianie wielokulturowości, udostępnianie dóbr kultury narodowej i etnicznej wszystkich narodów oraz wielonarodowa i wielokulturowa integracja społeczna. Fundacja realizuje swoją misję poprzez realizację przedsięwzięć kulturalnych, artystycznych i społecznych.

<https://open-art.oferteo.pl/>

▪ **Fundacja Obywatelska Perspektywa**

Skupia swoje działania przede wszystkim na szerzeniu postaw tolerancji, autentycznego dialogu i współpracy pomiędzy różnymi narodami, grupami etnicznymi, religiami i kulturami, co stanowi główny cel statutowy Fundacji.

<http://www.obywatelska.org.pl/>

▪ **Fundacja Ocalenie**

Pomaga uchodźcom i uchodźczynom, imigrantom i imigrantkom, repatriantom i repatriantkom budować nowe życie w Polsce. Wspiera migrantów i migrantki w integracji i indywidualnym rozwoju. Działa na rzecz dialogu międzykulturowego i wzmocnienia społeczeństwa obywatelskiego. Dąży do tego, aby każdy człowiek mógł żyć godnie i w poszanowaniu swoich praw.

<https://ocalenie.org.pl/>

▪ **Fundacja Polska Gościnność**

Misją jest tworzenie Polski otwartej i tolerancyjnej, gdzie każdy jest traktowany z szacunkiem. Wspiera działania na rzecz poprawy warunków życia imigrantów i uchodźców. Zajmuje się rozwijaniem świadomości na temat losu uchodźców i imigrantów, przede wszystkim w Polsce i Europie. Stara się w ten sposób wpływać na politykę migracyjną, walczyć z ksenofobią, stereotypami i ignorancją.

<http://polskagoscinnosc.org/>

▪ **Fundacja Polskie Forum Migracyjne**

Działa na rzecz integracji cudzoziemców i Polaków mieszkających za granicą, a także inicjuje i wspiera działania, które prowadzą do dialogu między ludźmi różnych kultur. Specjalizuje się w działaniach informacyjnych, udzielaniu bezpośredniego wsparcia cudzoziemcom (psychologicznego, na rynku pracy, w legalizacji pobytu), szkoleniach (dla nauczycieli, psychologów, urzędników) oraz w działaniach na pograniczu edukacji formalnej i nieformalnej (warsztaty, gry miejskie). PFM w szczególny sposób wspiera migrantki - poprzez organizację szkół rodzenia oraz grup wsparcia dla mam-migrantek.

www.forummigracyjne.org

▪ **Fundacja Różnosfera**

Polem zainteresowania fundacji jest działanie na rzecz dostępności szeroko rozumianego wsparcia psychologicznego oraz rozwoju osobistego dla grup i osób, które mogą mieć ten dostęp utrudniony, działanie na rzecz spójności i aktywności społecznej, oraz działanie na rzecz poszanowania, doceniania oraz promocji różnorodności i równych szans w społeczeństwie oraz zapobiegania wykluczeniu i dyskryminacji grup słabszych lub mniejszościowych.

<https://www.facebook.com/fundacjaroznosfera/>

▪ **Fundacja Rozwoju „Oprócz granic”**

Od cudzoziemca do obywatela - planowanie legalnego pobytu w Polsce. Kompleksowe wsparcie dla migrantów.

www.frog.org.pl

▪ **Fundacja Rozwoju Lokalnego Parasol**

Pomaga ludziom i organizacjom się rozwijać, kształtować własne otoczenie oraz nieść pomoc innym. Stara się budować relacje instytucjonalne i społeczne dla poszukiwanych dobrych i trwałych rozwiązań. Działa w przekonaniu, że rozwój powstaje z różnorodności, a duże zmiany nie zawsze wymagają dużych inwestycji.

<http://fundacjaparasol.org/>

▪ **Fundacja Strefa WolnoSłowa**

Poprzez artystyczne projekty międzynarodowe, działania interdyscyplinarne oraz inicjatywy angażujące uchodźców i imigrantów mieszkających na terytorium Polski działa na rzecz dialogu międzykulturowego, integracji europejskiej i praw człowieka.

<http://strefawolnoslowa.pl/>

- **Fundacja Ternopilska**
 Prowadzi działania na rzecz udanej integracji migrantów w Polsce. Promuje wartości międzykulturowe i udziela cudzoziemcom pomocy prawnej.
<http://ternopilska.com/>
- **Fundacja w Stronę Dialogu**
 Pomaga ludziom poznać się nawzajem, zrozumieć się, uczyć się od siebie i dbać o to, żeby reagować na wykluczenie i jakiegokolwiek formy przemocy wobec osób i grup nieuprzywilejowanych. Dostarcza praktycznych narzędzi i wskazówek, jak tę wiedzę wykorzystać w swoim środowisku i inicjować działania, które stygmatyzowane grupy czy sytuacje pokażą z pozbawionej stereotypów perspektywy i tym samym uruchomią nieco inne postrzeganie.
<https://fundacijawstronedialogu.pl/>
- **Fundacji Instytut Równowagi Społeczno-Ekonomicznej**
 Misją jest tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi edukacji nieformalnej i rozpowszechnianie koncepcji life long learning. Fundacja realizowała będzie swe cele poprzez działalność edukacyjną ukierunkowaną na rozwój aktywności społecznej i obywatelskiej wszystkich grup społecznych oraz instytucji działających w tej przestrzeni.
<https://irse.pl/>
- **Helsińska Fundacja Praw Człowieka**
 Apolityczna organizacja działająca na rzecz ochrony i promocji praw człowieka.
<https://www.hfhr.pl/>
- **Jasmin – Stowarzyszenie Przyjaciół na rzecz Współpracy Międzykulturowej**
 Członkami stowarzyszenia są osoby pochodzące z różnych krajów, wywodzące się z różnych kręgów kulturowych. Celem jest rozwijanie szeroko rozumianej współpracy międzykulturowej.
<http://www.jasmin.org.pl/>
- **Jezuickie Centrum Społeczne „w Akcji”**
 Celem jest organizowanie pomocy materialnej uchodźcom w Polsce, promocja wiary i sprawiedliwości w krajach Trzeciego Świata, a także rozwój młodych ludzi poprzez doświadczenie wolontariatu.
<https://www.wakcji.org/>
- **Polska Akcja Humanitarna**
 Niesie pomoc cierpiącym w wyniku konfliktów zbrojnych i katastrof naturalnych. Działa z poszanowaniem zasad humanitaryzmu, bezstronności, neutralności i niezależności.
<https://www.pah.org.pl/>
- **Refugees Szczecin**
 Stowarzyszenie działające na rzecz tolerancji, otwartości i przeciwko nienawiści.
<https://www.facebook.com/RefugeesSzczecin/>
- **Regionalne Centrum Wolontariatu w Lublinie**
 Organizacja kompleksowo zajmująca się wolontariatem. Główne kierunki działania to: koordynowanie pracą wolontariuszy, formacja, promocja oraz inspirowanie społeczności lokalnych, środowisk duszpasterskich do tworzenia klubów, biur i centrów wolontariatu. Centrum zrealizowało kilka projektów na rzecz integracji cudzoziemców.
<http://wolontariat.org.pl/lublin/>
- **Stowarzyszenie „Dla Ziemi”**

Misja: chcemy, by uchodźcy i migranci czuli się na Lubelszczyźnie bezpiecznie, tak jak w swoim domu; by dzieci, które wraz z rodzicami, musiały uciekać przed wojną i prześladowaniami mogły się uczyć i bawić wspólnie z polskimi rówieśnikami; by mieszkańcy naszego regionu widzieli w uchodźcach ludzi potrzebujących pomocy, a nie zagrożenie.

<https://dlaziemi.org/>

▪ **Stowarzyszenie HOMO FABER**

Działania skupiają się na dwóch aspektach wielokulturowości w Lublinie i regionie - z jednej strony na pracy na rzecz społeczności lokalnych mierzących się z wyzwaniem przyjęcia grup imigrantów i uchodźców, z drugiej – na powrotach do przeszłości, by na bazie doświadczeń Polski i Europy z mniejszościami etnicznymi i narodowymi tworzyć programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży i w ten sposób przygotowywać ją do życia w coraz bardziej zróżnicowanym społeczeństwie.

<https://www.hf.org.pl/ao/index.php>

▪ **Stowarzyszenie Integracji Cudzoziemców SIC!**

Celem jest promowanie godnego traktowania i ochrony osób z różnych kręgów kulturowych oraz rozwijanie ich harmonijnego współistnienia w społeczeństwie. W tym celu organizacja prowadzi działania edukacyjne, integracyjne i kulturowe, skierowane zarówno do cudzoziemców, jak i do społeczeństwa polskiego. Poprzez organizowanie wydarzeń kulturalnych, kampanii informacyjnych i edukacyjnych, a także prowadzenie poradnictwa dla cudzoziemców, chce działać na rzecz integracji i aktywnego włączania osób z różnych kręgów kulturowych w życie społeczne.

<https://www.facebook.com/integracja.cudzoziemcow>

▪ **Stowarzyszenie INTERKULTURALNI PL**

Zostało założone przez grupę psychologów, prawników i kulturoznawców. Misją jest działanie na rzecz rozwoju społeczeństwa otwartego i wielokulturowego.

<https://interkulturalni.pl/-2.html>

▪ **Stowarzyszenie Interwencji Prawnej**

Misją jest zapewnienie spójności społecznej poprzez działanie na rzecz równości wszystkich ludzi wobec prawa. Wspiera przede wszystkim uchodźców i uchodźczynie oraz migrantów i migrantki w Polsce. Obecnie stanowią oni jedną z grup silnie narażoną na dyskryminację oraz wykluczenie.

<https://interwencjaprawna.pl/>

▪ **Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego PRO HUMANUM**

Działalność stowarzyszenia jest nastawiona na zapobieganie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji różnych grup społecznych oraz przeciwdziałanie dyskryminacji we wszystkich dziedzinach życia społecznego.

<https://www.prohumanum.org/>

▪ **Stowarzyszenie NOMADA**

Wrocławska organizacja pozarządowa działająca na rzecz praw człowieka, ich popularyzacji i obrony, szczególnie wśród grup wykluczonych, imigrantów, obcokrajowców, mniejszości etnicznych czy religijnych. Działa na rzecz wszechstronnego rozwoju społeczeństwa otwartego i obywatelskiego. Dąży do kształtowania postaw solidarności międzyludzkiej i porozumienia ludzi o różnym pochodzeniu i statusie społecznym.

<https://nomada.info.pl/>

▪ **The Hope Project Polska**

Stowarzyszenie wspierające uchodźców poprzez: obecność bezpośrednio na Lesbos; wysyłkę pomocy humanitarnej oraz działalność edukacyjną. <http://thppolska.org/>

- **Werbistowskie Centrum Migranta Fu Shenfu**

Działalność i pomoc dotyczy trzech istotnych spraw: legalizacji pobytu oraz pomocy w znalezieniu pracy oraz nauki języka polskiego.

<https://www.migrant.pl/index.php/pl/>

Projekty

- **Centrum Wielokulturowe**

Jest projektem, współfinansowanym przez Urząd m. st. Warszawy. Koncepcja centrum została opracowana podczas prac nad Programem Rozwoju Kultury do 2020 roku. Centrum planowano jako siedzibę dla warszawskich organizacji zrzeszających cudzoziemców i działających na rzecz migrantów i wielokulturowości.

<https://centrumwielokulturowe.waw.pl/>

- **Migranckie Centrum Wsparcia – MCW**

Prowadzi działania wspierające migrantów i migrantki Polsce: konsultacje, szkolenia, staże, warsztaty oraz wydarzenia integracyjne.

<https://www.facebook.com/MigrantSupportCentre>

- **Refugees Welcome Polska**

Łączy uchodźców z Polakami, którzy chcą z nimi dzielić swój dom.

<https://refugeeswelcome.pl/>

- **Sopockie Centrum Integracji i Wsparcia Cudzoziemców**

Punkt, gdzie cudzoziemcy mieszkający bądź przebywający na terenie Sopotu mogą uzyskać zarówno podstawowe, codzienne informacje jak i specjalistyczne wsparcie. Punkt ma być również miejscem wspierającym integrację i wymianę kulturową, otwierającym społeczność lokalną na kontakt z przybyszami spoza Polski, a cudzoziemcom dającym możliwość poznania i zrozumienia Polskiej kultury i lokalnej specyfiki i uwarunkowań.

<https://www.facebook.com/sciiwc>

- **Uchodzcy.info**

Powstała z myślą o podnoszeniu świadomości społecznej na temat uchodźców w Polsce i Europie poprzez upowszechnianie rzetelnej wiedzy i obalanie stereotypów. Jest również rodzajem przewodnika po różnych formach zaangażowania i pomocy – zawiera praktyczną wiedzę i najpotrzebniejsze narzędzia. Jej zadaniem jest zachęcanie i inspirowanie do działań na rzecz uchodźców.

<http://uchodzcy.info/>

- **Wsparcie integracji cudzoziemców na Mazowszu**

Służy poprawie integracji obywateli państw trzecich zamieszkujących na terenie województwa mazowieckiego jest współfinansowany z Programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji oraz budżetu państwa.

<https://migranci-mazowsze.caritas.pl/o-projekcie/>

Grupy nieformalne

- **Dom Otwarty**

Warszawska inicjatywa nieformalna, która powstała na początku 2016 r. jako wyraz niezgody na pogardę i nienawiść wobec uchodźców i migrantów. Przez ten czas przeprowadziliśmy setki zajęć szkolnych o uchodźcach i krytycznym podejściu do informacji, odwiedziliśmy kilkadziesiąt miejscowości z uchodźczym kinem, byliśmy organizatorami i uczestnikami dziesiątek debat i spotkań poświęconych migracjom i uchodźstwu.

<http://www.facebook.com/InicjatywaDomOtwarty>

- **From Poznan with Love**

Oddolna inicjatywa grupy poznanianek zawiązana po tym, jak z wolontariatu w obozie dla uchodźców w Nea Kavala w Grecji wróciła jedna z inicjatorek. W odpowiedzi na apel o pomoc stworzyliśmy kampanię crowdfundingową na rzecz mieszkańców i mieszanek obozu w Nea Kavala.

<http://www.facebook.com/FromPoznanWithLove/>

- **Łódź pomaga uchodźcom**

Ludzką powinnością jest niesienie pomocy potrzebującym. Obowiązek ten wynika z solidarności – fundamentu godnego życia nas wszystkich.

https://www.facebook.com/lodzpomagauchodzcom/about/?ref=page_internal

- **Przyjaciele Ludzi**

Nieformalna inicjatywa z Katowic, działająca w obszarze migracji, wspierania osób z doświadczeniem uchodźczym, promowania wszelkich akcji związanych z prawami człowieka.

<https://www.facebook.com/PrzyjacieleLudziSlask/>

- **Stop przemocy wobec migrantek**

Grupa nieformalna składająca się z migrantek z różnych państw, które działają na rzecz przeciwdziałania przemocy wobec migrantek i uchodźczyń.

<https://www.facebook.com/pg/stop.przemocy.wobec.migrantek/posts/>

- **Witajcie w Krakowie / Welcome to Krakow**

Nieformalna grupa mieszkańców Krakowa, którzy wspierają uchodźców szukających nowego domu. Działa w celu poprawy sytuacji migrantów oraz migrantek. Prowadzi działania informacyjne oraz oferuje bezpośrednią pomoc osobom, które uciekając przed wojnami, biedą, poniżeniem i strachem.

<http://facebook.com/WelcomeKrakow/>

7.4. Niemcy

Institutionen, Behörden, öffentliche Einrichtungen, Agenturen in Deutschland

- **Ausländerämter in Deutschland**
Internetseite mit allen lokalen (kommunalen) Ämtern (Behörden) für Bürgerinnen und Bürger mit einer anderen als der deutschen Staatsangehörigkeit. Die "Ausländerämter" auf lokaler Ebene bearbeiteten die meisten verwaltungstechnischen und alltagsbezogenen Angelegenheiten von Zuwanderern, Asylbewerbern und Flüchtlingen in Deutschland.
<http://www.auslaenderaemter.de>
- **Ausländerbeauftragte des Landes Bremen**
<http://www.rathaus.bremen.de/detail.php?gsid=bremen54.c.11244.de>
- **Ausländerbeauftragter Thüringen**
<http://www.thueringen.de/th10/ab/index.aspx>
- **Ausländerbeauftragter von Sachsen-Anhalt**
<http://www.mi.sachsen-anhalt.de/themen/auslaenderrecht/integration/>
- **Beauftragte des Berliner Senats für Integration und Migration**
<http://www.berlin.de/lb/intmig/>
- **Bundesamt für Migration und Flüchtlinge**
Bundesamt für die administrative und rechtliche Abwicklung von Zuwanderung, Asylanträgen und Anerkennung der Flüchtlingseigenschaft in Deutschland mit Sitz in Nürnberg.
<http://www.bamf.de>
- **Bundesbeauftragte für Flüchtlinge und Migration**
Beauftragte der Bundesregierung für Migration und Flüchtlinge - Serviceportal der Bundesmigrationsbeauftragten, angesiedelt im Bundeskanzleramt (neben der Bundesbeauftragten auf Bundesebene gibt es in jedem Bundesland Integrationsbeauftragte auf Landesebene).
<http://www.integrationsbeauftragte.de>
- **Bundesministerium des Innern – Asyl**
Bundesministerium des Innern, Abteilung Asyl, Bundesseite mit Informationen zu allen rechtlichen Voraussetzungen, Formalitäten und Verwaltungsvorschriften für Asylbewerberinnen und Asylbewerber in Deutschland.
http://www.bmi.bund.de/DE/Themen/Migration-Integration/Asyl-Fluechtlingsschutz/asyl-fluechtlingsschutz_node.html
- **Bundesministerium des Innern – Zuwanderung**
Bundesministerium des Innern, Referat für Zuwanderung, Internetseite des Bundes mit Informationen zu allen rechtlichen Voraussetzungen, Formalitäten und Verwaltungsvorschriften für Einzelpersonen und Familien, die als reguläre / legale Zuwanderer nach Deutschland einwandern.
<http://www.zuwanderung.de>
- **Hessisches Sozialministerium (Integrationspolitik) –**
<http://www.hsm.hessen.de/stichworte/index.htm>
- **Integrationsbeauftragte Baden-Württemberg**
<http://www.integrationsministerium-bw.de/pb/,Lde/Startseite/Ministerium/Zustaendigkeiten>

- **Integrationsbeauftragte des Landes Brandenburg**
<http://www.integrationsbeauftragte.brandenburg.de>
- **Integrationsbeauftragter von Nordrhein-Westfalen**
<http://www.integrationsbeauftragter.nrw.de>
- **Landesamt für Asyl- und Flüchtlingsangelegenheiten Mecklenburg-Vorpommern**
http://www.mv-regierung.de/im/pages/lafi/lf_start.htm
- **Landesbeauftragte für Ausländerfragen Rheinland-Pfalz**
<http://mifkif.rlp.de/landesbeauftragter-fuer-migration-und-integration/>
- **Niedersächsisches Ministerium für Inneres und Sport**
http://www.mi.niedersachsen.de/master/0,,C29772_N13697_L20_D0_I522,00.html
- **Sächsischer Ausländerbeauftragter**
<http://www.fremdenfreundlichkeit-sachsen.de>
- **Zentrale Ausländerbehörde des Landes Hamburg**
<http://www.hamburg.de/auslaenderbehoerde/>

Internationale Organisationen in Deutschland

- **Amnesty international - Sektion der Bundesrepublik Deutschland e.V.**
E-mail: info@amnesty.de
Homepage: www.amnesty.de

- **Informationsverbund Asyl e.V. – Informationszentrum für Asyl**
E-mail: kontakt@asyl.net
Homepage: www.asyl.net
- **Internationale Liga für Menschenrechte**
Hilfe und Unterstützung bei Anfragen zu Menschenrechten und Menschenrechtsverletzungen
E-mail: vorstand@ilmr.de
Homepage: www.ilmr.de
- **IOM International Organization for Migration**
Deutsches Büro des IOM für Fragen zu Migration weltweit sowie grundlegender Art zu Deutschland
E-mail: IOM-Germany@iom.int
Homepage: www.iom.int
- **medico international**
Deutsches Büro von medico international
E-mail: info@medico.de
Homepage: www.medico.de
- **Terre Des Femmes – Deutsches Büro von Terre des Femmes, Sonderarbeitsgruppe für Migrantinnen und Flüchtlingsfrauen**
E-mail: info@frauenrechte.de
Homepage: www.terre-des-femmes.de
- **Terre Des Hommes – Menschenrechtsorganisation Terre des Hommes in Deutschland**
E-mail: terre@t-online.de
Homepage: www.tdh.de
- **UNHCR Der Hohe Flüchtlingskommissar der Vereinten Nationen – Hochkommissar der Vereinten Nationen für Flüchtlinge, deutscher Vertreter**
E-mail: gfrbe@unhcr.org
Homepage: www.unhcr.de

Nicht-Regierungsorganisationen in Deutschland

- **Arbeiterwohlfahrt - AWO Arbeiterwohlfahrt Bundesverband e.V.**
Arbeiterwohlfahrt Deutschland mit speziellen Programmen für Migranten, Flüchtlinge und Asylbewerber.
E-mail: info@awo.org
Homepage: www.awo.de
- **Bundesfachverband Unbegleitete Minderjährige Flüchtlinge e.V.**
Bundesverband für unbegleitete Minderjährige (Flüchtlinge).
E-mail: info@b-umf.de
Homepage: www.b-umf.de
- **Der Paritätische Gesamtverband**
Paritätischer Wohlfahrtsverband - Öffentlicher Wohlfahrtsverband mit speziellen Programmen für Migranten und Flüchtlinge einschließlich Familienhilfe.
E-mail: info@paritaet.org

- Homepage: www.der-paritaetische.de
- **Deutscher Caritasverband - Referat für Flüchtlingsfragen**
Deutscher Caritasverband, Katholisches Sozialwerk, Referat für Flüchtlinge.
E-Mail: Migration.Integration@caritas.de
Homepage: www.caritas.de
 - **Deutsches Rotes Kreuz – Generalsekretariat**
Sekretariat des Deutschen Roten Kreuzes, auch Ansprechpartner für internationale Suchanfragen.
E-mail: knochek@drk.de
Homepage: www.drk.de
 - **Diakonisches Werk der EKD**
Diakonieverband Deutschland, Evangelisches Diakoniewerk, spezielle Programme für Migranten, Flüchtlinge, Migrantinnen, Migrantenkinder.
E-Mail: diakonie@diakonie.de
Homepage: www.diakonie.de
 - **Gesellschaft für bedrohte Völker**
Gesellschaft für bedrohte Völker - Politische Aktions- und Lobbygruppe für Förderprogramme für ethnische Minderheiten und gefährdete(n) Menschen.
E-mail: info@gfbv.de
Homepage: www.gfbv.de
 - **PRO ASYL**
Pro Asyl Deutschland e.V. - Lobby- und politische Aktionsgruppe zur Unterstützung von Asylbewerbern und Flüchtlingen in Deutschland mit Fokus auf politische und soziale Rechte.
E-mail: proasyl@proasyl.de
homepage: www.proasyl.de
 - **UNO-Flüchtlingshilfe e.V.** – Flüchtlingshilfe der Vereinten Nationen - Hilfe für Flüchtlinge in Deutschland mit speziellen Programmen zur sozialen, wirtschaftlichen und integrativen Unterstützung mit Schwerpunkt auf Menschenrechten und Individualrechten.
E-mail: info@uno-fluechtlingshilfe.de
Homepage: www.uno-fluechtlingshilfe.de
 - **Women in Exile e.V. Initiative von Flüchtlingsfrauen**
Women in Exile Association, von Flüchtlingsfrauen geführt, mit Peer-Support-Programmen und Empowerment-Aktivitäten für Flüchtlingsfrauen.
E-mail: info@women-in-exile.net
Homepage: www.women-in-exile.net

Migrantennetzwerke in Deutschland

- **Aktion Courage**
Netzwerk für öffentliches Handeln und zivilgesellschaftliches Empowerment zur Unterstützung von Migranten und Flüchtlingen.
Homepage: <http://www.aktioncourage.org>
- **Antirassistische Initiative e.V.**
Netzwerk für Antirassismus.
Homepage: <http://www.berlinet.de/ari>

- **Asylforschung in Deutschland**
Netzwerk für Asylforschung in Deutschland.
Homepage: <http://www.asylforschung.de>
- **Asylnetz**
Asylnetzwerk Deutschland
Homepage: <http://www.asylnetz.de>
- **Deutscher Anwaltverein Ausländer- und Asylrecht**
Deutsches Netzwerk von Asyl- und Einwanderungsanwälten und Rechtsanwälten.
Homepage: <http://auslaender-asyl.dav.de>
- **EMZ Europäisches Migrationszentrum - Institut für vergleichende Sozialforschung**
European Migration Center - Institut für vergleichende Sozialforschung.
Homepage: <http://www.emz-berlin.de/start/animation.htm>
- **Europäisches Forum für Migrationsstudien**
Europäisches Forum für Migrationsstudien.
Homepage: http://www.uni-bamberg.de/~ba6ef3/ins_d.htm
- **Forschungsgesellschaft Flucht und Migration**
Verein zur Erforschung von Flucht und Migration.
Homepage: <http://www.ffm-berlin.de>
- **Forschungsgesellschaft Weltflüchtlingsprobleme (AWR)**
Verein / Netzwerk für Forschung zu internationaler Migration und Flucht.
Homepage: <http://www.awr-int.de>
- **Forum Menschenrechte**
Netzwerk Deutscher Menschenrechtsorganisationen - Haus der Demokratie und Menschenrechte.
Homepage: www.forum-menschenrechte.de
- **IKOM Altenhilfe für MigrantInnen**
Netzwerk zur Unterstützung von älteren Migrantinnen und Migranten.
Homepage: www.ikom-bund.de
- **Kein Mensch ist illegal**
Netzwerk "Keiner ist illegal".
Homepage: <http://www.contrast.org/borders/kein>
- **Kein Mensch ist Illegal- Netzwerk gegen Abschiebung und Ausgrenzung**
Kein Mensch ist illegal - Netzwerk gegen Abschiebung und Ausgrenzung.
Homepage: www.kmii-koeln.de
- **Landesarbeitsgemeinschaft der Migrantenvertretungen**
Netzwerk der Landesverbände für Migrationsbeauftragte.
Homepage: <http://www.laga-nrw.de>
- **Netzwerk Migration in Europa, Migration und Bevölkerung**
Netzwerk für Migration in Europa, Migration und Demographie.
Homepage: <http://www.migration-info.de>
- **Observatorium für die Entwicklung der sozialen Dienste in Europa**
Beobachtungsnetzwerk für die Entwicklung von sozialen Dienstleistungen in Europa.
Homepage: <http://www.soziale-dienste-in-europa.de>
- **Rat für Migration e.V.**

Bundesweites Netzwerk von Wissenschaftlern zum Thema Migration und Integration in Deutschland.

Homepage: www.rat-fuer-migration.de

- **Suchhotline Deutschland**

Such-Hotline Deutschland (Personensuche mit Fokus auf Flüchtlinge und Migranten, Unterabteilung des Internationalen Roten Kreuzes).

Homepage: <http://www.suchhotline.de>

- **TraumaNetzwerk der Malteser**

Netzwerk zur Bekämpfung von Traumata der Malteser.

Homepage: <http://www.traumanetzwerk.de/>

- **Vereinigung afrikanischer Netzwerke**

Netzwerk von Netzwerken afrikanischer Migrantinnen und Migranten.

Homepage: <http://www.afrikaveroin.com>

- **Vernetzung gegen Abschiebehaft**

Netzwerk gegen Abschiebung.

Homepage: <http://www.abschiebehaft.de>

Andere Initiativen, die sich für Migrantinnen und Migranten in Deutschland einsetzen

- **AGEF - AG Entwicklung und Fachkräfte für Migration**

Support Center für Training und persönliche Entwicklung von Migrationsexperten.

Homepage: <http://www.agef.de>

- **Arbeiter-Samariter-Bund (ASB)**

Homepage: <http://www.asb-online.de>

- **BAFF - Bundesweite Arbeitsgemeinschaft der Psychosozialen Zentren für Flüchtlinge und Folteropfer**

Bundesweite Arbeitsgemeinschaft der Psychosozialen Zentren für Flüchtlinge und Folteropfer.

Homepage: <http://www.baff-zentren.org>

- **BAG Asyl in der Kirche**

Arbeitsgemeinschaft für Asyl und Kirche.

Homepage: <http://www.kirchenasyl.de>

- **Bundesarbeitsgemeinschaft Jugendsozialarbeit**

Homepage: http://www.bagjaw.de/pub_pos_pospap_jf_u_s.html

- **Bundesfachverband Unbegleitete Minderjährige Flüchtlinge**

Hilfe für unbegleitete Minderjährige und geflüchtete Kinder.

Homepage: <http://www.b-umf.de>

- **DGB-Jugend Migration/Asyl**

Deutsches Gewerkschaftsjugendnetzwerk Migration und Asyl.

Homepage: <http://www.dgb-jugend.de/UNI01076946097138490/doc19729A.html>

- **Forum Menschenrechte**

Homepage: <http://www.forum-menschenrechte.de>

- **Interkultureller Rat in Deutschland**

Homepage: <http://www.interkultureller-rat.de>

- **Jesuiten Flüchtlingsdienst Deutschland**

Homepage: <http://www.jesuiten-fluechtlingsdienst.de>

- **MW Malteser Werke**
Homepage: <http://www.malteser.de/1.09.Dienstleistungen/1.09.05.Migranten/Migranten.htm>
- **Netzwerk Migration und Religion**
Homepage: <http://www.migration-religion.net>
- **Refugium-Flüchtlingshilfe**
Unterstützungsprogramme für Flüchtlinge.
Homepage: <http://www.refugium-braunschweig.de>
- **Verband für Interkulturelle Arbeit – VIA**
Verein für interkulturelle Dienstleistungen.
Homepage: <http://www.via-bundesverband.de>

7.5. Cypr

- **Aequitas**

AEQUITAS is a non-partisan, non-profit organization dedicated to the promotion of Human Rights Education, Citizenship Education and Intercultural Education in Cyprus.

At the community level, we pursue the empowerment of individuals and groups as well as their mobilisation, and meaningful participation in all aspects of society. For that purpose, we conduct trainings, workshops, seminars and other capacity building activities to persons of concern, other NGOs and professionals in the field, volunteers and members of local communities, authorities and policy makers.

<https://www.aequitas-humanrights.org/>

- **Caritas**

Caritas Internationalis reflects the social mission and core values of the Catholic Church. We believe in dignity, solidarity and stewardship on behalf of the world's most vulnerable people.

<https://www.caritas.org/>

- **Cyprus Red Cross**

<https://www.redcross.org.cy/en/home>

- **Cyprus Refugee Council**

<https://cyrefugeecouncil.org/>

- **Help Refugees Work**

Help Refugees Work aims to connect job-seeking refugees with employers and organizations interested in providing job skills. **HelpRefugeesWork** is an innovative and free web service that brings motivated refugee job-seekers in contact with employers and training providers in Cyprus in an easy and efficient manner. **HelpRefugeesWork** is an initiative of the United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) Office in Cyprus, in collaboration with its NGO partner, the Cyprus Refugee Council.

<https://www.helprefugeeswork.org/>

- **International Organisation of Migration (Cyprus Chapter)**

IOM is committed to the principle that humane and orderly migration benefits migrants and society. As the leading international organization for migration, IOM acts with its partners in the international community to: Assist in meeting the growing operational challenges of migration management. Advance understanding of migration issues. Encourage social and economic development through migration. Uphold the human dignity and well-being of migrants.

<https://www.iom.int/countries/cyprus>

- **KISA**

Kisa is a NGO, established in 1998, and its vision is the promotion of an all-inclusive, multicultural society, free of racism, xenophobia and discrimination and where, through the interaction and mutual respect of diverse cultures, there will be equality and respect for the rights of all individuals.

The International Red Cross Red Crescent Movement has recognized and ranked the issue of migration highly on its priorities, as it is one of the main social issues which adversely impacts the quality of life of millions of our fellow people around the world. In relation to humanitarian action for combating of issues affecting vulnerable groups and empowering

them for their smooth social integration, the International Federation of Red Cross Red Crescent Societies (IFRC – www.ifrc.org) has proceeded to the creation of the Platform for European Red Cross Cooperation on refugee issues, asylum seekers and migrants (**PERCO - Platform for European Red Cross Cooperation on refugees, asylum seekers and migrants**) The Cyprus Red Cross Society (C.R.C.S.) participated in PERCO as an observer since 2007, ensuring the ability to be informed and to work alongside the other european National Societies (NS). Immediately after its recognition in 2012, the CRCS fully constitutes as a member of the platform PERCO.

<https://kisa.org.cy/>

8. BIBLIOGRAFIA

1. Aikins, K., White, N., (2011), *Global Diaspora: strategies toolkit*, Dublin: Dublin Printing Works.
2. Bank danych o inżynierach, *Networking* [online]: http://pcz.edu.pl/bk/pliki/materialy_szkoleniowe_networking.pdf [dostęp: 2.10.2020]
3. Biørn-Hansen, A., Majchrzak, T., Grønli, T-M., (2018), Progressive Web Apps for the Unified Development of Mobile Applications, w: Majchak T., et al. (red.), *The 13th International Conference Web Information Systems Technology*, Berlin: Springer International Publishing, s. 64-86.
4. Bosswick, W., Fredrich, H. (2006), *Integration of migrants: Contribution of local and regional authorities*. Dublin: European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions.
5. Castells, M. (2005), The Network Society: from Knowledge to Policy, w: Castells, M, Cardoso, G., *The Network Society. From Knowledge to Policy*, Washington: The Centre for Transatlantic Relations, s. 3-22.
6. de Janasz, S. C., Forret, M. L., (2008), Learning The Art of Networking: A Critical Skill for Enhancing Social Capital and Career Success, *Journal of Management Education*, 32 (5): 629-650.
7. Dolan, E., Johnson, D., (2009), Toward of a Holistic View of Undergraduate Research Experiences: an Exploratory Study of Impact on Graduate/Postdoctoral Mentors, *Journal of Scientific Education and Technology*, 18: 487-500.
8. Dumąła, H. (2007), Transnarodowe sieci w stosunkach międzynarodowych, w: M. Pietraś (red.), *Międzynarodowe stosunki polityczne*, Lublin: Wydawnictwo UMCS.
9. Gilchrist, A. (2004), *Dlaczego relacje są ważne? Networking w rozwoju społecznościowym*, Warszawa: Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL.
10. Hardison, S., Byrd, D. M., Wood, G., Speed, T., Martin M., Livingston, S., (2010), *IBM Lotus Connections 2.5: Planning and Implementing Social Software for Your Enterprise*, IBM Press.
11. Hawker, S., Cowley, Ch. (red.) (1996), *The Oxford Colour Dictionary & Thesaurus*, Oxford; Oxford University Press.
12. Kalogiannakis, M., Papadakis, S. (2017), An Evaluation of Greek Educational Android Apps for Preschoolers, w: *ESERA 2017 Conference*, Dublin: Dublin City University, s. 593-603.
13. Kenis, P., Oerlemans, L. (2008), The Social Network Perspective: Understanding the Structure of Cooperation, w: S. Cropper, Ch. Huxham, M. Ebers i P. Smith Ring, *The Oxford Handbook of Inter-Organizational Relations*, Oxford: Oxford University Press.
14. Kenny, P., Morley, S., Higgins, D. (2015), *Forced Adoption Support Services: Establishing and building networks*, Melbourne: Australian Institute of Family Studies.
15. KVINFO - The Danish Centre for Information on Gender, Equality and Diversity (2014), *Creating Mentor Networks in the OSCE Region: A Practical Roadmap*, Vienna: OSCE Secretariat, OSG/Gender Section.
16. Lexico (2020), *Networking* [online]: <https://www.lexico.com/definition/networking> [dostęp: 2.10.2020]
17. Lin N. (2002), *Social capital: A theory of social structure and action*, Cambridge: Cambridge University Press.
18. Lois, D. (2016), Types of social networks and the transition to parenthood, *Demographic Research*, 34: 657-688.

19. Massi, E., et al. (2013), *Mobile Apps Development: A Framework for Technology Decision Making*, w: D. Uhler, K. Mehta, and J.L. Wong (red.), *The 4th International Conference MobiCase 2012*, Heidelberg-Dordrecht-London-NewYork: Springer, s. 64–79.
20. McNeill, J.R., McNeill, W.H. (2003), *The Human Web: A Bird's-eye View of World History*, New York, London: W.W. Norton.
21. mentorNET Good Practice Report, (2020).
22. Mill, J.S. (1848), *Principles of political economy with some of their applications to social philosophy*, (red. W.J. Ashley), London: Longmans, Green and Co.
23. Musiał, K., Kazienko, P., (2013), Social networks in the Internet, *World Wild Web*, 16, s. 31-72.
24. Noorhidawati, A., Ghalebandi, S., Siti Hajar, R. (2015), How the young children engage with mobile apps? Cognitive, psychomotors, and affective perspective, *Computer and Education* 87: 385-395.
25. Oxford University Press (2020), *Oxford Learner's Dictionary* [online]: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/social-network> [dostęp: 2.10.2020]
26. Phillimore, J., Humphris, R., Khan, K. (2014), *Migration, networks and resources: the relationship between migrants' social networks and their access to integration resources*, Milano: ISMU Foundation.
27. Pillow, M.T., Bond, M. C., Hopson, L. R., & Cabrera, D. (2014), Social Media Guidelines and Best Practices: Recommendations from the Council of Residency Directors Social Media Task Force, *Western Journal of Emergency Medicine*, XV (1): 26-30.
28. Popiuk-Rysińska, I. (2006), Uczestnicy stosunków międzynarodowych, ich interesy i oddziaływanie, w: E. Haliżak, R. Kuźniar (red.), *Stosunki międzynarodowe. Geneza, struktura, dynamika*, Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego.
29. Raczyński, R. (2019), Immigration and Integration at a Local Level: The Case of Gdańsk City, w: A. Taranu, (red.), *Proceedings of the 6th ACADEMOS Conference 2019, Political and Economic Unrest in the Contemporary Era*, Bologna: Filodiritto International Proceedings, s. 226-235.
30. Rakestraw, T., Eunii, R., Kasuganti, R. (2013), A mobile apps industry: a case study, *Journal of Business Cases and Applications*: 1-26.
31. Rego, A. (2011), *Community to Community Mentoring: Together we can. Handbook for Mentors*, Hyderabad.
32. Selvarajah, et al. (2013), *Native Apps versus Web Apps: Which is Best for Healthcare Applications?*, w: M. Kurosu (red.): *Human-Computer Interaction, Part II*, Verlag Berlin Heidelberg: Springer, s. 189-196.
33. Sturm, U., et al. (2017), Defining principles for mobile apps and platforms development in citizen science, *Research Ideas and Outcomes*, 3: 1-12.
34. Tian, Y., et al. (2015), *What are characteristic of high-rated apps? A case study on free Android applications*, [on-line:] doi [10.1109/ICSM.2015.7332476](https://doi.org/10.1109/ICSM.2015.7332476). [dostęp: 2.01.2020].
35. Traynor, B. (2008), Community building: limitations and promise, w: J. Defillipis, S. Saegert (red.), *The community development reader*, London: Routledge.
36. van Dijk, J. (2006), *The Network Society*, London: SAGE Publications Ltd.
37. Wu, W-L, et al. (2019), A Review of Apps for Programming: programming languages and making apps with apps, *Scientific Phone and Apps and Mobile Devices*, 5 (1): 1-27.
38. Zaho, Z., Balagué, C. (2015), Designing branded mobile apps: Fundamentals and recommendations, *Business Horizons*, 58: 305-315.